

शिक्षण प्रसारक मंडळी, पुणे

वार्षिक अहवाल व ताळेबंद

सन 2022-2023

अनुक्रमणिका

अ. क्र.	तपशील	पृष्ठांक
१	शि. प्र. मंडळीचे हेतू व उद्दिष्टे	३-४
२	शिक्षण प्रसारक मंडळीचे नियामक मंडळ (०१/०४/२०२१ ते २८/०२/२०२६)	६
३	शिक्षण प्रसारक मंडळीचे विद्यमान प्रशासकीय मंडळ	७-८
४	वार्षिक साधारण सभेची सूचना	९-११
५	वार्षिक सर्वसाधारण सभा दि. २८/०९/२०२३ चा वृत्तांत	१२-३७
६	लेखापरिक्षण अहवाल २०२२-२३	३८-६१
७	लेखापरिक्षण अहवाल २०२३-२४	६२-८३

Established and Registered in 1888 under Societies Registration act XXI of 1860
Registered under Bombay Public Trusts Act no.50 of 1950
F-86-Pune

AIMS & OBJECTS OF THE S. P. MANDALI

1. To impart popular and reasonably affordable education in India and abroad:
2. To start private schools:
3. "Considering the needs of the global and Indian Education environment and the NATIONAL EDUCATION POLICY 2020 of Government of India to establish Schools, Colleges, Universities (Vertical, Digital, Online, etc.), Incubation Centers, Start-up Centers, allied Educational Programmes and Projects, Higher Education Cluster, Collaboration, Cluster, Merger, New Department etc. & Section 8 Company if required in India and abroad. Also to establish new institutions, allied Programmes and Projects in India and abroad as per the need of the hour".
4. To take existing ones under its supervision;
5. To encourage Marathi Literature;
6. To found Marathi Instruction on sounder footing;
7. To educate Handicapped, Deaf and Dumb Pupils;
8. To encourage social and scientific research and development activities;
9. To invest any surplus funds of S. P Mandali as per section 11(5) of the Income Tax Act 1961 only in modes specified in that section,
10. And to adopt such other measures as might seem desirable for carrying out above mentioned objects

शि. प्र. मंडळीचे हेतू व उद्दिष्टे

(भाषांतरीत)

१. भारतात व भारताबाहेर लोकप्रिय व सर्वांना परवडणारे शिक्षण देणे.
२. खाजगी शाळा स्थापन करणे.
३. भारत सरकारच्या राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणास अनुसरून व जागतिक व देशपातळीवर शैक्षणिक दृष्ट्या गरजेचा विचार करून भारतात व परदेशात शाळा, महाविद्यालय, विद्यापीठ (Vertical, Digital, Online etc.), Start-up व Incubation Center, Higher Education Cluster, Collaboration, Cluster,

Merger आणि नवीन Department इत्यादी आणि आवश्यकतेनुसार सेक्शन ८ कंपनी, अन्य प्रकारच्या संस्था, शैक्षणिक प्रकल्प व उपक्रम सुरु करणे. त्याचप्रमाणे शैक्षणिक गुणवत्ता वाढ व विस्ताराच्या दृष्टीने वेळोवेळी गरजेनुसार आवश्यक त्या संस्था, प्रकल्प व उपक्रम भारतात व परदेशात सुरु करणे'.

४. अस्तित्वात असतील त्या देखरेखीखाली घेणे.
५. मराठी भाषेला प्रोत्साहन देणे.
६. मराठी शिक्षणाचा पाया दृढ करणे.
७. अपंग, मूक आणि बधिर विद्यार्थ्यांना शिक्षण देणे.
८. वैज्ञानिक व सामाजिक संशोधन व विकासाच्या कार्यक्रमांना प्रोत्साहन देणे.
९. शि. प्र. मंडळीकडील वाढीव निधी आयकर कायदा १९६१, कलम-११ (उपकलम ५) अनुसार गुंतविणे.
१०. सदर हेतू सिध्दीस जाण्याकरिता अशाच प्रकारच्या दुस-या इष्ट वाटतील त्या तजविजी करणे.

For all Members of S. P. MANDALI

Members of S. P. Mandali are requested to intimate to the secretary any change in their postal address from time to time.

विनंती

शिक्षण प्रसारक मंडळीच्या सदस्यांनी कृपया आपल्या पत्त्यातील बदल वेळोवेळी मा. चिटणीस, शि. प्र. मंडळी, शारदा सभागृह, स. प. महाविद्यालय आवार, पुणे ४११०३० येथे कळवावा.

(१८६०च्या सोसायटीज रजिस्ट्रेशन अॅक्ट नंबर २१ प्रमाणे दिनांक १२.०३.१८८८ रोजी नोंदविलेली)
(१९९०च्या बॉम्बे पब्लिक रजिस्ट्रेशन अॅक्ट नंबर २१ प्रमाणे नोंदविलेली एफ-८६ पुणे)

शिक्षण प्रसारक मंडळी, पुणे
(स्थापना दिनांक ०९.०२.१८८८)

* अध्यक्ष *

मा. अॅड. सदानंद फडके

* उपाध्यक्ष *

मा. श्री. गर्जेद्र पवार

मा. श्री. अनिलकुमार रुईया

मा. श्री. पवनकुमार पोदार

* मा. नियामक मंडळाचे अध्यक्ष *

मा. अॅड. सीहनलाल जैन

* मा. नियामक मंडळाचे उपाध्यक्ष *

मा. श्री. श्रीकृष्ण र. चितळे

* विश्वस्त *

मा. नियामक मंडळाचे सर्व सदस्य

* चिटणीस *

मा. प्रा. डॉ. सौ. राधिका नरेंद्र इनामदार

शिक्षण प्रसारक मंडळीचे विद्यमान नियामक मंडळ
(दिनांक ०१.०४.२०२१ ते २८.०२.२०२६)

अ. क्र.	नांव
१	मा. अॅड. सोहनलाल कुंदनमल जैन, पुणे : अध्यक्ष
२	मा. श्रीकृष्ण रघुनाथ चितळे, पुणे : उपाध्यक्ष
३	मा. जयंत विष्णूदास किराड
४	मा. पराग शशिकांत ठाकूर, पुणे
५	मा. राजेंद्र परशुराम पटवर्धन, पुणे
६	मा. सतीश वसंत पवार, पुणे
७	मा. अॅड. मिहिर कृष्णकांत प्रभुदेसाई, पुणे
८	मा. केशव चिंतामण वझे, पुणे
९	मा. सुधीर शंकर काळकर, मुंबई
१०	मा. राजेश चंद्रकांत पटवर्धन, सोलापूर
११	मा. अॅड. दामोदर बट्टीनारायण भंडारी, वडगांव मावळ (इतर)
१२	मा. सुनील मधुसूदन जोशी, ठाणे (इतर)
१३.	मा. श्री. किरण दत्तात्रय शाळिग्राम : (स्वीकृत सदस्य)
१४.	मा. श्री. विवेक विठ्ठल नायक : (स्वीकृत सदस्य)
मा. प्रशासकीय मंडळाचे प्रतिनिधी	
१	मा. प्रा. डॉ. उदय नामदेव साळुंखे
२	मा. प्रा. डॉ. सौ. शोबना वासुदेवन
३	मा. प्रा. डॉ. महेश लक्ष्मीकांत अबाले
४	मा. डॉ. सौ. अपर्णा सुनील मॉरिस
५	मा. सौ. श्रुती उल्हास बागेवाडी
६	मा. डॉ. सौ. राधिका नरेंद्र इनामदार - चिटणीस, शि. प्र. मंडळी

शिक्षण प्रसारक मंडळीचे विद्यमान प्रशासकीय मंडळ

अ. क्र.	नांव
१.	श्री. किरण दत्तात्रय शाळिग्राम - सदस्य, नियामक मंडळ
२.	अॅडव्होकेट मिहिर कृष्णकांत प्रभुदेसाई - सदस्य, नियामक मंडळ
३.	मा. प्रा. डॉ. सौ. शोबना वासुदेवन, एम.कॉम., एम.फिल., पीएच.डी., बी.एड., पीजीडीई., - अध्यक्ष, प्रशासकीय मंडळ
४.	मा. प्रा. डॉ. सौ. राधिका नरेंद्र इनामदार, एम.ए. एम.एड. पीएच.डी. - चिटणीस, शि. प्र. मंडळी
५.	मा. डॉ. महेश लक्ष्मीकांत अबाळे, एम.कॉम., एम.बी.ए., पीएच.डी. - चिटणीस, प्रशासकीय मंडळ
६.	मा. प्रा. डॉ. उदय नामदेव साळुंखे, डीएमई., एमआयएमई., डीबीएम., बी.ए., एम.एम.एस. (ऑपरेशन्स), पीएच.डी., २०१२ आयसेनहोवर फेलो
७.	मा. डॉ. अनुश्री लोकूर, एम.एस्सी., एम. फिल., पीएच.डी.
८.	मा. श्री. प्रकाश कांबळे - बी. ए., बी. एड.
९.	मा. सौ. संगीता संजय कांबळे, बी. ए., एम. ए., बी. एड.
१०.	मा. सौ. श्रुती उल्हास बागेवाडी, एम.एस्सी., बी. एड.
११.	मा. डॉ. अपर्णा सुनील मॉरिस, बी. एस्सी., एम.ए., एम.एड., डी.एस.एम. पीएच.डी.
१२.	मा. सौ. रमा समीर कुलकर्णी, एम.ए., एम.एड.
१३.	मा. सौ. लीना सतीश वर्तक, बी.ए., बी.एड.
१४.	मा. सौ. आरती विश्वास खाडीलकर, एम.ए., बी.एड.
१५.	मा. सौ. सविता आनंद बिराजदार, बी.एस्सी., बी.एड., एमसी.एम.
१६.	मा.सौ. वर्षा वसंत जेधे, एम.ए., बी.एड.
१७.	मा. श्री. रविंद्र भीमराज मुंगसे, एम.ए., बी.एड.
१८.	मा. सौ. मनीषा अददम, एस.एस.सी., डी.एड.
१९.	मा. सौ. ज्योती मुकेश बक्षी, एम.ए., टी.टी.सी.
२०.	मा. सौ. माया सोयाम - एस.एस.सी., डी.एड., बी.ए., डी.एस.एम.

२१	मा. सौ. दीपा प्रदीप दुर्गाप्रसाद कुलकर्णी, बी.ए. मॉण्टेसरी कोर्स
२२	मा. सौ. अर्चना गुरुराज कुलकर्णी, बी.कॉम., बी.ए., शिशु अध्यापिका कोर्स
२३	मा. सौ. जयश्री शशांक एडगावकर, बी.ए. पार्ट १ (हिंदी), मॉण्टेसरी ट्रेड
२४	मा. सौ. उमा विनायक घोळे, एम.ए., डी. एड. मॉण्टेसरी कोर्स, जनरल कौन्सिलिंग कोर्स
२५	मा. सौ. रजनी कुलकर्णी - बी.ए., मॉण्टेसरी ट्रेड
२६	मा. सौ. सीमा कोरवलीकर - बी.ए., डी. एड.
२७	मा. सौ. संगिता रवींद्र शिंदे, एम.ए., बी.एड.(एच. आय.), एम.एस.डब्ल्यू, एम.ए. (पाली)
२८	मा. सौ. संगीता सिद्धराम कोळी, बी.ई., एम.एड., डी.एस.एम.
२९	सौ. संगीता गौड - शिक्षक प्रतिनिधी (दि. २८/२/२०२५ पर्यंत)
३०	श्री. श्रीकृष्ण लोंढे - शिक्षकेतर प्रतिनिधी (दि. २८/२/२०२५ पर्यंत)
३१	श्री. शिवानंद शिरगावे - एम.ए. बी.एड., एम. एड., एम.फील.
प्रभारी संस्थाप्रमुख :- खास निमंत्रित	
१	मा. सौ. दीपा फाटक- बी.एस्सी., एम. एड.
२	मा. प्रा. डॉ. सुनील वामनराव गायकवाड, एम.ए., एम.फिल., पीएच.डी.
३	मा. डॉ. सौ. अर्चना सुनील बक्षी, एम.कॉम., एम.फिल. पीएच.डी.
४	मा. डॉ. ससिकुमार नारायण मेनन, बी.एस्सी., एम.एस्सी., पीएच.डी.
५	मा. प्रमोद दामोदर वैद्य, बी.एस्सी., एम.बी.ए., एम.फिल.
६	मा. डॉ. प्रशांत दुराफे, एम. एस्सी., पीएच. डी.
७	मा. श्रीरंग कुलकर्णी - डायरेक्टर (ऑपरेशन्स)
८	मा. सुजित मंगलोरकर - मुख्य कार्यकारी अधिकारी
९	मा. मंदार उपासनी - रजिस्ट्रार

वार्षिक साधारण सभेची सूचना

शिक्षण प्रसारक मंडळी, पुणे या संस्थेची सन २०२३-२४ या वर्षावधीतील वार्षिक साधारण सभा रविवार दिनांक ०८ डिसेंबर, २०२४ रोजी दुपारी ४.०० वाजता लेडी रमाबाई हॉल, स. प. महाविद्यालय आवार, पुणे -३० येथे खालील विषयांचा विचार करून निर्णय घेण्यासाठी आयोजित करण्यात आली आहे. तरी शि. प्र. मंडळीच्या सर्व सभासदांनी या सभेस वेळेत उपस्थित राहावे, ही विनंती.

स्थळ : पुणे
दिनांक : २२/११/२०२४

आज्ञेवरून,
प्रा. डॉ. राधिका न. इनामदार
चिटणीस, शिक्षण प्रसारक मंडळी

क्रमणिका

१. शिक्षण प्रसारक मंडळीची मागील वार्षिक साधारण सभा दिनांक २८ मे २०२३ ते आज अखेर शि. प्र. मंडळीच्या दिवंगत झालेल्या सभासदांना श्रद्धांजली वाहणे. (हितचिंतक, सर्व मान्यवर, संस्थेतील शिक्षक व शिक्षकेतर सहकारी)
२. शिक्षण प्रसारक मंडळीच्या दिनांक २८ मे २०२३ च्या वार्षिक साधारण सभेचा वृत्तांत कायम करणे.
३. अहवाल काळात संस्थेच्या हितचिंतक, सभासद तसेच संस्थेच्या शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचा-यांनी व विद्यार्थ्यांनी मिळवलेल्या बहुमानांबद्दल त्यांचे अभिनंदन करणे .
४. शिक्षण प्रसारक मंडळी व तिच्या सर्व संस्थांचे सन २०२२-२०२३ आणि २०२३-२४ चे वार्षिक अहवाल, मा. लेखापरिक्षकांनी प्रमाणित केलेल्या हिशेबांची फत्रके या संदर्भातील ठराव संमत करणे (सन २०२२-२३ व २०२३-२४ चा अहवाल हिशेब फत्रकांसह शि. प्र. मंडळीच्या वेबसाईटवर आहे. (वेबसाईटचा पत्ता : www.spmandali.org.in)
५. मा. नियामक मंडळाने शिफारस केल्याप्रमाणे शिक्षण प्रसारक मंडळी व तिच्या सर्व संस्थांचे सन २०२४-२०२५ या वर्षावधीचे हिशेबांचे तपासणीसाठी लेखापरिक्षक म्हणून पुढीलप्रमाणे नव्याने नियुक्ती करण्याचा विचार करणे.

अ. क्र.	लेखापरिक्षकाचे नाव	तपशील
१	मे. डी.आर.बी.एस.व्ही. अँड असोसिएट्स चार्टर्ड अकौंटंट्स, पुणे	शि. प्र. मंडळीचे कार्यालय आणि शि. प्र. मंडळीच्या पुणे, मुंबई, सोलापूर, श्रीक्षेत्र परशुराम आणि चिपळूण येथील सर्व संस्थांचे लेखापरिक्षण आणि शि. प्र. मंडळीच्या सर्व संस्थांच्या हिशेबाचे एकत्रीकरण

६. दि. २८/५/२०२३ रोजी झालेल्या वार्षिक साधारण सभेमध्ये संमत झालेल्या ठराव क्र. ०७ नुसार शि. प्र. मंडळीच्या ज्या सभासदांनी सभासद यादी अद्ययावत करणेबाबत अर्ज (Up-dation Form) आजपर्यंत भरलेला नसेल अशा सभासदांना तीन वेळा रजिस्टर अेडी ने सभासद यादीमध्ये असलेल्या त्यांच्या पत्त्यावर संस्थेकडून पत्र पाठविण्याचे निर्देश वार्षिक साधारण सभेने दिले. तीन वेळा पत्र पाठवून तीनही वेळेस जर त्याची पोच आली नाही आणि सभासदाचे पत्र Refused / Not claimed / Expired / Not found यापैकी कोणताही शेर मारून परत आले, तर त्या सभासदाचे नाव शिक्षण प्रसारक मंडळीच्या यादीतून कमी करण्यात येईल असे ठरले. त्याप्रमाणे असंपर्कित सभासदांना दि. २०/१०/२०२३ रोजी जा. क्र. १३१० ने पहिले पत्र, दि. २२/१२/२०२३ जा. क्र. १७१३ ने दुसरे पत्र व दि. १२/२/२०२४ जा.क्र. १९८३ ने तिसरे पत्र अशी तीन पत्रे सभासदांना पाठविण्यात आली होती. या पाठविलेल्या पत्रांवर वरीलपैकी शेर मारून परत आलेल्या सभासदांच्या नावांची असंपर्कित यादी संस्थेच्या Website वर उपलब्ध करून देण्यात आली आहे. सदर यादीतील सभासदांनी दि. ३० नोव्हेंबर, २०२५ पर्यंत पत्ता बदल कळविल्यास व संस्थेचे सभासद म्हणून संपर्क साधल्यास त्यांचे नांव पुन्हा नियमित सभासद यादीमध्ये समाविष्ट करण्यात येईल. या मुदतीपर्यंत जे सभासद संपर्क साधणार नाहीत त्यांचे नांव सभासद म्हणून कमी करण्यास मान्यता देणे.

७. मा. नियामक मंडळाने शिफारस केल्याप्रमाणे शिक्षण प्रसारक मंडळीच्या घटनेमध्ये कालानुरूप काही बदल / दुरुस्त्या होणे आवश्यक आहे. सदर बदल / दुरुस्त्या सोबत जोडलेल्या परिशिष्टात दर्शविण्यात आले आहेत. तरी सदर परिशिष्टात दर्शविल्याप्रमाणे घटनेत बदल / दुरुस्ती करण्यास मान्यता देणे.

८. शि. प्र. मंडळीच्या सभासदांकडून आलेल्या सूचनांचा विचार करणे.

९. संस्थेच्या मा. अध्यक्षांच्या परवानगीने आयत्या वेळच्या विषयांचा विचार करणे.

१०. सभेच्या मा. अध्यक्षांचे मनोगत

११. आभार प्रदर्शन व पसायदान

टीप : शि. प्र. मंडळी घटना नियम क्रमांक २२ नुसार गणसंख्येचे अभावी शि. प्र. मंडळीची ०८/१२/२०२४ रोजीची सभा तहकूब करावी लागल्यास तहकूब केल्यानंतर अर्ध्या तासाने सभा सुरु करण्यात येईल व सदर सभेस गणसंख्या पूर्तीचे बंधन राहणार नाही.

सूचना

१. वरील क्रमणिकेतील विषयांसंबंधी सभासदांना काही सूचना पाठवायच्या असल्यास, त्या त्यांनी शि. प्र. मंडळीच्या कार्यालयाकडे मंगळवार, दिनांक ०३ डिसेंबर, २०२४ रोजी दुपारी ३.३० वाजेपर्यंत लेखी अथवा shikshanapmandali@spm.education या ई-मेल आयडी वर पाठवाव्यात. त्यानंतर आलेल्या सूचनांचा विचार करता येणार नाही.
२. शि. प्र. मंडळीच्या सभासदांना वरील क्रमणिकेतील विषयांसंबंधी हवी असणारी माहिती गुरुवार, दिनांक २८ नोव्हेंबर, २०२४ ते गुरुवार, दिनांक ०५ डिसेंबर, २०२४ या कालावधीत शि. प्र. मंडळीचे कार्यालयात सकाळी ११.३० ते दुपारी ३.३० पर्यंत उपलब्ध करून दिली जाईल.
३. तसेच शि. प्र. मंडळीचा लेखापरिक्षण अहवाल, ताळेबंद आपल्या अवलोकनार्थ शि. प्र. मंडळीच्या पुढील संस्थांमध्ये उपरोक्त मुदतीत उपलब्ध राहिल-
 - १) पुणे : शिक्षण प्रसारक मंडळीचे कार्यालय, स. प. महाविद्यालय आवार, पुणे ४११ ०३०.
 - २) मुंबई : रामनारायण रुईया स्वायत्त महाविद्यालय, लखमसी नप्पू रोड, माटुंगा, मुंबई-४०० ०१९
 - ३) सोलापूर : हरिभाई देवकरण प्रशाला व कनिष्ठ महाविद्यालय, १५६-ब, रेल्वे लाईन्स, स्टेशन रोड, डफरीन चौक, सोलापूर ४१३००१.
 - ४) चिपळूण : इन्स्टिट्यूट ऑफ मॅनेजमेंट स्टडीज, करिअर कोर्सेस अॅण्ड रिसर्च (IMSCCR), सक्सेस चेंबर, भोगाळे, एस.टी. स्टॅंड जवळ, चिपळूण ४१५६०५.

त्यासंदर्भात आपणांस काही शंका असल्यास आपण प्रत्यक्ष शि. प्र. मंडळीचे कार्यालयात येऊन त्यासंबंधीची माहिती घ्यावी अथवा शि. प्र. मंडळीच्या कार्यालयाकडे लेखी अथवा shikshanapmandali@spm.education या ई-मेल आयडी वर उपरोक्त मुदतीत म्हणजे मंगळवार, दिनांक ०३ डिसेंबर, २०२४ रोजी दुपारी ३.३० वाजेपर्यंत कळवावे म्हणजे त्याबाबतचे उत्तर देणे सोयीचे होईल. आयत्या वेळेस माहिती मागितली तर ती देणे शक्य होत नाही, तरी सहकार्य करावे ही विनंती.

४. शि. प्र. मंडळीच्या कार्यालयास प्रत्येक महिन्यातील पहिल्या व तिस-या शनिवारी, तसेच आठवड्यात प्रत्येक रविवारी व इतर सार्वजनिक सर्वमान्य सुट्ट्यांचे दिवशी सुट्टी असते याची कृपया नोंद घ्यावी ही विनंती.

आज्ञेवरून,

डॉ. राधिका न. इनामदार
चिटणीस, शि. प्र. मंडळी

टीप : अहवाल शि. प्र. मंडळीच्या या www.spmandali.org.in वेबसाईटवर उपलब्ध आहे.

सोशल मिडियावर खालील ठिकाणी आपण शि. प्र. मंडळीशी संपर्कित राहू शकता.

1. Facebook : SPMandaliOfficial
2. X (Twitter) : SPMandali
3. Instagram : spmandaliofficial
4. LinkedIn : shikshana-

वार्षिक साधारण सभा दिनांक २८ मे, २०२३ च्या सभेचा वृत्तांत

शिक्षण प्रसारक मंडळी, पुणे या संस्थेची सन २०२२-२०२३ या वर्षावधीतील वार्षिक साधारण सभा रविवार दिनांक २८ मे, २०२३ रोजी दुपारी ४.०० वाजता स. प. महाविद्यालयाच्या लेडी रमाबाई हॉल मध्ये आयोजित करण्यात आली होती. या सभेत पुढीलप्रमाणे कामकाज झाले.

सर्वप्रथम संस्थेच्या चिटणीस डॉ. राधिका इनामदार यांनी सर्वांचे स्वागत केले, त्यावेळी त्या म्हणाल्या - आज खूप चांगला योग आहे. 'ने मजसी ने परत मातृभूमीला, सागरा प्राण तळमळला' हे काव्य ऐकल्यानंतर ज्याच्या डोळ्यात पाणी उभं रहात नाही आणि ज्याच्या अंगात देशभक्ती संचारत नाही असा माणूस विरळा. हे काव्य रचणारे, काळ्या पाण्याची सजा झाल्यानंतर सुध्दा तुरुंगामध्ये 'कमला' सारखे दीर्घ काव्य लिहिणारे आणि स्वतंत्रतेचे महम्मंगल स्तोत्र रचणारे सावरकर, स्वातंत्र्यवीर विनायक दामोदर सावरकर यांची आज जयंती आहे. आपण शिक्षण प्रसारक मंडळीच्या वतीने त्यांना शतशत कोटी प्रणाम करू या, आणि मी सर्व मान्यवरांना विनंती करते की, त्यांनी सरस्वती मातेचे पूजन करावं आणि विनायक दामोदर सावरकरांच्या प्रतिमेलाही पुष्पांजली अर्पण करावी.

यानंतर सर्व मान्यवरांनी सरस्वती मातेचे पूजन करून स्वातंत्र्यवीर सावरकरांच्या प्रतिमेलाही पुष्पांजली अर्पण केली.

डॉ. इनामदार पुढे म्हणाल्या आज आपण इथे सरस्वतीच्या मंदिरात एकत्र आलो आहोत, तेव्हा भारतीय परंपरेप्रमाणे सभेची सुरुवात करण्यापूर्वी आपण सरस्वती वंदना करणार आहोत. मी एस. पी. एम. इंग्रजी माध्यमाच्या शाळेतील विद्यार्थिनी कु. रमा जोगदंड हिला सरस्वती स्तवनासाठी मंचावर आमंत्रित करते.

सरस्वती स्तवन झाल्यानंतर डॉ. इनामदार म्हणाल्या, वीणाधारिणी, हंसवाहिनी, कमळामध्ये आसनस्थ झालेली, शुभ्र वस्त्र धारिणी शारदा हिचं स्तवन अतिशय गोड स्वरात, मधुर असं रमाने सादर केले, तिचं आपण सगळे कौतुक करू या. सगळ्यांनी जोरदार टाळ्यांनी तिचं कौतुक केलं.

यानंतर डॉ. इनामदार यांनी आता आपण आपल्या सभेच्या क्रमणिकेतील विषयांकडे येऊ या असे सांगितले. त्यानुसार आपली मागची वार्षिक साधारण सभा आणि आज होणारी सभा यामध्ये आपल्याला काही प्रतिष्ठित व्यक्ती, आपले सभासद हे सोडून गेलेले आहेत, तरी आपण त्यांना दोन मिनिटं उभे राहून श्रध्दांजली वाहायची आहे. मी सुरुवातीस त्यांची नावे वाचते त्यानंतर आपण श्रध्दांजली साठी उभे राहू या. संस्थेचे सदस्य श्री. लेले कुमार चिंतामण, श्री. राईलकर मनोहर, श्री. साठे श्रीकृष्ण विनायक, श्री. ओक विश्वनाथ काशिनाथ, श्री. देशपांडे मोहन नारायण, श्री. चंपकनाथ टी. एस., श्री. तरटे सुहास रामचंद्र, शि. प्र. मंडळीच्या कार्यालयातील माजी कर्मचारी श्री. वि. गो. भिडे, तसेच राजकीय, सामाजिक व शैक्षणिक क्षेत्रातील काही दिग्गजांनी आपला निरोप घेतला आहे. खासदार श्री गिरीश बापट, सौ. मुक्ता टिळक, श्री. लक्ष्मण जगताप, पुणे विद्यापीठाचे माजी कुलगुरु आणि नूमविचे माजी विद्यार्थी डॉ. राम ताकवले आणि माजी अतिरिक्त मुख्य सचिव आणि शि. प्र. चे माजी विद्यार्थी श्री. शरद काळे, या सर्वांना श्रध्दांजली वाहण्यासाठी मी आपणा सर्वांना विनंती करते की, आपण यांना दोन मिनिटे स्तब्ध उभे राहून श्रध्दांजली वाहू या. त्यानंतर सर्व उपस्थित आपआपल्या आसनावरून उठून उभे राहिले व सर्वांनी दिवंगतांना श्रध्दांजली वाहिली.

ठराव क्र. ०१ विषय क्र. ०१ : सन २०२२-२०२३ या वर्षावधीत ज्या सभासदांचे, हितचिंतकांचे, समाजातील मान्यवरांचे, संस्थेच्या आजी-माजी शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचा-यांचे दुःखद निधन झाले आहे, त्यांच्या निधनाबद्दल या सभेस अतीव दुःख होत आहे. शिक्षण प्रसारक मंडळी या सगळ्यांच्या कुटुंबियांच्या दुःखात विनम्रपणे सहभागी आहे. सर्व दिवंगतांच्या आत्म्यास सद्गती लाभो ही ईश्वरचरणी प्रार्थना !

यानंतर डॉ. इनामदार यांनी क्रमणिकेतील विषय सभेपुढे मांडला : शिक्षण प्रसारक मंडळीचे मा. अध्यक्ष यांची मुदत दि. १७ जून, २०२३ रोजी संपत असल्यामुळे आपल्याला मा. अध्यक्षांची दि. १८ जून, २०२३ ते १७ जून २०२८ या कालावधी करिता निवड करावयाची आहे. तरी मी अध्यक्षांना विनंती करते की....

यावर लगेच अॅड. फडके म्हणाले की, मला असं वाटत, या सभेमध्ये अध्यक्ष पदाची निवड होणार आहे, त्या सभेचा अध्यक्ष म्हणून किमान आताचा हा ठराव मंजूर होईपर्यंत मी इथं अध्यक्ष पद भूषवण यथोचित होणार नाही. म्हणून मी चिटणीस मॅडमना विनंती करतो मला आत्ता, किमान पक्षी या ठरावापुरते तरी या सभेच्या अध्यक्ष पदातून मुक्त करावं. आपण तिथं अध्यक्ष म्हणून अन्य कुणाला तरी नियुक्त करावं ही नम्र विनंती. मला व्यासपीठावरून उतरायची परवानगी मिळावी, असे म्हणून श्री. फडके व्यासपीठावरून खाली उरीले व सर्व सभासदांमध्ये जाऊन बसले.

यावर अॅड. एस. के. जैन, अध्यक्ष, नियामक मंडळ यांनी अध्यक्ष पदाची निवडणूक होईपर्यंत श्री. सूर्यकांत पाठक यांनी अध्यक्ष पद भूषवावं अशी विनंती केली. श्री. सूर्यकांत पाठक यांनी ही विनंती मान्य केली. डॉ. इनामदार मॅडम यांनी श्री. पाठक यांना व्यासपीठावर विराजमान होण्याची विनंती केली.

श्री. सूर्यकांत पाठक हे अध्यक्ष पदी विराजमान झाल्यानंतर डॉ. इनामदार यांनी अॅड. एस. के. जैन यांना तुळशीचं रोप देऊन त्यांचा सत्कार करण्याची विनंती केली.

यानंतर अॅड. एस. के. जैन यांनी शिक्षण प्रसारक मंडळीच्या नियामक मंडळाने त्यांच्या सभेमध्ये शिक्षण प्रसारक मंडळीचे अध्यक्ष म्हणून दि. १७ जून, २०२३ ते १८ जून २०२८ या कालावधीसाठी अॅड. सदानंद गोविंद फडके यांची निवड करावी अस वार्षिक साधारण सभेला सुचवलं आहे असे सांगितले व त्यांच्या नावाचा विचार व्हावा अशी विनंती सभेचे अध्यक्ष श्री. सूर्यकांत पाठक यांना केली.

श्री. सूर्यकांत पाठक यांनी अजून कोणाला दुस-या कुणाचं नाव सुचवायचं आहे का? असे सभेस विचारले. काही वेळ थांबूनही कोणीच दुसरे नाव न सुचवल्यामुळे श्री. पाठक यांनी अॅड. सदानंद गोविंद फडके यांची अध्यक्ष पदाकरिता पुढील पाच वर्षांसाठी सर्वानुमते निवड झाली आहे असे जाहीर केले. त्यानंतर त्यांनी आता माझ काम याठिकाणी संपलेल आहे. मी फडके साहेबांना विनंती करतो की त्यांनी अध्यक्ष पदाची सूत्रं हाती घ्यावीत आणि पुढची सभा चालवावी.

यानंतर डॉ. इनामदार यांनी सूर्यकांत पाठक यांचे आभार मानले व त्यांना संस्थेचे नवनिर्वाचित अध्यक्ष अॅड. श्री. सदानंद फडके यांचे पुस्तक व रोप देऊन सत्कार करावा अशी विनंती केली. श्री. पाठक सत्कार करतांना म्हणाले

की, मागील पाच वर्षांप्रमाणेच पुढील पाच वर्षे देखील आमचे मित्र संस्थेची धुरा निश्चितपणे चांगली सांभाळतील आणि संस्था भरभराटीला आणतील असा मी आपणा सर्वांच्या वतीने विश्वास व्यक्त करतो आणि मी रजा घेतो. यानंतर अॅड. सदानंद फडके यांनी शि. प्र. मंडळीच्या अध्यक्षपदाची सूत्रे हाती घेतली व ते म्हणाले की, चिटणीस महोदया, आपण एकाच ठरावा मध्ये अध्यक्ष आणि तीन उपाध्यक्ष यांची नावे दिली असल्यामुळे हा प्रसंग घडला. जर दोन्ही ठराव वेगळे असते तर माझ्या अध्यक्ष पदाच्या निवडणुकीच्या वेळेला मा. गजेंद्र पवार यांना विनंती केली असती की तुम्ही उपाध्यक्ष म्हणून अध्यक्ष पदाची सूत्रं घ्या. परंतु एकाच ठरावामध्ये दोन्ही घेतल्यामुळे हा प्रसंग ओढवला.

आता उपाध्यक्ष पदाकरता नियामक मंडळाने जी तीन नावे सूचवलेली आहेत, ती नावं अशी - श्री. गजेंद्र पवार, श्री. अनिलकुमार रुईया, डॉ. पवन पोदार यांची नावे शिक्षण प्रसारक मंडळीच्या नियामक मंडळाने सुचवलेली आहेत. तर हा ठराव मी आपणा समोर मांडत आहे. तो मंजूर आहे का ?

यावर एका सभासदांनी ०४ उपाध्यक्ष आहेत ना असे विचारले, तेव्हा अॅड. फडके म्हणाले हो, ०४ पद आहेत. परंतु एका पदासाठी ज्यांच नाव सुचवलं होतं त्यांची अनुमती न आल्यामुळे आता ते नाव जाहीर करत नाही. आता या क्षणाला तीन आहेत. तिघं उपस्थित नाहीत, पण त्यांची परवानगी आहे. तिघांपैकी एकजण उपस्थित आहेत, गजेंद्र पवार. हा ठराव मंजूर आहे का ? काही वेळ थांबूनही इतर कोणाचे नाव न आल्याने श्री. फडके यांनी हा ठराव एकमताने मंजूर झाल्याचे जाहीर केले. आणि त्यांनी श्री. पवार यांना व्यासपीठावर स्थानापन्न होण्याची विनंती केली.

त्यानंतर सभेतून असे विचारण्यात आले की इथे उपस्थित असणा-यांचीच नावे सुचवायची का ? यावर अॅड. फडके यांनी उत्तर दिले की, नाही, समजा आपण एखाद्याचं नाव सुचवलं आणि ते नंतर नाही म्हणाले तर ते अडचणीचं होईल. म्हणून परवानगी घेऊन नांव सुचवलेले बरे.

यानंतर डॉ. इनामदार यांनी नियामक मंडळाचे उपाध्यक्ष श्री. श्रीकृष्ण चितळे, यांना संस्थेचे नवनिर्वाचित उपाध्यक्ष श्री. गजेंद्र पवार यांचा पुस्तक व रोप देऊन सत्कार करावा अशी विनंती केली.

त्यानंतर डॉ. इनामदार यांनी मा. अध्यक्ष व मा. उपाध्यक्ष यांचा थोडक्यात परिचय करून दिला.

अॅड. सदानंद गोविंद फडके : लहानपणापासून राष्ट्रीय स्वयंसेवक संघाचे स्वयंसेवक महाविद्यालयामध्ये असतांनाच जाज्वल्य राष्ट्रप्रेमी तरुणांची संघटना पतित पावन संघटना या नावाने सुरु केली. अनेक विद्यार्थी चळवळी मध्ये सहभाग असल्याने १९७७ च्या आणीबाणी मध्ये त्यांना मिसा खाली ४ जानेवारी, १९७६ रोजी स्थानबद्ध करण्यात आले होते. पुण्यातील फौजदारी विषयाचे निष्णात वकील. गेली ४५ वर्षे वकीलीचा व्यवसाय. प्रथम वर्ग दंडाधिकारी न्यायालयापासून ते सर्वोच्च न्यायालयापर्यंत त्यांना कामाचा अनुभव आहे. महाराष्ट्र आणि गोवा बार कौन्सिलवर निवडून आल्यावर त्यांनी महाराष्ट्रातील तालुक्यांच्या ठिकाणी असलेल्या प्रत्येक न्यायालयातील वकिल संघटनांसाठी संगणकीय ग्रंथालय मोफत उपलब्ध करून देण्याचा महत्वाकांक्षी उपक्रम यशस्वीपणे राबविला. त्यांनी न्यायालयातील कामकाज मराठी भाषेमध्ये होण्यासाठी अनेक ठिकाणी कै. शांताराम बापू दातार यांच्या मार्गदर्शनाखाली परिषदा घेतल्या. महाराष्ट्रातील दुर्गम व पहाडी विभागात म्हणजेच राजगड-

तीरणा परिसरामध्ये विझार गावामध्ये असलेल्या समाज शिक्षण मंडळाचे ते २० वर्षांहून अधिक काळ कार्यकारी अध्यक्ष म्हणून कार्यरत होते. याशिवाय पुणे शहरातील अष्टांग आयुर्वेद महाविद्यालयात ते अनेक वर्षे उपाध्यक्ष म्हणून कार्यरत होते. गेली १० वर्षांहून अधिक काळ ते 'भांडारकर प्राच्य विद्या संशोधन' संस्थेचे अध्यक्ष म्हणून काम बघत आहेत. शि. प्र. मंडळीचे विद्यमान सभासद आहेत आणि गेली पाच वर्षे शि. प्र. मंडळीचे मा. अध्यक्ष म्हणून काम बघत आहेत आणि यापुढेही त्यांच्या मार्गदर्शनाखाली शि. प्र. मंडळी यशस्वीपणे वाटचाल करेल अशी अपेक्षा मी व्यक्त करते.

श्री. गजेन्द्र पवार : बांधकाम व्यावसायिक म्हणून प्रसिद्ध आहेत. उत्तम व्यावसायिक कौशल्याबरोबरच त्यांचेकडे कलात्मक दृष्टी पण आहे. स्वकष्टाने त्यांनी आज बांधकाम व्यवसायात आपले नाव कमावलेले आहे. त्यामुळे ते पिनकल ग्रुप चे अध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक म्हणून काम करत असतांनाच मराठी बांधकाम व्यावसायिक संघटनेचे अध्यक्ष (MBVA), महाराष्ट्र हौसिंग कॉर्पोरेशन चे अध्यक्ष, क्रिकेट मास्टर अॅकाडमी चे अध्यक्ष आणि निरामय संस्थेचे विश्वस्त, अशा विविध जबाबदा-या पार पाडत आहेत. शि. प्र. मंडळीचे ते माजी विद्यार्थी आहेत, संस्थेचे सभासद असून गेली पाच वर्षे मा. उपाध्यक्ष म्हणून काम बघत आहेत.

या दोघांचेही मी संस्थेच्या वतीने अभिनंदन करते.

ठराव क्र. ०२ विषय क्र. ०६ : शिक्षण प्रसारक मंडळीचे मा. अध्यक्ष, अॅड. सदानंद फडके व मा. उपाध्यक्ष, श्री. गजेन्द्र पवार, श्री. राजेंद्र पटवर्धन श्री. अनिलकुमार रुईया व श्री. पवन पोदार यांची मुदत दि. १७ जून, २०२३ रोजी संपत असल्याने संस्थेच्या घटनेनुसार शिक्षण प्रसारक मंडळीच्या मा. अध्यक्ष व ०३ उपाध्यक्षांची या वार्षिक साधारण सभेमध्ये निवड करणेबाबत विचार होऊन दि. १८ जून, २०२३ ते १७ जून, २०२८ या कालावधीकरिता खालीलप्रमाणे अध्यक्ष व उपाध्यक्षांची निवड करण्यात यावी असे सर्वानुमते ठरले.

अ.क्र.	पदाचे नांव	सदर पदासाठी सूचविण्यात आलेले नाव
१	मा. अध्यक्ष, शि. प्र. मंडळी.	अॅड. सदानंद गोविंद फडके
२	मा. उपाध्यक्ष, शि. प्र. मंडळी	१) श्री. गजेन्द्र पवार
शिक्षण प्रसारक मंडळी समवेत झालेल्या करारानुसार यांचे नाव उपाध्यक्ष पदासाठी घ्यावयाचे आहे.		२) श्री. अनिलकुमार रुईया ३) डॉ. पवन पोदार

यानंतर डॉ. इनामदार यांनी आजच्या सभेस ज्या सभासदांनी अनुपस्थिती कळवलेली आहे त्यांची नावे वाचून दाखवली व त्यांच्या अनुपस्थितीची नोंद घेण्यात आली.

१) श्री. श्रीनिवास पाटील, २) श्री. रेवणसिद्ध व्हनमराठे, ३) डॉ. सतीश वळसंगकर ४) श्री. व सौ. सुधाकर मार्तंड कुलकर्णी ५) श्री. सुनील जोशी ६) श्री. विवेक नायक
तसेच प्रशासकीय मंडळाचे सदस्य १) डॉ. उदय साळुंखे २) डॉ. अनुश्री लोकूर ३) सौ. संगीता कांबळे ४) सौ. वर्षा जेधे ५) सौ. उमा घोळे ६) डॉ. शशीकुमार मेनन ७) सौ. अर्चना बक्षी.

यानंतर त्यांनी अॅड. एस. के. जैन यांनी त्यांचे मनोगत व्यक्त करण्याची विनंती केली. परंतु नेमका याचवेळी विद्युत पुरवठा खंडीत झाल्याने मा. अध्यक्ष यांनी सभेचे कामकाज पाच मिनिटे स्थगित करावे अशी सूचना केली. त्यामुळे सभेचे कामकाज पाच मिनिटे थांबविण्यात आले.

यावेळी श्री. फगरे यांनी संस्थेत विशेष गुणवत्ता, प्रावीण्य मिळविणा-या विद्यार्थी अथवा कर्मचा-यांचा या वार्षिक सभेत जाहीर सत्कार करावा, तसेच काही माजी विद्यार्थी ज्यांनी समाजात गौरवास्पद यश मिळवलेले आहे, नावलौकीक प्राप्त केला आहे त्यांना सत्काराचे निमंत्रण दिले जावे व येथे त्यांचा सत्कार व्हावा अशी विनंती केली.. माजी विद्यार्थी भेटतात तेव्हा ते विचारतात संस्थेतर्फे सत्कार का नाही असेही ते म्हणाले. मा. अध्यक्ष यांनी ही विनंती मान्य केली. तसेच संस्थेने काही वेगळा स्वतंत्र उपक्रम राबवावा व संस्थेची एक वेगळी ओळख निर्माण करावी असेही त्यांनी सुचवले. त्यावर अध्यक्षांनी आपल्या सूचनेची नोंद घेतली आहे, कार्यवाही होईल असे सांगितले.

डॉ. इनामदार यांनीही श्री. फगरे यांना माहिती दिली की, संस्थेच्या ज्या उपलब्धी आहेत त्याची थोडक्यात माहिती आपणांस प्रवेशद्वाराजवळ जे पत्रक देण्यात आले आहे, त्यामध्ये दिलेली आहे. तसेच प्रातिनिधीक स्वरूपात दौघा-तिघांचा सत्कार आपण येथे करतो, परंतु मे महिना असल्यामुळे अनेक जण आपल्या गावी गेले आहेत म्हणून यावेळी ते घेतले नाहीत. पण श्री. शैलेंद्र देवळणकर, जे आपले उच्च शिक्षण संचालक आहेत त्यांना आपण एस.पी. कॉलेजतर्फे येथे बोलावले होते आणि त्यांचा सत्कार आपण केला होता.

पाच मिनिटे झाल्यावर मा. अध्यक्ष महोदयांनी M.S.E.B. वर फार काळ अवलंबून राहता येणार नाही. तेव्हा आपण सभेचे कामकाज पुढे सुरु करावे अशी सूचना केली. त्यानुसार अॅड. जैन सर यांनी आपले मनोगत व्यक्त करण्यास सुरुवात केली.

अॅड. सोहनलाल जैन यांचे प्रास्ताविक भाषण :

संस्थेचे अध्यक्ष सदानंद फडकेजी, उपाध्यक्ष गजेंद्रजी पवार, माझे सहकारी व नियामक मंडळाचे उपाध्यक्ष श्रीकृष्णजी चितळे, उपस्थित सर्व सहकारी व संस्थेचे माननीय सभासद बंधु-भगिनींनो!
कदाचित नियतीला याची पहिलीच कुणकुण लागली असावी की लाईटचं काय होणार आहे आणि म्हणून माझं जे वक्तव्य मला आपणा पर्यंत पोहोचवायचं होतं, त्या संस्थेच्या वर्षभरातील उपलब्धी मी पहिल्याच टाईप करून ठेवल्या होत्या आणि आपल्या पर्यंत पोहोचवल्या. दोन-चार गोष्टी मी सांगणार आहे. मी काही आपला फार वेळ घेणार नाही. आता श्री. फगरे जसं म्हणाले किंवा आपल्या सगळ्यांनाही माहितीये की या शिक्षण प्रसारक मंडळीचे सभासद किंवा माजी विद्यार्थी - विद्यार्थिनी यांच्या उपलब्धीचा जर आपण विचार केला आणि त्यांची लांब साखळी जर लावायची म्हटली तर आपला मुंबई-पुणे एक्सप्रेस हायवे सुध्दा कमी पडेल. इतके सभासद, माजी विद्यार्थी भारतात, परदेशात सर्व क्षेत्रात मध्ये आपल्याला सापडतील. अगदी सांगायचं म्हटलं तर आपल्या शिक्षण संस्थेने तीन माजी विद्यार्थी हे सर्वोच्च न्यायालयाचे मुख्य न्यायाधीश म्हणून दिलेले आहेत. आदरणीय यशवंतराव चंद्रचूड साहेब, आदरणीय लाहोटी साहेब व आदरणीय उदय ललित. तसेच आदरणीय शरद काळे हे अतिरिक्त मुख्य सचिव होते. तेही माजी विद्यार्थीच. तसं संस्कृती, साहित्य, नाटक, स्पोर्ट्स अगदी विदेशात उच्च पदावर असलेल्या इंजिनियर पासून ते अजित वाडेकर पर्यंत आणि आत्ताच जर आपण म्हटलं तर स. प. महाविद्यालयाचा विद्यार्थी कौशल तांबे हा १८ वर्षाखालील भारतीय टीममध्ये निवडला गेला. आपण रुईया आणि पोदार महाविद्यालयाचे

शिक्षण, साहित्य, नाटक याच्यामध्ये कायमच अग्रेसर असतात. पोदार कॉलेज मध्ये एक पध्दत आहे तेथे 'पोदार रत्न' दर तीन वर्षांनी पोदारच्या माजी विद्यार्थ्यांना त्यांची उपलब्धी पाहून दिले जाते. रुईया मध्ये सुध्दा ही पध्दत आहे. पण फगरे सर जे म्हणाले त्या गोष्टीचा विचार केला व शिक्षण प्रसारक मंडळी तर्फे सत्कार करायचे ठरवले तर ते यथोचित होईल. पण ते कशाप्रकारे क्रियान्वित करावं म्हणजे त्याच्यासाठी स्वतंत्र कार्यक्रम घ्यावा, वार्षिक साधारण सभेमध्ये करावे हे ठरवावे लागेल. ही सभा फक्त संस्थेच्या सभासदांसाठी असते. यामध्ये सन्मानपूर्वक त्यांना बोलावता येईल. या गोष्टीचा विचार करणे हे संस्थेसाठी भूषणास्पद आहे कारण ज्या लोकांचा सत्कार होतो त्यांची उंची कितीतरी पटीने म्हणजे माझ्यापेक्षा तरी जास्त आहे असे मी मानतो. दोन-चार गोष्टी सांगतो, मी आपला फारसा वेळ घेणार नाही पण आपण पाहिलं, तर राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण सध्या चर्चेत आहे. आपण वर्तमानपत्र उघडलं किंवा चार शिक्षण संस्थांमध्ये बसलो किंवा चार लोकात बसलो तर राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणा बद्दल चर्चा होत नाही असं कधीच होत नाही. आदरणीय पंतप्रधान नरेंद्रजी मोदींनीच राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणा बद्दल खूप विचार करून निती ठरवली आहे ज्याप्रमाणे त्यांचे प्रत्येक निर्णय हे विचारपूर्वकच असतात. परवाच एका सभेमध्ये सांगितलं गेलं की मुगल आणि मुगलांचे वारसदार आणि मेकॉले आणि मेकॉल्यांचे वारसदार यांनी आतापर्यंत आपल्या इतिहासाचे विकृतीकरण करून त्या लोकांचा गौरव केला त्यामुळे खरा इतिहास आपल्या समोर येत नव्हता. खरी शिक्षण पध्दती जी आपली प्राचीन आहे, जी जगात सर्वश्रेष्ठ होती ती आपल्या मुलांना, पुढच्या पिढीला माहिती होऊ दिली नव्हती. तर या सर्व प्रकारचा विचार हा या राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणामध्ये आहेच त्याही पेक्षा आपल्याला एज्युकेशन पॉलिसी मध्ये काय केलेलं होतं, तर त्यांनी ब्रिटीश कालीन शासनांना पूरक असा क्लार्क निर्माण करण्याची एज्युकेशन पॉलिसी होती. आणि तीच २०१४ पर्यंत थोड्या फार प्रमाणामध्ये होती. त्यावेळेचे लोक हुशार होते का तर निश्चितच होते. त्या शिक्षण पध्दतीमध्ये सुध्दा आपण राष्ट्रीय आणि आंतरराष्ट्रीय स्तराचे विद्वान दिलेले आहेत. यापैकी काही जणांनी नोबेल पुरस्कार सुध्दा मिळवलेले आहेत. काही जणांनी आंतरराष्ट्रीय दर्जाचे अनेक पुरस्कार मिळवलेले. तर ख-या अर्थाने आपल्या मुलांना कुठल्या प्रकारचं शिक्षण घ्यायला हवं या गोष्टीचा विचार करायला हवा. शाळेचा विद्यार्थी असतो त्याला जर असं वाटलं की जेव्हा आपण गावी जातो आणि आपले वडिल भाजी विकतात किंवा छोट्या मोठ्या गोष्टी करतात त्याला तिथं दुकानावर बसता येईल का? त्याला त्याच्या वडिलांना मदत करता येईल का? आणि हे जर करायचे असेल तर त्याला गुणाकार, भागाकार घ्यायला पाहिजे. वस्तू नीट पारखता आली पाहिजे. त्याचा हिशोब करता आला पाहिजे. नाहीतर इथे आपण मॉलमध्ये पाहतो ५ रुपयाची एक वस्तू घ्यायची असेल तरी ते कॅलक्युलेटर काढतात आणि १० रुपयाची नोट आली तर पाच रुपये घ्यायचे का ते पाहतात. चांगलं की वाईट ही गोष्ट वेगळी आहे तर अशाप्रकारे शालेय स्तरावर सुध्दा त्या मुलांना जे काही अनुभव घ्यायला पाहिजेत, व्यापारिक, व्यावहारिक दृष्टीकोन ते आता या नवीन राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणा मध्ये येणार आहे. १० वी पास होऊन किंवा त्याच्या नंतर कधीही एखाद्याने जर ठरवलं माझं शिक्षण मला थांबवायचंय, तर मला पुढे काय करता येईल? तर त्यासाठी आपल्याकडे पदवी तसेच डिप्लोमा अभ्यासक्रम आहेत. त्या विद्यार्थ्यांनी ९वी, १०वी पासून जरी बाहेर घ्यायचं ठरवलं तर स्वतःच्या पायावर उभं राहण्यासाठी त्याला काय करता येईल, जर एखाद्याला वर्कशॉपकाढायचा असेल, एखाद्याला छोटा-मोठा व्यवसाय करायचा असेल तर परवानगी मिळवण्यासाठी, अर्ज कसा करावा, एखादा लोन घ्यायचं असेल तर कसं घ्यावं, मार्केटिंग कसं करावं, प्रेझेंटेशन कसं करावं या सर्व गोष्टींचं शिक्षण जे आहे ते आत्ताच्या नवीन शैक्षणिक धोरणात मिळणार आहे. उच्च शिक्षणा मध्ये जर म्हटलं तर आंतर विद्याशाखीय जी धोरणं, सिस्टिम येणार आहेत, आतापर्यंत आपल्याकडे काही व्यक्ती आपापल्या फिल्ड मध्ये उत्कृष्ट होते किंवा कमी पडणार नाहीत असे होते पण त्यांना आपले उत्पादन बाजारामध्ये विकता येत होतं का? तर उत्तर नाही असं आहे. का तर त्यांना अकाउंट्स, आर्थिक, विपणन किंवा लोकांना जमवणं ह्या गोष्टींचं ज्ञान नव्हतं. म्हणून आता काय होणार आहे

तर सायन्सच्या विद्यार्थ्यांना अकाऊंटन्सी घेता येईल, फायनान्स चे विषय घेता येतील, मार्केटिंग चे विषय घेता येतील. सायन्स च्या विद्यार्थ्यांना आपले प्रॉडक्ट जर बनवले तर ते IPR ने प्रोटेक्ट करणे करायचे हे ही यामध्ये शिकायला मिळेल. या राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणा मार्फत जे अमूलाग्र बदल होणार आहेत, ते संस्थेतील महाविद्यालयांमध्ये ही होणार आहेत आणि म्हणून या सगळ्या गोष्टींचा विचार करून शिक्षण क्षेत्राने व समाजाने राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणाचे स्वागत केलेलं आहे. तरीपण स्टेक होल्डर्सना समजावून सांगणे, लोकांच्या मनातील शंका-कुशंकांना उत्तर देणे आवश्यक आहे. आमचे मित्र फडकेजींना माहितीये की जेव्हा लॉ च्या तीन वर्षांच्या अभ्यासक्रमा ऐवजी पाच वर्षांचा अभ्यासक्रम आला तेव्हा अनेक लोकांनी विरोध केला होता. नंतर त्यांनी त्यांच्याच मुलांसाठी पाच वर्षांच्या अभ्यासक्रमामध्ये प्रवेश घेतला होता. ही पण वस्तुस्थिती होती. विरोधासाठी विरोध करणारे काही जण असतात. म्हणून आताच्या या धोरणा मध्ये शि. प्र. मंडळीच्या प्रत्येक कॉलेजनी आपल्या प्राध्यापकांना, स्टेक होल्डर्सना समजावून सांगून, प्रशिक्षण देऊन त्यांना याची सुरुवात करावी लागणार आहे. अत्यंत आनंदाची बाब म्हणजे आपल्या रुईया कॉलेजची महाराष्ट्र सरकारने राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणासाठी ब्रॅन्ड अम्बॅसडर म्हणून निवड केली आहे. तिथले प्राध्यापक महाराष्ट्रामधील लोकांना राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणाची उपयोगिता पटवून देतील. निश्चितपणे रुईया कॉलेजचे जे व्यवस्थापन मंडळ आहे, महाविद्यालय विकास समितीचे अध्यक्ष आहेत, प्राचार्य आहेत या सर्वांचं आपण कौतुक जेवढं करू तेवढं कमी आहे. रुईया, पोदार तसेच स. प. महाविद्यालयात आपण राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण लागू करण्यासाठी आपण तयार आहोत. या सर्वांचा सन्मान किंवा त्यांची प्रशंसा आपण केली पाहिजे. आपल्या उपलब्धीबद्दल बोलायचं तर बरचसं मी लिहून दिलेलं आहे. परंतु आता G-20, Disaster Management यासाठी पोदारची आणि त्यांच्या विद्यार्थ्यांची निवड झालेली आहे. शालेय व महाविद्यालयीन शिक्षणामध्ये तुर्कस्तान मध्ये कुठल्या प्रकारचे साम्य आहे या अभ्यासासाठी एस.पी.एम. पब्लिक स्कूलची निवड झाली आहे. आपली प्रत्येक गोष्टीत अचिह्नमेंट आहे. एस.पी.एम. एस.एस.सी. बोर्डाच्या शाळेतील 'स्वातंत्र्याची अमृतगाथा' महानाटयात हजारपेक्षा जास्त विद्यार्थी-विद्यार्थिनींनी भाग घेऊन उत्कृष्ट सादरीकरण केलं ही आपल्यासाठी अभिमानारूपद बाब आहे. एस.पी. कॉलेजच्या आदरणीय गायकवाड यांच्या नेतृत्वाखाली कॉलेज वाटचाल करत आहे आणि त्याचेसुद्धा निश्चितपणे व्यवस्थित काम सुरु आहे. अनेक नवीन अभ्यासक्रम सुरु केलेले आहेत. नारळकर इन्स्टिट्यूटची सध्याच्या परिस्थिती मध्ये निकड, कॉलेजची गरज आणि कॉलेजला मिळणारा उत्तम प्रतिसाद पाहता मा. नियामक मंडळाने ठराव मंजूर करून अंदाजे ७० ते ८० हजार स्के. फूट ची इमारत आपल्या स. प. महाविद्यालयाच्या आवारात बांधायची नक्की केले आहे. प्रत्यक्ष कामाला सुरुवातही झालेली आहे. आपल्याला सांगायला आनंद वाटतो की सृष्टी आर्थिक स्थितीमुळे आपण अनेक प्रकल्प हातात घेत आहोत. त्याच्यामध्ये आपण सोलापूरला सीबीएससीच्या इंग्रजी माध्यमाच्या शाळेसाठी अंदाजे ७० ते ८० हजार फूटांची इमारत बांधत आहोत, त्याचे काम पूर्णत्वास येत आहे. आणखी जर आपण म्हटलं तर आपल्या जरूरी प्रमाणे एस. पी. कॉलेजसाठी अजून एक स्वतंत्र बिल्डिंग आपण बांधत आहोत. रुईया कॉलेजच्या मागील एका भूखंडावर वसतिगृहासाठी सुमारे ४० हजार स्के. फूट चे इमारतीचे बांधकाम होणार आहे. सायन्स कॉम्प्लेक्सच्या जागेवर एक ते सव्वा लाख स्के. फूटांचं बांधकाम होणार आहे. त्याची सुद्धा सर्व तयारी प्लॅन वगैरे झालेलं आहे. आपल्या वेलिंगर इन्स्टिट्यूट मध्ये आर्किटेक्ट व आर.सी.सी. तज्ञांच्या सल्ल्याप्रमाणे आताच्या इमारतीवर दोन मजले होणार आहेत. म्हणजे मला सांगायला आनंद वाटतो की १५० ते २०० कोटी रुपयांचे प्रकल्प आपले सुरु होणार आहेत. निमी आपल्याकडे उपलब्ध असल्याने किमान २-३ वर्षांमध्ये हे सर्व प्रत्यक्षात येणार आहे. ही झाली एक बाजू. शेवटी असं सांगितलं जातं बिल्डिंग वरून संस्था किंवा संस्थेची गुणवत्ता ठरत नाही. शेवटी तिथं शिकवणारे शिक्षक आणि तिथलं वातावरण यांनापण आपण श्रेय द्यायला हवं. तिथं प्राचार्य असतात, प्राध्यापक असतात. ते कुठल्या पध्दतीने शिकवतात हे ही महत्त्वाचे असते. मी एक गोष्ट सांगत आलोय की शिक्षक हा

व्यवस्थापनाचा नोकर नाही. नियामक मंडळ हे फक्त मित्र, फिलॉसॉफर, मार्गदर्शक म्हणून काम करतील. शिक्षकांचा-प्राध्यापकांचा आदर, त्यांच्या कामामध्ये कमीत कमी ढवळा-ढवळ करण्याचं धोरण आपण अवलंबलेलं आहे. यापूर्वी सुध्दा संस्थेने आपले पूर्वीचे जे पदाधिकारी होते त्यांनी हेच केलं होतं. आपल्याला सांगायचं तर रुईया कॉलेज, पोदार कॉलेज किंवा वेलिंगकर इन्स्टिट्यूटने भारतातल्याच नव्हे तर जगातल्या किमान २० ते २५ संस्था, विद्यापीठांबरोबर संलग्नता किंवा सामंजस्य करार केले आहेत. वेलिंगकरच्या तीन प्राध्यापकांना तीन हजार डॉलर्स देऊन फॉरेन युनिव्हर्सिटी मध्ये बोलावलं आहे. Students Exchange मध्ये आपले विद्यार्थी तिकडे जात आहेत, त्यांचेही विद्यार्थी आपल्याकडे येतात आणि २५ हजार डॉलर पर्यंत फी देऊन ८ ते १५ दिवस ते इथं मॅनेजमेंटचे धडे घेतात. हीच परिस्थिती रुईया आणि पोदार कॉलेजची आहे. पोदार मधील एक गोष्ट मला आपल्याला सांगायची वाटते एकदा श्री. सुनील जोशी, अॅड. मिहिर प्रभुदेसाई समोर होते, तर मी प्राचार्यांना विचारलं, शोभना दिल्लीच्या सर्वोत्तम असलेल्या श्रीराम कॉलेजच्या तुलनेत आपण कुठे कमी आहोत? तर अध्यक्ष महाराज त्यांनी उत्तर दिलं होतं, आपण कुठेही कमी नाही तर त्यांच्या बरोबरीत आहोत. तर त्यांनी गेल्या दोन ते तीन वर्षांमध्ये उद्देगांना आवश्यक ५० Autonomous अभ्यासक्रमांचे शिक्षण विद्यार्थ्यांना दिले आहे. मुंबई विद्यापीठात सर्वात जास्त अर्ज आर्ट्स आणि सायन्स साठी रुईया कॉलेजला तर कॉमर्स साठी पोदार कॉलेजला येतात आणि मॅनेजमेंट साठी वेलिंगकरला ८०० जागांसाठी १०-१० हजार अर्ज येत असतात. वेलिंगकरच्या दुबईतील १५० जणांच्या माजी विद्यार्थ्यांच्या सभेत अध्यक्ष महाराज आपल्या तीन माजी विद्यार्थ्यांनी internship आणि placement याची प्रपोजल्स दिली आहेत. ही आपली ओळख आहे. वीस लाखांपेक्षा जास्त पॅकेज सुरुवातीलाच घेणारे २० पेक्षा जास्त विद्यार्थी वेलिंगकरचे आहेत. त्याच पध्दतीने आता थोडसं नारळकर त्याच वाटेवर चाललेलं आहे. म्हणूनच आपण त्यांना स्वतंत्रा इमारत देतोय. प्लेसमेंट होतील, प्रवेश होतायतं आणि पुण्यामध्ये एक चांगलं मॅनेजमेंट स्कूल आपण श्रीकृष्ण चितळेंच्या अध्यक्षतेखाली देऊ शकू. तोच प्रकार इतर ठिकाणी, राजेश पटवर्धन असतील, राजेंद्र पटवर्धन असतील आणि आत्ताचं, मी आपणा सर्वांच्या समोर स्वागत करतो श्री. किरण शाळीग्राम आणि श्री. विवेक नायक यांचे. त्यांना आपण co-option मध्ये घेतलंयं आणि आपल्या या संस्थांमध्ये ज्या काही सिस्टिम लावायचं काम आहे ते अत्यंत काटेकोरपणे त्यांनी हातात घेतलेलं आहे. त्याचा फायदा आपल्याला निश्चितपणे वर्ष-दोन वर्षांमध्ये दिसेल. संस्थेची फार मोठी बचत आणि संस्थेच्या ज्या काही अडचणी आहेत त्याची सोडवणूक होणार आहे. खरं म्हणजे काही जणांचं नाव राहिलं तरी त्यांनी वाईट मानून घेऊ नये. कारण आपल्या प्रत्येक घटक संस्थांच्या उपलब्धी आहेत. सुधीर काळकरांचं आपण पाहिलं तर त्यांनी नू. म. वि. मुर्लीच्या शाळेंचं अध्यक्ष म्हणून कृत्रिम बुद्धिमत्ता किंवा आय. टी. मध्ये त्यांनी बदल घडवून आणलेले आहेत. पराग ठाकूर यांनी तर नू.म.वि. मुलांच्या शाळेचा चेहरा मोहराच बदलून टाकलेला आहे. आपण अखंडानित शाळा म्हणतो तिथून काही मिळणार नाही परंतु शिक्षण प्रसारक मंडळीची मराठी मध्ये शिक्षण देण्याची जबाबदारी आहे आणि म्हणून पराग ठाकूर, सुधीर काळकर यांनी कुठल्याही प्रकारे तडजोड न करता चांगल्यातल्या चांगल्या पायाभूत सुविधा देण्याचा प्रयत्न केला आणि करत आहेत. निगडी मध्ये सुध्दा दामोदर भंडारी यांनी आग्रह पूर्वक तिथल्या इमारतीच्या नूतनीकरणाचं फार मोठं काम हातात घेतलं आहे. राजेशजी यांनी आपल्या परीनं सोलापूरत बदल केलेले आहेत. सुनील जोशींचे तर आता पोदार कॉलेजची एक शाखाच पुण्यामध्ये काढायची असे चांगले प्रपोजल आहे. तेव्हा नू.म.वि. शाळेपासून, एस.पी.एम. पब्लिक स्कूल पासून आपल्या ज्या उपलब्धी आहेत त्या कुठल्याही बाबतीत कमी नाहीत. आपल्याला सांगायला आनंद वाटतो की एस.पी.एम. पब्लिक स्कूल या शाळेची १०वी ची पहिली बॅच होती, त्या CBSE च्या बॅचचा १००% रिझल्ट लागलेला आहे. शाळेची प्रगती पाहून शाळेला ११वी व १२वी ची परवानगी मिळालेली आहे. तसेच या शाळेने आता JEE आणि NEET चे मार्गदर्शन केंद्र सुरु केलेले आहे. खाजगी क्लासेस ऐवजी मुलांना चांगलं शिक्षण मिळावं या हेतूने JEE आणि NEET चे केंद्र आपण

सुरु केलेले आहे. आपल्याकडे प्रत्येक शाळेच्या प्रवेशासाठी वेटिंग लिस्ट आहे. आपल्याला जाहिरात करावी लागत नाही. नाहीतर वर्तमानपत्र बघितलं तर प्रत्येकाचे आमच्याकडे प्रवेश देणं चालू आहे वगैरे जाहिराती असतात. परंतु आपल्याकडे सर्वच जण सर्वच प्रकारे आपापल्या पध्दतीने सर्वोत्तम देण्याचा प्रयत्न करत असतात. एक गोष्ट निश्चित आहे की आपले अध्यक्ष, अॅड. सदानंद फडके हे ट्रबल शूटर आहेत. वकिली मध्ये आहेतच पण इथे संस्थेमध्ये जर काही प्रश्न उद्भवला तर त्यांना रात्री-अपरात्री, केव्हाही फोन करण्याचे स्वातंत्र्य मलाही आहे आणि आपल्या संस्थेच्या सर्व सदस्यांनाही आहे. त्यांच्याकडून तुम्हाला योग्य ते मार्गदर्शन मिळत असतं. श्री. गजेंद्र पवार हे नेहमी ताकदीनेच उभे असतात. आपले दोन उपाध्यक्ष जे आहेत ते श्री. अनिल रुईया आणि डॉ. पवन पोदार यांनी त्यावेळेला देणती दिली, तेव्हापासून संस्थेबरोबर त्यांचा करार सुध्दा आहे. म्हणून त्यांची संमती घेतली, आपल्याला फडके सरांनी सांगितलं आहे, तरांचं आहे. कराराप्रमाणे त्यांना नेमणं गरजेचं आहे. त्याला वार्षिक साधारण सभेची मान्यता लागते म्हणून आपण ती घेतली आहे. आपल्या पहिल्या पदाधिका-यांनी जे निकष घालून दिले आहेत ते पुढच्या कार्यकाळामध्ये पूर्ण करणं हे शेवटी एक मोठे आव्हान आहे. शिक्षणा मध्ये ही राष्ट्रीय, आंतरराष्ट्रीय स्तरावर मोठे आव्हान आहे. आल्याकडील ब्रेन परदेशात जाण्याची भिती आहे. आपल्याकडे आव्हान राहणार आहे ते म्हणजे एका बाजूला मिळणारी फी, दुस-या बाजूला घावयाचा पगार आणि संस्थेचा मॅटेनन्स. या सर्व गोष्टी जर पाहायच्या असतील तर या फार मोठ्या आव्हानाचा इथून पुढे आपल्याला सामना करावा लागणार आहे. महसूलाचे नवनवीन मार्ग आपल्याला तयार करावे लागणार आहेत. ते करतांना आयकर आणि इतर कायदे लक्षात घ्यावे लागणार आहेत. तरीपण आपली वाटचाल सर्व सहका-यांच्या मदतीने योग्य प्रकारे आपण पूर्ण करत आहोत. सतिश पवार म्हणा किंवा जयंत किराड म्हणा, मला कुठली गोष्ट सांगायची झाली आणि नुसती फोनवर सांगितली तरी ती करायला तयार असतात. अध्यक्ष महाराज एक सांगतो आमच्याकडे १२ आणि ०२ असे १४ आणि ६ निवडून आलेले अॅकाडमिक मधून असे २० लोक प्रत्येक गोष्टीमध्ये त्यांचं सहकार्य असते. म्हणून कदाचित आपण संस्थेला आर्थिक दृष्ट्या इतकं सक्षम करू शकलोय किमान २०० कोटी रुपयांचे प्रकल्प आपण हातात घेत असताना एक रुपयाचं सुध्दा कर्ज घ्यावं लागणार नाही किंवा आत्तापर्यंत ज्या इमारती बांधल्या आहेत त्याच्यासाठी सुध्दा एक रुपयाचं देखील कर्ज घेतलेले नाही. आपली संस्था कर्जमुक्त आहे. सर्वांचे पगार वेळेवर म्हणजे त्यांची जी तारीख असते त्याच तारखेला होतात. ती पुढे-मागे होत नाही. तेव्हा विद्यार्थी असो, शिक्षक असो, प्राध्यापक असो किंवा स्टोक होल्डर असो जे कोणी असतील सर्वांच्या समाधानाने आपण नवीन वाटचाल करत आहोत. आजची परिस्थिती एका बाजूला चांगली आहे असं म्हणतानांच दुस-या बाजूला खूप आव्हानात्मक आहे. कारण लोकांच्या अपेक्षा वाढल्यात. विद्यार्थ्यांच्या अपेक्षा वाढल्यात. विद्यार्थी एका बाजूला कॉलेज, विद्यापीठ आणि बाकीच्या गोष्टींशी तुलना करतात आणि दुस-या बाजूला आपल्याला जे शिक्षण घ्यायचं आहे ते आपल्या भारतीय परंपरेला लक्षात ठेवून नवीन शिक्षण घ्यायचंय. आपल्याला उक्षेजक तयार करायचेत, चांगले विद्यार्थी तयार करायचेत आणि हे करत असतांना सध्याची परिस्थिती ही पिढी बरबाद तर होणार नाही ना, असा विचार करायला लावणारी आहे. स. प. महाविद्यालय आणि त्यांच्या प्राध्यापकांच्या सहयोगाने आपण एक सर्व्हे घेतला होता की युवक-युवतींमध्ये व्यसनाचे प्रमाण काय आहे? आमचे मित्र, प्रणव पवार एस. पी. कॉलेजचे प्राध्यापक इतर सर्वांनी १८ ते २५ वयोगटातील ११०० ते १२०० विद्यार्थ्यांचे अर्ज भरून घेतलेले आहेत. ७०% विद्यार्थी व्यसनाधीन सापडले आणि त्यांचं यावर उत्तर होतं, पण आमच्या पैशाने करतो, समाजाला काय देणं-घेणं? परंतु त्यापैकी ४०% विद्यार्थ्यांचे म्हणजे आहे आम्हाला सुधारायचं आहे, पण याच्यातून बाहेर कसे पडायचे? म्हणजे अंधेरा आणि उजाला दोन्ही फॅक्टर आहेत. आपल्याला सांगायला आनंद वाटतो की आपल्या अशोक वझे यांची महाराष्ट्र क्रिकेट असोसिएशन वर निवड झाली आहे. म्हणून फगरे साहेब, उपलब्धी मध्ये पाच लोकांची निवड करायची ठरली तर कमिटीला किती चॅलेंज घ्यावं लागेल असा प्रकार आहे. पण ते नक्की करायचं. ही

आव्हानं पेलण्यासाठी आम्ही समर्थ आहोत. आपण मार्गक्रमण करत आहोत - सर्वोत्तम शिक्षण आणि महसूल संसाधने या सर्व गोष्टीं बरोबरच आपल्या सर्व स्टेक होल्डर्सचा विश्वास टिकवणे ही आवश्यक आहे. अर्थात हे सगळं होणार कसं? तर आपल्या एस.पी.एम पब्लिक स्कूलची जेव्हा सुरुवात झाली तेव्हा त्याला सक्सेस मिळेल की नाही माहित नव्हतं पण आज बघितलं तर प्रवेशात २००-२०० ची वेटिंग लिस्ट असते. मी या सर्व माननीय मुख्याध्यापक आणि त्यांच्या सहकार्यांचे, सर्व शिक्षण संस्थांचे अभिनंदन करतो. आपणही आज इथे आलात, या पूर्वीही आपण वेळोवेळी योग्य सूचना केल्यात, आपण सहकार्य करत आहातच. ज्या काही सूचना आल्या त्यांची अंमलबजावणी करण्याचा आम्ही प्रयत्न करत असतो. काही वेळेला प्रसंगी लागतो. त्याला अनेक कारणे असतात, पण वेळ लागतो. आताही वीजेचे जे झाले, विद्युतपुरवठा खंडित झाल्याने आपल्याला थोडासा जो त्रास झाला त्याबद्दल मी दिलगीरी व्यक्त करतो. पुन्हा आपणा सर्वांचे आल्याबद्दल स्वागत करून माझ्या दोन शब्दांना विराम देतो. जयहिंद, जय महाराष्ट्र!

यानंतर मा. फगरे यांनी त्यांचे वय आणि तब्येतीच्या कारणामुळे सभेतून रजा घेण्याची परवानगी मागितली. त्यावेळी ते म्हणाले थांबण्याची इच्छा खूप आहे पण कधी-कधी शरीर बोलायला लागतं आणि बोलणारं शरीर थांबू देत नाही. पण इथे यावं, सर्वांचे बसून चेहरे पहावेत आणि ऊर्जा घेऊन जावं ही मनोमन इच्छा आहे. माझ वय ९३ असले तरी मी तुमच्यापेक्षा लहानच आहे. मला आनंद वाटला, मी मध्ये बोलतोय, कृपा करून क्षमा करा. आज मी संस्थेची प्रगती पाहिली आणि मला अतिशय आनंद वाटला. मी सर्वांचं अभिनंदन करतो आणि एकच सूचना की नवीन येणारी पिढी की जी शिक्षक आहे, त्याला संस्थेची काहीही माहिती नाही. ती त्यांना आमच्या सारखा माणूस देऊ शकेल, शिक्षकांना जागृत करणे आवश्यक आहे. संस्था ही संस्था आहे. संस्थेचा इतका इतिहास आहे हे सांगण्याची गरज आहे. धन्यवाद!

यावर मा. अध्यक्ष, फडके साहेब म्हणाले - सर, तुम्ही आलात, मी तुम्हाला विनंती करतो की दोन मिनीटे फक्त बसा. तुमची उपस्थिती हीच आम्हाला मार्गदर्शक आहे. तुमच्या सारख्यांचे आशिर्वाद हे आम्हाला दीपस्तंभा सारखे आहेत. आज तुम्ही जो त्याग केला आहे, आज सुध्दा हिंदी भाषेसाठी आपण जनता सहकारी बँके समोरच्या बोळात तिथं रोज दोन तास जाऊन तुम्ही तुमचं कर्तव्य निभावत असता. आज तुम्ही सांगितले म्हणून आम्हाला कळलं तुमच वय ९३ आहे. अन्यथा फक्त सत्तरीचे तुम्ही वाटता. या सर्व पार्श्वभूमीवर ऊर्जा तुमच्याकडून इथल्या प्रत्येक सभासदाने घेतलीय आणि आम्ही तुमचे शतशः ऋणी आहोत. मी आपणाला इथूनच साष्टांग नमस्कार करतो. एक सांगतो, आपण जेव्हा शिक्षण क्षेत्रामध्ये काम करत होतात त्याच्यापेक्षा आत्ताची आव्हाने वेगळी आहेत. आपल्याला माहितीये की त्यावेळेला कोणतीही शाळा, कोणतीही शिक्षण संस्था कुठेही वर्तमान पत्रात जाहिरात करत नव्हती. इथे कुणालाही विचारा, विमान प्रवास केल्यानंतर विमान प्रवासात त्या कंपन्यांची मासिके असतात, अगदी नाव घेऊन सांगतो इंडिगो. ३८ पानांचे असे ते चकचकीत छापलेलं पुस्तक त्यामध्ये फक्त १८ पानांचा मजकूर आहे आणि २० पानांच्या जाहिराती आहेत आणि त्या २० पानांच्या जाहिरातीमध्ये ८ पाने ही शिक्षण संस्थांच्या जाहिरातीची आहेत. त्यामध्ये आमच्याकडे जर तुम्ही अॅडमिशन घेतली तर तुम्हाला इतक्याच पॅकेज. त्यामुळे आता विद्यार्थी हा विद्यार्थी राहिलेला नाहीये तो फक्त अर्थाजन करण्यासाठी अर्थार्थी आणि परिक्षार्थी झालाय. ही आव्हानं काळानी आपल्या वेळेला टाकली नव्हती. आपल्याला कुठेही कॉलेजनी जाहिरात केल्याचं आठवत नाही. किंबहुना तो एक श्लाघ्य प्रकार मानला जायचा. पण आता जाहिरात केल्याशिवाय काही होतच नाही. 'अर्थस्य पुरुषो दासः' अस भीष्माचार्यांनी सांगितलय. पण साहेब आज पदोपदी ही आम्हाला अडचण येतीय आणि मला जगनाथराव जोशींच उदाहरण आठवत की ते म्हणायचे, नंदोबा, पर्वतीला अनेकजण आपापले

कुत्रे घेऊन फिरायला येतात सकाळी पण एका कुत्र्याच्या अंगावर जर दुसरं कुत्रं भुंकल आणि त्या दुस-या कुत्र्यानी प्रतिसाद दिला नाही आणि ते भुंकला नाही तर त्या मालकाला वाटत आपल्या कुत्र्यामध्ये डिफेक्ट आहे का ? तशी अवस्था आता शिक्षण संस्थांची झालेली आहे. ज्याला म्हणतो ना, Cut throat Competition या सर्व पार्श्वभूमीवर आजची आव्हानं ही निराळी आहेत. आपल चोख सुवर्ण आहे, चोख सोन आहे. पण त्याच्यासाठी आपल्याला सुवर्णकार कलाकार हा देखील लागतो. शेवटी चोख सोन अंगावर कोणी मिरवत नाही. त्याच्याकरता सुवर्णकार, त्याच्याकरता सोनार लागतो. त्यामुळे एजन्सी नेमाव्या लागतात. त्या एजन्सी वरून वाद-विवाद होतात. त्यांच्या स्पर्धा असतात. म्हणून त्या एजन्सी वाल्यांना सांगाव लागत, तुम्ही सोनार आहात, आमच सोन चोख आहे. पण ही आव्हानं आपली संस्था झेलत आहे आणि गेली पाच वर्षांमध्ये ३७५ कोटी आपले शिल्लक राहिलेत. या ३७५ कोटीमधून ही करोडो रुपयांची काम आहेत. आपला gain हा जास्त आहे. आज एवढा खर्च करून आपण खो-खो ब्राऊंडवरील C.B.S.E. ची इमारत बघितली असेल, नवीन कॉर्नरची झालेली इमारत बघितली असेल, स्विमिंग पूल जो आहे तो बघितला असेल. याशिवाय सोलापूरला जे बांधकाम आहे तेही झालेलं आहे. हा हॉल अशी आज करोडो रुपयांची गुंतवणूक करून आपण प्लस मध्ये आहोत. पण मला म्हणाल तर वैयक्तिक दृष्ट्या हे विद्येच माहेरघर आहे. विद्या आणि लक्ष्मी यांच्याबरोबर हातात हात घालून आपण चाललोय. आपली विद्यादेवी ही लक्ष्मी देवीची दास नाही हे नक्की. म्हणून ज्याला आपण म्हणतो ते हे टिमवर्क आहे. हे टिमवर्क आपल्या सारख्या सहकार्यांच्या मुळं होतय. न. म. जोशींनी जी संकल्पना सांगितली होती, की हो मी मराठीमध्ये शिकलो तो कार्यक्रम अधुरा आहे, मला जाणीव आहे, बोच आहे. पण आम्ही तो करणार. या सर्व पार्श्वभूमीवर तुमची उपस्थिती ही आम्हाला पुढच्याही जनरल बॉडी मध्ये पाहिजे अशी मी तुम्हाला विनंती करतो आणि आपण तब्येतीच्या कारणास्तव सभा सोडून जाऊ इच्छिता सर्वांच्या वतीने मी नमस्कार करतो आणि आपल्याला संमती आहे, धन्यवाद सर! त्यानंतर मा. फगरे सरांनी सभास्थान सोडले.

यानंतर न. म. जोशी यांनी बोलण्याची परवानगी मागितली आणि त्यांनी सांगितल की -

मा. अध्यक्ष, सदानंदजी फडके यांनी मागल्या जनरल बॉडी मध्ये मराठी बद्दल माझ्यावरच काही जबाबदारी सोपवली होती. त्यावेळी कोरोनामुळे काही घडू शकले नाही. परंतु गेल्या वर्षीच्या सभेमध्ये मी १० कलमी आपल्याला मराठी साठी काय करता येईल याचं एक पत्र दिल होत. ते पत्र आपल्या संग्रही आहे का नाही ते मला माहित नाही आणि त्या १० कलमातल काय झाल तेही काही मला माहिती नाही. मी त्याही वेळी अस म्हटल होत की सर्वच गोष्टी एका वेळी करता येतील असा माझाही भ्रम नाही. पण आपली, मराठीबाबत काहीतरी करायला पाहिजे ही इच्छा, त्याच्यामध्ये दिसली पाहिजे म्हणून मी नवीन माहिती आपल्याला देणार आहे. जर आपल्याला करता आली तर आपण करूया. आपल्या संस्थेचे संस्थापक विष्णूशास्त्री चिपळूणकर यांनी मी मराठी भाषेचा शिवाजी आहे अस स्वतःला संबोधल होत, पण त्याचवेळी त्यांनी इंग्रजीला सुध्दा वाघिणीचं दूध म्हटल होतं. वाघिणीच दूध पचवण्यासाठी आधी आईचं दूध पचवाव लागत. म्हणजे आपल्याला आपण इंग्रजी शाळा जरी चालवत असलो तरी, त्या चालवायलाच पाहिजेत. त्याबद्दल मी तुमच अभिनंदन करतो. कारण काळाबरोबर जाण अत्यंत आवश्यक आहे. परंतु एकच वाक्य मुद्दाम मी सांगतो की २०० कोटी रुपयांच्या कितीही मोठमोठयाला शाळा बांधा, कॉलेज बांधा पण त्याच्या दारातलं मराठीचं तुळशीवृंदावन मात्र तुम्ही विसरु नका. ही अतिशय महत्त्वाची गोष्ट आहे. त्यासाठी मी १० उपक्रम दिले होते पण आणखी एक नव्याने उपक्रम मी आपल्याला सांगतो की जो सहजपणे आपल्याला स्वीकारता येईल. इथे जी महाराष्ट्र साहित्य परिषद आहे, मराठी साठी कार्य करणारी, ती संस्था मराठीच्या परिक्षा घेते. प्रथमा, द्वितीया आणि प्राज्ञ. आपल्या नू.म.वि. प्रशालेची त्यावेळी प्राज्ञ परिक्षेत ख्याती होती. म्हणजे प्र. ल. गावडे सर, प्र. ज. जोशी हे सगळे त्याला शिकवायचे. मी स्वतः त्यावेळी

शिकवलेलं आहे. आणि एखाद्या डिग्री सारखं 'साहित्य प्राज्ञ' मी झालो अस मराठीतले १०वी चे विद्यार्थी ते लावायचे. विद्यापीठातले इंग्रजी विभागाचे प्रमुख श्रीधर गोखले, हे आपले विद्यार्थी होते. ते इंग्रजी विभागाचे प्रमुख असतांना सुध्दा 'साहित्य प्राज्ञ' अशी डिग्री ते स्वतः लावायचे. ते आपल्या नू.म.वि. चे होते. ही भावना आज आपण टिकवलेली आहे काय हे अतिशय महत्त्वाचे आहे. बाकी सगळ आपण करूया पण या महाराष्ट्र साहित्य परिषदेला आपल्याच एका शिक्षण प्रसारक मंडळीच्या घटकानं तीन लक्ष रुपयांची देणगी दिलेली आहे. मराठी भाषा संवर्धनासाठी. त्यामध्ये त्यांच्या परिक्षांना जर एखाद्या युनिटने ३०० पेक्षा जास्त विद्यार्थी बसवले तर त्या युनिटला महाराष्ट्र साहित्य परिषदेतर्फे 'मराठी भाषा संवर्धक पुरस्कार' पाच हजार रुपयांचा मिळतो. आपल्या संस्थांतून, आपल्या ज्या निरनिराळ्या संस्था आहेत, त्यातून ३०० पेक्षा अधिक विद्यार्थी आपण निरनिराळ्या परिक्षांना बसवू शकलो, आपली Co-curricular activity म्हणून. आपल्या ब-याच co-curricular activities आहेत पण प्रत्यक्ष आपण काही न करता आपल्या विद्यार्थ्यांना त्या परिक्षेला जर बसवता आल तर शिक्षण प्रसारक मंडळीला साहित्य परिषदेचे वतीने 'मराठी भाषा संवर्धक पुरस्कार' मिळेल. पाच हजार रुपयांच्या रकमेचं काही नाही कारण आपण कोटीची भाषा करता पण महाराष्ट्र साहित्य परिषदेतर्फे आपल्याला मराठी भाषेच्या संवर्धनाचा पुरस्कार मिळण ही अत्यंत गौरवशाली गोष्ट आहे. त्या प्रत्येक परिक्षेला जो पहिला विद्यार्थी येईल त्याला साहित्य परिषद रु. १,०००/- आणि मानपत्र देते. असा उपक्रम मी मुद्दाम आपल्याला सांगतो आपण याचा गंभीरपणे विचार करावा. सगळ्या परिक्षांना मिळून ३०० विद्यार्थी काहीच नाही. आपले शिक्षक जर त्याच्यामध्ये interested असतील तर त्यातल्या शिक्षकाला सुध्दा पुरस्कार आहे ही मुद्दाम माहिती आपल्या समोर देतो आणि आपली मी रजा घेतो. माझं वाक्य फक्त फगरे सरांच्या सूचनेतलं एक आपल्यासाठी मी सांगतो की इतके गुणी लोक आणि गुणी शिक्षक आपल्याकडे आहेत, त्या सगळ्यांचे सत्कार आपल्याला करता येण शक्य नाही याची मला पूर्ण कल्पना आहे, पण आपल्याकडे आता तुम्ही ज्या सर्व सहकार्यांची नाव सांगितलीत त्या सर्वांच सहकार्य आपल्याला आहे. तर प्रत्येकाने आपापली जी नोंद असेल किंवा मी या विद्यार्थ्यांच वाचल, या शिक्षकांच चांगल वाचल तर ते त्याची उत्तम गुणवानांची यादी करून ती यादी आपल्याला आपल्या जनरल बॉडीच्या अहवालामध्ये सहज सादर करता येईल. आणि तेवढं पुरेस आहे. सगळ्यांचेच सत्कार झाले पाहिजेत अस नाही. पण शे-शंभर नाव छपायला आपल्याला काहीच वांदा नाही की यांनी त्या-त्या क्षेत्रात प्रावीण्य मिळवलेले आहे अस आपण जरूर करावं आणि फगरे सरांच्या सूचनेला मान्यता द्यावी. आणि मी जे साहित्य परिषदेच्या परिक्षांच सांगितल त्याचा गंभीरपणे विचार करावा व गेल्या वर्षीचा कागद जर आपल्या जवळ असेल तर त्यातलेही काही उपक्रम करावेत. धन्यवाद!

यावर मा. अध्यक्ष फडके साहेब म्हणाले की न. म. जोशी सर मी आपलाही आभारी आहे. वास्तविक हे विषय मी नंतर घेणार होतो, परंतु आता विषय निघालाय म्हणून सांगतो जैन सरांनी जो अहवाल सादर केला त्यामध्ये त्यांनी समाधानी अस चित्र उभं केल. पण मला म्हणाल तुम्ही तर असंतुष्टा द्विजा नष्टाः, संतुष्टाश्च महीपती | सलज्जा गणिक नष्टा, निर्लज्जाच कुलांगना || त्याप्रमाणे मला म्हणाल तर मी संतुष्ट नाही, मी असंतुष्ट आहे. आपल्या संस्थेची अशी स्थिती निर्माण झाली पाहिजे की भावी कालावधी मध्ये कुटुंबामध्ये जन्म घेणा-या व्यक्तीने कोणत्याही शाखेचे शिक्षण घेण्याची इच्छा प्रदर्शित केली तर ते शिक्षण आपल्या संस्थेच्या छात्राखाली उपलब्ध असले पाहिजे अशी अवस्था निर्माण झाली तरच मी म्हणेन की मी संतुष्ट आहे. पण आज आमचं Dentist College नाही, केटरिंगच काही नाही, मेडिकलचं काही नाही, आज आमचं इंजिनिअरींगच काही नाही, लॉ च काही नाही. अशा अनेक त्रुटी आहेत. म्हणून मी संतुष्ट आहे का, तर नाहीये. परंतु गेल्या पाच वर्षांचा आढावा

आपण घेतला तर आपण निश्चितपणे प्रगती पथावर नाही, तर आपण घौडदौड करतो आहोत. आगामी कालावधी मध्ये आपली बुलेट ट्रेन असणार आहे एवढं मी नक्की सांगेन, धन्यवाद!

यानंतर डॉ. इनामदार यांनी सभेच्या पुढच्या विषयास सुरुवात केली त्यापूर्वी त्या म्हणाल्या आधी मी जैन सरांना धन्यवाद देते, त्यांनी त्यांचं मनोगत व्यक्त केलं आणि त्यामध्ये आम्हा सर्व संस्थाप्रमुखांचं कौतुक केलं. त्याबद्दल सरांचे मनापासून आभार. यानंतर आपण क्रमणिकेवरील पुढच्या विषयाकडे येऊ या - दिनांक २७/३/२०२२ च्या वार्षिक साधारण सभेचा वृत्तांत कायम करणे.

विषय क्र. ०२ : शिक्षण प्रसारक मंडळीच्या दिनांक २७ मार्च २०२२ च्या वार्षिक साधारण सभेचा वृत्तांत कायम करणे.

सूचक : अॅड. मिहिर कृ. प्रभुदेसाई
अनुमोदक : श्री. केशव चिं. वझे

हा विषय चर्चेला आल्यावर मा. अध्यक्ष अॅड. फडके यांनी या ठरावाला कोणाचा विरोध आहे का असे विचारले. कोणीही विरोध दर्शविला नाही. त्यामुळे हा ठराव सर्व संमतीने मंजूर झाला असे त्यांनी जाहीर केले.

ठराव क्र. ०३ विषय क्र. ०२ : शिक्षण प्रसारक मंडळीच्या दिनांक २७ मार्च २०२२ च्या वार्षिक साधारण सभेचा वृत्तांत कायम करण्यात यावा असे सर्वानुमते ठरले.

डॉ. इनामदार : धन्यवाद! आता पुढच्या विषयाकडे जाऊया. मघाशी फगरे सरांना मी विनंती करणार होते की सर दोन-तीन मिनीटे थांबा. कारण आता पुढचा जो आपला विषय आहे तो अभिनंदनाचा ठराव आहे. त्यामध्ये आपल्या शिक्षण प्रसारक मंडळीच्या ज्या विविध संस्था आहेत म्हणजे मॅनेजमेंट इन्स्टिट्यूट पासून नर्सरी शाळेपर्यंत सगळ्या संस्थांमधील शिक्षक, प्राध्यापक, विद्यार्थी, शिक्षकेतर सहकारी यांनी अतिशय चांगलं यश मिळवलेलं आहे आणि त्यांच्या अभिनंदनाचा ठराव आपण करणार आहोत. त्यामध्ये मी फक्त उल्लेख करते की वि. रा. रुइया मूकबधिर विद्यालयाचा, हा उल्लेख मला इथे करावासा वाटतोय, कारण आपली एकमेव शाळा आहे मूक-बधिर विद्यार्थ्यांसाठी चालवली जाणारी. त्याचा जो माजी विद्यार्थी आहे, चेतन पासलकर याने १६ एप्रिल २०२३ रोजी फ्रान्स मध्ये झालेल्या आंतरराष्ट्रीय चित्रकला स्पर्धेत सहभागी होवून सुवर्णपदक पटकावलेलं आहे आणि भारताच्या दृष्टीने अभिमानाची बाब अशी आहे की चाळीस वर्षांनंतर नंतर हे सुवर्णपदक आपल्याला मिळालेलं आहे. निश्चितच गौरवास्पद कामगिरी आहे. रुइया शाळेच्या मुख्याध्यापिका शिंदे मॅडम आणि त्यांच्या सर्व टिमच मनःपूर्वक अभिनंदन !

यावर मा. अध्यक्ष यांनी वि. रा. रुइया मूक-बधिर शाळेच्या मुख्याध्यापिका सौ. शिंदे मॅडम यांना सर्वांना अभिवादन करण्याची विनंती केली व ते म्हणाले त्यामुळे तुम्ही त्या विद्यार्थ्यांच्या शिल्पकार आहात हे सगळ्यांना कळेल. शिंदे मॅडम यांच्या मार्गदर्शनाखाली तो विद्यार्थी तयार झाला की ज्याने आज चाळीस वर्षांनंतर भारत राष्ट्राला सुवर्णपदक मिळवून दिलं. सर्व सभा आपले अभिनंदन करत आहे.

ठराव क्र. ०४ विषय क्र. ०३ : अहवाल काळात संस्थेच्या हितचिंतक, सभासद तसेच संस्थेच्या शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचा-यांनी व विद्यार्थ्यांनी मिळवलेल्या बहुमानांबद्दल त्यांचे अभिनंदन करण्यात यावे असे सर्वानुमते ठरले.

यानंतर डॉ. इनामदार यांनी क्रमणिकेवरील पुढील विषय चर्चेला घ्यावा अशी विनंती केली.

विषय क्र. ०४ : शिक्षण प्रसारक मंडळी व तिच्या सर्व संस्थांचे सन २०२१-२०२२ चे वार्षिक अहवाल, मा. लेखापरिक्षकांनी प्रमाणित केलेल्या हिशेबांची पत्रके या संदर्भातील ठराव संमत करणे.

सूचक : श्री. पराग ठाकूर

अनुमोदक : श्री. राजेंद्र पटवर्धन

मा. अध्यक्ष अॅड. फडके यांनी या ठरावा कोणाचा विरोध आहे का असे विचारले असता कोणीही विरोध दर्शविला नाही. त्यामुळे हा ठराव सर्व संमतीने मंजूर झाला असे त्यांनी जाहीर केले.

ठराव क्र. ०५ विषय क्र. ०४ : शिक्षण प्रसारक मंडळी व तिच्या सर्व संस्थांचे सन २०२१-२०२२ चे वार्षिक अहवाल, मा. लेखापरिक्षकांनी प्रमाणित केलेल्या हिशेबांची पत्रके या संदर्भातील ठराव कायम करण्यात यावा असे सर्वानुमते ठरले.

यानंतर क्रमणिकेवरील पुढील विषय क्र. ०५ हा सूचक म्हणून श्री. राजेश पटवर्धन यांनी मांडला व त्यास श्री. सुधीर काळकर यांनी त्यास अनुमोदन दिले.

विषय क्र. ०५ : मा. नियामक मंडळाने शिफारस केल्याप्रमाणे शिक्षण प्रसारक मंडळी व तिच्या सर्व संस्थांचे सन २०२३-२०२४ या वर्षावधीचे हिशेबांचे तपासणीसाठी लेखापरिक्षक म्हणून पुढीलप्रमाणे नव्याने नियुक्ती करण्याचा विचार करणे.

अ.क्र.	लेखापरिक्षकाचे नांव	तपशील
१	मेसर्स डी. आर. बर्वे अॅड असोसिएटस्, चार्टर्ड अकौंटंटस्, पुणे	शि. प्र. मंडळीचे कार्यालय आणि शि. प्र. मंडळीच्या पुणे, मुंबई, सोलापूर, श्रीक्षेत्र परशुराम आणि चिपळूण येथील सर्व संस्थांचे लेखापरिक्षण आणि शि. प्र. मंडळीच्या सर्व संस्थांच्या हिशेबाचे एकत्रीकरण.

यावर मा. अध्यक्ष यांनी मे. डी. आर. बर्वे अॅड असोसिएटस् यांच्या लेखापरिक्षक म्हणून नियुक्तीचा हा ठराव आहे, या ठरावास कुणाचा विरोध आहे का असे विचारले असता सभासदांमधील श्री. सुनील शिर्के यांनी बोलण्यास सुरुवात केली- माझा विरोध नाही परंतु एक सूचना अशी आहे की Auditors चे जेव्हा reports येतात तेव्हा त्याच्यामध्ये काही remarks येतात. या remarks वरती अस अपेक्षित असत की संस्थेने त्याच्यावर काही action घेतली पाहिजे, तो Action Taken Report पुढच्या वेळेस जेव्हा आपण हा submit करतो त्या वेळेस तो पण submit झाला, म्हणजे त्यांनी अस-अस सांगितल होत आणि त्याच्या बाबत आपण काय action घेतली हे जर आपण याच्यापुढे सांगितल तर ते अधिक चांगल होईल एवढच माझ म्हणण आहे.

अॅड. फडके साहेब : आपली सूचना चांगली आहे. पण ती विषय क्र. ०५ चे ऐवजी विषय क्र. ०४ चे जागी तो योग्य होती. त्यामुळे बर्वे यांच्या नेमणूकीस आपला विरोध आहे का ?

श्री. सुनील शिर्के : नाही.

अॅड. फडके साहेब : मग तुमची ही जी सूचना आहे ती मी विषय क्र. ०४ साठी घेतो कारण विषय क्र. ०५ हा बर्वे यांच्या नेमणूकीचा आहे.

श्री. सुनील शिर्के : अगदी बरोबर सर, पण मी मघाशी विषय क्र.०४ चे वेळेस ती मांडली नाही कारण त्यास विरोध दिसेल. म्हणून मी ती आता मांडली.

अॅड. फडके साहेब : मग मला माफ करा सर, पण ही सूचना मी या विषयासाठी घेऊ शकत नाही. त्यामुळे बर्वे यांच्या नेमणूकीचा ठराव सर्वानुमते मंजूर झाला असे मी जाहीर करतो.

ठराव क्र. ०६ विषय क्र. ०५ : मा. नियामक मंडळाने शिफारस केल्याप्रमाणे शिक्षण प्रसारक मंडळी व तिच्या सर्व संस्थांचे सन २०२३-२०२४ या वर्षावधीचे हिशेबांचे तपासणीसाठी लेखापरिक्षक म्हणून पुढीलप्रमाणे नव्याने नियुक्ती करण्यात यावी असे सर्वानुमते ठरले.

अ.क्र.	लेखापरिक्षकाचे नांव	तपशील
१	मेसर्स डी. आर. बर्वे अॅड असोसिएट्स, चार्टर्ड अकॉंटंट्स, पुणे	शि. प्र. मंडळीचे कार्यालय आणि शि. प्र. मंडळीच्या पुणे, मुंबई, सोलापूर, श्रीक्षेत्र परशुराम आणि चिपळूण येथील सर्व संस्थांचे लेखापरिक्षण आणि शि. प्र. मंडळीच्या सर्व संस्थांच्या हिशेबाचे एकत्रीकरण.

डॉ. इनामदार : यानंतरचा विषय आहे आपला, सभासदांकडून आलेल्या सूचनांचा विचार करणे. तर त्यामध्ये मा. फगरे सरांनी आपल्याला एक पत्र दिले होते. परंतु मघाशी लाईट गेले तेव्हा त्यांनी त्यांची बाजू मांडलेली आहे आणि आपण ती स्वीकारलेली आहे. त्यामुळे त्या पत्राच परत मी वाचन करत नाही. एक सूचना आपल्या डॉ. प्रसाद जोशी आणि श्री. मधुमिलींद मेहेंदळे या दोन सभासदांकडून आलेली आहे. त्यांनी अशी सूचना केलेली आहे की तुम्ही NEP ची कमिटी स्थापन केली आहे का ? तर आपण NEP ची समिती गठित केली आहे, त्यामध्ये महाविद्यालय आणि शाळा स्तरावरील शिक्षक, प्राध्यापक यांचा समावेश केलेला आहे. त्यांनी अस सूचवले होते की काही वेगळे stake holders तुम्ही यामध्ये घ्यावेत. तर याबाबत मा. जैन सरांशी बोलून आपण आपणखी तीन सदस्य या समिती मध्ये घेतलेले आहेत, त्यांचा उल्लेख मी करते, स्वतः डॉ. प्रसाद जोशी की जे आदर्श कॉलेजमध्ये प्राध्यापक आहेत आणि NEP चे को-ऑर्डिनेटर पण आहेत. त्यांचा आपण समावेश करून घेतलेला आहे. त्यानंतर मेहेंदळे सर यांनाही आपण या कमिटी मध्ये घेतलेले आहे. आणि श्री. श्रीपाद ढेकणे सर यांचीही आपण या समिती मध्ये नियुक्ती केलेली आहे. तर या सर्वांचे आपण अभिनंदन करूया आणि पुढच्या विषयाकडे वळूया. मा. अध्यक्षींची अनुमती असेल तर ऐनवेळच्या सूचनांचा विचार करणे.

अॅड. फडके साहेब : तत्पूर्वी मा. चिटणीस महोदयांनी जो विषय मांडला तो, सर्वांना एकमताने मंजूर आहे का? असे विचारले त्यावर सर्वसंमती आल्यावर ते म्हणाले ठिक आहे मग आता आयत्या वेळच्या विषयामध्ये आपण बोलू शकता.

यामध्ये सर्वप्रथम श्री. मिलींद जोशीराव यांनी आपल्या कार्यकारी मंडळावर सगळ्यात जास्ती लॉयर्स आहेत त्यामुळे संस्थेचे एखादं लॉ कॉलेज असायला हवं, हा विषय प्रायोरिटीवर घ्यावा अशी एक सूचना केली. आणि त्यांनी राष्ट्राच्या बांधणीमध्ये फिजीकल एज्युकेशन महत्त्वाचे असून NEP मध्ये याला महत्त्व दिले आहे की नाही हे मला माहित नाही, परंतु शि. प्र. मंडळीने याच्यावर काही कराव असं सूचवलं. कारण आजच्या तरुण पिढीमध्ये फिजीकल एज्युकेशन ज्याला म्हणतात, जोर, बैठका, पुल्अप्स काढण याच्या साठी संस्थेने काहीतरी कराव असं माझं प्रांजळ मत असल्याचं म्हटलं. अगदी काही नाही तरी वार्षिक एखादं पारितोषिक एखाद्या मुलाला किंवा मुलीला ठेवलं की १०० पुल्अप्स काढले तर ५,००० रुपये मिळतील त्यानंतर प्रत्येक पुल्अपला १०/- रुपये याप्रमाणे पारितोषिक द्याव. राष्ट्र बांधायचं असेल तर केवळ शिक्षण देवून चालणार नाही आपल्याला अत्यंत सुदृढ आणि हेल्थ वॉर्डज चांगली पिढी बनवणं गरजेचे आहे. म्हणून संस्थेनी याचा विचार करावा अशी सूचना मांडली.

या सूचनेला उत्तर देतांना मा. अध्यक्ष, फडके साहेब म्हणाले : मिलींद जोशींची सूचना ही अतिशय उपयुक्त आहे. मिलींदजी तुम्हाला सांगतो की आपली सभा झाल्यानंतर आपली जी व्यायाम शाळा आहे ती आपण मुद्दाम बघायला जा. अत्याधुनिक केलेली आहे. मी तिथे अनेक वेळेला, ज्यावेळेला भेट दिली तेव्हा असं लक्षात आलं दुर्दैवाने तरुण मुल तिथे व्यायामाला येत नाहीत. ही वस्तुस्थिती आहे. आत्ताच्या पिढीच्या पुढची जी आव्हानं आहेत ती खूप वेगळी आहेत. पोरग फक्त व्हाट्सअॅप मध्ये डोकं घालून बसत, व्यायामाला जात नाही. त्यामुळे त्यांच्यामध्ये व्यायामाची आवड कशी निर्माण करता येईल, ही आपल्या समोर एक आव्हानात्मक प्रक्रिया आहे. तेवढ्याकरिता मला ही सूचना स्तुत्य वाटते. तुम्हाला आठवत असेल आपल्या टॅक्वर, पोहणे तलावावर लेले नावाचे होते. त्यांनी १००० सूर्यनमस्कारांचा संकल्प केला होता. ते गणपतीच्या १० दिवसात रोज १००० सूर्यनमस्कार घालायचे. तर त्यानिमित्ताने मी सगळ्यांनाच विनंती करीन की जोर, बैठका, सूर्यनमस्कार अशा आपण स्पर्धा आयोजित कराव्यात आणि शेवटी कसयं तुम्ही बक्षीस दिल्यानंतर लोक मग त्याकडे आकर्षित होतात. त्यामुळे ही सूचना निश्चितपणे योग्य आहे.

यानंतर अॅड. जे. जे. कुलकर्णी, सोलापूर हे बोलण्यासाठी उभे राहिले आणि त्यांनी पुढीलप्रमाणे आपले विचार मांडले.

अॅड. जे. जे. कुलकर्णी : खरं तर यांच्या सूचना, फगरे सरांच्या सूचना ऐकून याचा संस्थेने पूर्वीच विचार करायला हवा होता असं माझं मत आहे. माझे विषय मी नंतर मांडतो. पण तो बोलण्यासारखा, डिबेटेबल विषय आहे. फगरे सरांसारख्या ज्येष्ठ माणसाने जो विषय सूचवला, सन्मान करण्याचा त्याला वेळ लागेल, पैसे खूप लागतील सगळं खरयं. पण संस्था आपली दि. ५/२/१८८८ ला स्थापन झाली. तर मग संस्थेचा वर्धापन दिन होत असेल तर अशा वेळेस अशा माजी विद्यार्थ्यांना आमंत्रित करावं. त्यासाठी वेगळा दिवस मुकरर करण्याची जरूरी नाही. कारण असा सन्मान जेव्हा होतो तेव्हा त्या विद्यार्थ्यांची मान उंचावते की मी एस. पी. चा, हरिभाईचा विद्यार्थी आहे. असं व्हायला पाहिजे. त्याला आपण सगळ्यांनी उत्तरं दिली आणि विचार करू असं म्हटलं आहे. त्यांची सूचना काय होती नामांकित विद्यार्थ्यांना आमंत्रित करावं, एवढीच. बक्षीस द्या असं मी म्हणत नाही. त्यांचा एक गुच्छ देऊन जरी

सत्कार केला तरी तो त्यांना अभिमानास्पद वाटतो. माइया मित्राने आत्ता सूचना केल्या व्यायामाबद्दल. मघाशी कुणीतरी विविध शाखांची कॉलेजेस आत्तापर्यंत व्हायला पाहिजे होती अशी एक सूचना केली. त्याच्यात मेडिकल कॉलेज, लॉ कॉलेज आलं. फिजिकल एज्युकेशनच कॉलेज निघू शकल असत आत्तापर्यंत पुण्यासारख्या ठिकाणी. त्याच्या बद्दलही विचार व्हावा. इतर जी ब्रॅचेसची कॉलेज आपण काढू शकलो नाही, आता आपण सोलापूरला इंग्लिश स्कूल काढताय, फार उत्थीर झाला. सोलापूरला स्वतंत्र कॉलेज निघायला पाहिजे होतं, आर्ट्स, सायन्स, कॉमर्स कॉलेज म्हणा, इंजिनिरिंग म्हणा, मेडिकल म्हणा काढू शकले असते इतकी आपल्या संस्थेकडे ताकद आहे. आपल्या पैशांचे आकडे ऐकल्यावर आणि शिक्षण प्रसारक मंडळीच कॉलेज निघतय याच्यातच सगळ आल असतं. पण अजूनही संधी घ्यावी, ही कॉलेजेस काढता आली तर. इतर शाखांची म्हणतो मी, त्याच्यात सर्व शाखा आल्या. आता डिझाईन कोर्सला किती डिमांड आहे सध्या. सर, काढल का एस.पी. मंडळीनं डिझाईनच कॉलेज? तिथ वेटिंग लिस्ट आहे, तिथ Entrance Exam. आहे. अशा नवीन कोर्सेस कडे आकर्षित होतील अशी कॉलेजेस काढायला पाहिजे होती. काढलीच नाहीत. तिथ वेटिंग लिस्ट आहे, ज्यांना अॅडमिशन मिळत नाही ती मुलं-मुली रडत येतात. गेल्या १० वर्षांतला बदल आहे हा. १० वर्षांत एस.पी. मंडळी असं एखाद कॉलेज काढू शकली असती. अहमदाबादला निघाली, पुण्यात निघाली पण आपल्या संस्थेचं नाही त्याच्यात. हा त्याच्या मागचा मतितार्थ आहे अस मला वाटत. सगळ्या संस्थांच्या, शाखांच्या advertisement येतात पानपानभर, त्याच्यांकड किती कोर्सेस आहेत त्याची यादी आलेली आहे. आपल तस कुठय? आपण आर्ट्स, सायन्स, कॉमर्स आणि वेलिंगकर इन्स्टिट्यूट आपणखी एक ती इन्स्टिट्यूट याच्या पलिकडे जातच नाही. डिझायनिंग, फॅशन डिझाईन, डेंटल, मेडिकल अशी कॉलेजेस अजून शि. प्र. मंडळीच्या यादीत आलेली नाहीत. ती यावीत अशी इच्छा आहे, सूचना आहे या सगळ्या सपोर्टिंग लोकांची. मला त्या फगरे सरांच खरंच कौतुक करावस वाटत की १३ वर्षांचे गृहस्थ येथे येऊन एक विधायक सूचना करतात त्याचा आपण विचार करून येत्या वर्धापन दिनाला असा एक प्रयोग करून बघा. पाच फेब्रुवारी ला संस्था स्थापन झाली १८८८ साली. वर्धापन दिन साजरा केला जातो की नाही आम्हाला माहित नाही. तो साजरा करावा, आम्ही येऊ. एवढ मोठ पटांगण आहे, हॉलच घेतला पाहिजे असं काही नाही. वार्षिक साधारण सभेत त्यांचे सत्कार करता येत नसतील तर असा एक दिवस करा की that will be a Get-to-gether of past student also. इथ पास्ट स्टुडन्सची गेट-टु-गेदर व्हायला लागली आहेत, आम्ही पेपर मधून वाचतो. पण जर वर्धापन दिनादिवशी ५ फेब्रुवारीला असा सन्मानाचा एक item करण्यासाठी किंवा कॉलेजनी पुढाकार घेवून, १०० वर्षे झालेली संस्था आहे. लोक येतील हौसेनी. चला आपल्या कॉलेजनी बोलावल्य, आपल्या शाळेनी बोलावल्य, आपण जाऊ ही एक सूचना मला विधायक वाटली. आता मी माइया विषयाकडे वळतो. मागच्या वर्षाच माझ भाषण याच्यात आलेलं आहे. त्यातली काहीच पूर्तता झाली नाही अशी माझी तक्रार आहे. या पॅप्लेट मध्ये चांगल लिहलय त्याच्याबद्दल अभिनंदन! त्याच्यामध्ये शब्द वापरलेत संपर्कित व असंपर्कित, असे शब्द वापरलेत सदस्यांकरिता. काय झाल याच्याकरता? मी स्वतः बसून १९० नावांवर अंडरलाईन करून गेलो होते की हे मयत आहेत म्हणून. तुम्ही काहीच केल नाही त्याच्यावर, आता शि. प्र. मंडळीच्या संपर्कित व असंपर्कित असे दोन गट केलेत. आणि आपण म्हणता आपण संपर्कित गटात आहात. आपल्या माहितीत असंपर्कित यादीतील सभासद असल्यास त्यांना कृपया संस्थेच्या कार्यालयात संपर्क साधण्यास सांगावे. आता त्या माणसाला कि तुझ्या घरातलं कोणी वारलय का? मॅडम, मयत सदस्यासाठी सगळेजण मृत्यूचा दाखला मागतात. ही अडचण आहे. पण जर त्याच्या घरनं पत्र आल की बुवा अमूक XYZ सदस्य निवर्तलेला आहे. आणि दुसरं कोणी अशी खोटी गोष्ट कळवणार नाही. that is also sufficient. हे जे आहे याच्यामुळ अहवाल पाठवायच्या मेंबर्सची पण नाव कमी होतील. आपण ज्याच्याकडे लक्ष वेधलय संपर्कित आणि असंपर्कित चांगला शब्द वापरला आहे. हे एकदा कधीतरी झाल पाहिजे. संस्थावाईज तुम्ही पत्र पाठवा ना, आपल्या गावातील शि. प्र. मंडळीच्या मयत सदस्यांची

नावे कळवावीत. होत नाही तस. मी अजूनही सांगतो, मागच्या खेपेस जेव्हा ऑफीस मध्ये फॉर्म भरायला आलो होतो, त्या महिला क्लार्कनी सांगितल जरा यादी चेक करा आणि मयत नावापुढे टिक करा. १५० ते १७५ नावे मी केलीयेत. त्यांची नाव अजूनही येतात. आता तुम्ही या विषयाकडे लक्ष वेधलय म्हणून म्हटलं, ते अस सगळ्यांना कळवल पाहिजे. आम्ही अनेक संस्थावर काम करतो. मयत सदस्यांची नाव कमी करायला खरंच अडचण आहे. पण ते करायला पाहिजे हा एक विषय आहे. न. म. जोशींनी सांगितलेला विषय, तो ही विचार करायला पाहिजे. त्यांनी ज्या संस्थेचे नाव घेतल त्या संस्थेच्या कार्यकारणीवर मी गेली १५ वर्षे आहे. तिथ सुध्दा हिच अडचण येतीय. जे आपण अंक पाठवतो ते परत येतात. त्याच्यावरून लक्षात येत. पोस्टमन मयत शेरा मारतात. तो ऑफिशियल धरायचा की नाही तो आपला कायदेशीर मुद्दा आहे. पण हे होणही महत्वाचं आहे की जेणेकरून यादी Up-to-date होईल. नुसतं याच्यात लिहून होणार नाही. कोणीही कळवत नाही. माझी बहिण वारली तेव्हा मी एक पत्र पाठवल होतं. परवा पर्यंत तिथ तिच नाव बघून पुन्हा मी लिहल, अमूक तारखेला मयत. उदाहरणाकरता सांगतोय कोणीही कळवत नाहीत. मॅबर व्हायची घाई असते सर्वांना. म्हातारपण सगळ्यांनाच आहे, चुकणार नाहीये. पण हा एक मुद्दा फार गंभीर आहे. तसंच नवीन सदस्यांचे फॉर्म आम्हाला मिळत नाहीत. मागणी केली तरी. त्याच्याबद्दल आपले काय नियोजन आहे ते कळायला पाहिजे. खूप लोकांना सदस्य व्हायचय. आत्ताच्या मुलांना लाखो पॅकेजच्या नोक-या आहेत. त्या मुलांना काही घायचय, त्यांना सदस्य व्हायचय. माजी विद्यार्थी माग लागतात, आमच्या की आम्हाला सदस्य करा म्हणून. आमच्या हातात काही नाही, जे निवडून गेलेले आहेत, त्यांच्या हातात आहे. काही ठराविक सदस्य केले त्यांनी, ते ही आम्हाला कळालं. अस होता कामा नये. मॅबरशीप घायचीय तर तो कुठल्या तरी शाळेचा माजी विद्यार्थी आहे, हे बरस आहे qualification. शाळेशी संबंधीत नसलेल्या सुध्दा मॅबरची नावे यादीत आहे. कॅटेगरी ठरवा मग अस माझ म्हणणं आहे. आम्हाला फॉर्म दिले जात नाहीत. मॅबर करायचे नाहीत का संस्थेला ? सांगा तस. मग तो विषय आम्ही आमच्या डोक्यातून काढून टाकतो. मॅबरशीप फुकट नाहीये. काही मिनीमम फी आहे, आजीव सदस्य फी. ती फी भरायला तयार आहेत. पण ते म्हणतात आम्हाला मिळतच नाही तर फॉर्म कसा भरायचा ? याच्यावर आपण संबंधीतांना सूचना घाव्यात आणि असा जर संदेश गेला तर स्वतःहून मॅबर होतील. इथ कुणाला मॅबर व्हा म्हणून माग लागायची जरूरी नाही. एवढ शि. प्र. मंडळीच गुडवील आहे. ते झालं. आमच्या मागच्या वर्षीचा विषय अजूनही पेंडिंग आहे, Advisory Body चा. ही संकल्पना आपल्याकडे आहे, त्याची काही पूर्तता झालेली नाही. आम्हाला काही पत्र वगैरे त्याबाबतीत मिळालेले नाही. या अॅडव्हायजरी बॉडीचा विचार केला जाईल अस मागच्या याच्यात लिहलेल आहे पण का नाही होत हे ? अडीच वर्षे झाली, निम्मी टर्म संपलेली आहे. ही अॅडव्हायजरी बॉडी ही इथून नेमली गेली पाहिजे, स्थानिक स्तरावर नाही. स्थानिक स्तरावरचे सगळे employee असतात. आपण निवडून आलेले आहात. करायची नसेल अॅडव्हायजरी बॉडी तर तस सांगा, तोही विषय संपला अस समजून आम्ही गप्प बसू. ११-१२ संस्था एका गावात असतात, एकटया माणसावर भार कसा देणार तुम्ही ? मागच्या वर्षी मी हा मुद्दा मांडलेला आहे. Local Advisory Body पूर्वी होती म्हणून. आम्ही नव्याने करा अस म्हणत नाहीये आणि जास्त मोठी नको ४ ते ५ उगाच ११-१२ संस्था आहेत म्हणून प्रत्येक संस्थेचा एक म्हणून ११ एवढी करायची काही जरूरी नाही. ५ ते ६ जणांची अॅडव्हायजरी बॉडी असली पाहिजे. त्या-त्या गावातील मान्यवर, त्या-त्या गावातील संस्थेशी संबंधीत असलेले लोक त्याच्यात घ्या. लवकरात लवकर याची पूर्तता करा, एवढी विनंती आहे. धन्यवाद!

मा. अध्यक्ष, सदानंद फडके याबाबत बोलतांना म्हणाले की, वकिलसाहेब धन्यवाद! राजेशजी पटवर्धन मला असं वाटत आपण गेल्याच आठवडयात अॅडव्हायजरी केली आहे, म्हणून आपण निवेदन केल तर बरं पडेल. एक मिनीट, वकिलसाहेब आपण म्हणालात की माजी विद्यार्थी आहेत, त्यांना घायचय. देण्याकरिता इथे कुठलीच अट नाहीये.

अनेक माजी विद्यार्थी आहेत की त्यांना दायचयं. वकीलसाहेब मी आपल म्हणण पूर्णपणे ऐकल. मी आपल्याला गेल्या वर्षीच सांगितल होत, मी स्वतः तिथ येणार आहे आणि मी एक दिवस तिथे पूर्णपणे होतो. त्यावेळी मी आपली वाट बघितली होती, पण आपण कार्यबाहुल्यामुळे येऊ शकला नसाल. आता या पार्श्वभूमीवर राजेश पटवर्धन जे आहेत, तिथले आपले सदस्य आहेत. ते त्यांच निवेदन करतील. पण त्याचबरोबर हेही तितकच खरंय की आपणही संस्थांमध्ये काम करता, आपणही सांगितलय मयत झालेल्यांची नावे कमी करण्याची प्रक्रीया ही जटील आणि गुंतागुंतीची आहे. प्रत्येक संस्थाचालक हा litigation ला घाबरतो. की चुकून एखादा माणून जिवंत आहे आणि त्याच नाव कमी केल तर लिटिगेशन नको. त्याच्यापेक्षा ते मयत मागच्या पानावरून पुढे चालू अस झाल तर त्यात संस्थेला त्रास नसतो. परंतु ही सूचना अतिशय योग्य आहे. आम्ही भांडारकर इन्स्टिट्यूटला काय केल सांगतो. ती अशीच जुनी संस्था आहे. तिथ जनरल बॉडीने एक ठराव संमत केला की दिलेल्या पत्त्यावर तीन वेळा रजिस्टर अेडी ने पत्र पाठवून जर त्याची पोच आली नाही तर अशांची नावे कमी करण्यात येतील. हा ठराव केल्यामुळे अनेक आपण म्हणता तसे सदस्य त्यातून कमी झाले. तर तशा आशयाचा ठराव इथ, पुढच्या म्हणजे जनरल बॉडीलाच ती पॉवर आहे. त्यामुळे पुढच्या याच्यात जर आला आणि तो पास झाला तरी ही समस्या आपोआप, त्याच सोल्यूशन आपल्याला मिळेल. राजेशजी आपण जर निवेदन केल तर बरं होईल.

राजेश पटवर्धन : सगळ्या सोलापूरच्या संस्थांसाठी सल्लागार समिती नेमलेली आहे. आणि तस सगळ्यांना कळवण्यात पण आलेलं आहे. त्याची व्हाट्सअॅप वरील कॉपी माझ्याकडे आलेली आहे. यावर मा. फडके यांनी सदर नावे वाचून दाखवण्यास सांगितले. कारण त्यांच जे म्हणण आहे, मी सूचना केली आणि काही झाल नाही. तर ते तुम्ही वाचा, त्यांना सांगा.

श्री. राजेश पटवर्धन यांनी सल्लागार समिती सदस्यांची नावे वाचून दाखवली, ती खालीलप्रमाणे -

१. श्री. सतीश वळसंगकर	२. श्री. प्रियदर्शन शहा	३. श्री. बाबू चव्हाण
४. श्री. जयंत केसकर	५. श्री विक्रम दबडे	६. श्री. व्हनमराठे सर
७. श्री. प्रशांत बडवे	८. श्री. संजय भोईटे	९. श्री. शरद नागणे
१०. श्री. गुलाबराव बारड	११. श्री. सुधांशु रानडे	१२. श्री. जे. जे. कुलकर्णी
१३. श्री. दिलीप पेठे	१४. श्री. नरेंद्र काळे	१५. श्री. पी. एम. कुलकर्णी
१६. श्री. संतोष कुलकर्णी		

यावर मा. फडके साहेब म्हणाले की हे जर त्यांना वेळेत मिळालं असत तर त्यांनी हा मुद्दा उपस्थित केला नसता. याबाबत मा. एस. के. जैन यांनी त्यांना पुन्हा intimation पाठवा अशी सूचना केली. याबाबत पुन्हा श्री. जे. जे. कुलकर्णी म्हणाले की पुणे शहराइतक आमच सोलापूर शहर मोठ नाही. आम्ही दोनदा शाळेवरून कोर्टात जातो. मग यांना संपर्क साधायला काय होत? आमचे मोबाईल नंबर आहेत त्यांच्याकडे. मग बोलवाव आम्हाला. मला जेव्हा सूचना आली होती नाव कळवा, मी पाच नावे कळवली होती. वकीलसाहेब आपल्याकडे पत्र असेल. यावर मा. फडके सर म्हणाले की एक काम करा ही जी नावे वाचली त्या सगळ्यांना रजिस्टर अेडी ने पत्र पाठवा.

यानंतर श्री. कुलकर्णी म्हणाले की हे ठिक आहे. परंतु त्याच्यात बाकीच्या गोष्टींचा खुलासा व्हायला पाहिजे. सोलापूरला १२ संस्था आहेत. यात जवळ-जवळ १२ जणांची यांनी अॅडव्हाजरी बॉडी केलेली दिसतीये. पण मला

आज श्री. बारड इथे आल्यामुळे कळालं की एक वर्षाकरिता. एक वर्ष मुदतीकरता आपली निवड केलेली आहे. पूर्वी पाच-पाच वर्षे इलेक्शन बरोबरच नवीन बॉडी येत होती. तुमची इलेक्शन पाच वर्षांनी होते तर अॅडव्हायजरी बॉडी पण पाच वर्षासाठी ठेवा. आम्हाला सूचना करायच्यात, मॅनजमेंट काय करतीय ते बघायचय. कारण एक वर्ष म्हणजे पुन्हा यांच्या माग लागू, पुढे काय ?

यावर मा. अध्यक्ष फडके साहेबांनी सांगितले की हा विषय नियामक मंडळाचा आहे. त्यांनी याचा विचार करावा व ते करतील आणि योग्य तो निर्णय घेतील. जे माझ्या Jurisdiction मध्ये नाही त्याबाबत मी काहीच बोलणार नाही. त्याचा निर्णय नियामक मंडळाचे सदस्य घेतील.

यानंतर जे. जे. कुलकर्णी म्हणाले ठिक आहे, तुम्ही त्यांना ती नावे इथे सांगायला सांगितलीत, धाडस केल याच्याबद्दल धन्यवाद!

यानंतर श्री. जयंत गजानन पाठक हे सदस्य बोलण्यासाठी उभे राहिले त्यांनी सांगितले की, आता सदरचा विषय जो चालला होता ते intimation जे मला सुध्दा हे सभेचे जे निमंत्रण मिळाले ते कुरीअरच्या ऑफीसला जावून मला कलेक्ट करून आणावे लागलं. फोन नंबर असल्यामुळे ते मला फोन करून बोलावू शकले. पण त्याच्या वरती लेफ्ट म्हणून अस आलेले आहेत. तर स्पीड पोस्टनी पाठवले तर जास्ती बर पडेल. पोस्टमन वगैरे या लोकांना जरूर माहिती असते. स्थानिक पोस्टमन असतो, त्याला. स्पीड पोस्टने पाठवले तर बर पडेल. या संदर्भातला म्हणून विषय सांगतोय मी. एवढी विनंती. दुसरा विषय यासाठी बोलतो की आता जो एक विषय झाला व्यसनाधीनता हा विषय म्हणजे मला सुध्दा ऐकून धक्का बसला. तर त्याच्यासाठी विशेष काहीतरी करता येण्यासारखे जर काही असेल तर ते जरूर करावे. मी पेक्षा, बाकीचे expert लोक खूप आहेत, त्यांनी विचार करावा व तो विषय priority वर घ्यावा अस मला वाटतयं.

मा. अध्यक्ष, फडके : ठिक आहे. एक आता विषय यांनी सांगितला म्हणून सगळ्यांना ते म्हणजे कुरीअर ने पाठवलेत. तर त्यांनी स्पीड पोस्टने पाठवावे अस. तर प्रामाणिकपणे सांगतो की इतर संस्थांमध्ये काय चालत आजकाल प्रत्येकाकडे Email-id आहेत, आपली वेबसाईट आहे. प्रत्येकाला email id वर निमंत्रण दिल्यानंतर मग Left, Not found, Unclaimed असे काही शिरे येणार नाहीत. परंतु त्याचबरोबर संस्थेने जे envelope पाठवले होते, त्यावर आपला फोन नंबर लिहिलेला होता म्हणून कळाले. म्हणजे यामध्ये आपल्याला पत्र मिळू नये अस काही नाहीये. मी का सांगतो फक्त उलटपक्षी मी अस म्हणून की आत स्पीड पोस्ट नाही, रजिस्टर अेडी नाही, प्रत्येकाला सांगा की तुम्ही तुमचे इमेल आयडी पाठवा. पण हे ठराव जनरल बॉडी मध्ये आले पाहिजेत आणि मग त्याला वैधानिक स्वरूप येईल. पण मग हे केल्यानंतर तुम्हाला कोण नाव ठेवणार नाही की मला आदल्या दिवशी मिळालं, १४ दिवसांची पूर्वसूचना मिळाली नाही हे राहणार नाही. धन्यवाद!

यानंतर श्री. राजेंद्र बाबुराव कुलकर्णी : मी, नू.म.वि. चाच विद्यार्थी, डॉ. न. म. जोशी आम्हाला शिकवायला होते, फगरे सर पण होते. माझी सूचना फक्त एवढीच आहे की मी एक Retired Superintendent of Police आहे. आणि मी एल.एल.बी. पण झालेलो आहे. तर माझी एवढीच सूचना आहे की बी.एस्सी. चे अनेक कोर्सेस कॉलेजमध्ये चालू आहेत परंतु B.Sc. in Forensic Science असा वेगळा कोर्स आहे, आणि तो ग्रॅज्युएशन कोर्स आहे. हा कोर्स फक्त नागपूर, मुंबई आणि औरंगाबाद येथे आहे. माझ्या माहितीप्रमाणे पुणे विद्यापीठामध्ये पण नाहीये.

Forensic Science मध्ये Finger Print हा एक विषय आहे आणि बाकीचे लॅबचे विषय आहेत. तर हा कोर्स जर आपल्याला सुरु करता आला तर त्यासाठी प्रयत्न करावेत ही विनंती.

यावर फडके साहेबांनी उत्तर दिले की त म्हटल्यावर ताक-भात कळतो. कारण आम्ही दोघेही क्रिमिनल साईडला प्रॅक्टिस करतो. त्यामुळे तुमची सूचना नुसती स्तुत्य नाही, नुसती स्वागताहर्य नाही, तर लगेच ती अंतर्भूत केलेली आहे. त्यामुळे त्यावर तुम्हाला निश्चित उत्तर मिळेल. कारण या पुढच्या कालावधीमध्ये Forensic ला वेगळ महत्व येणार आहे.

यावर श्री. राजेंद्र कुलकर्णी म्हणाले हो ते आलेलच आहे कारण investigation मध्ये आता forensic science ला जास्त महत्व आहे. बाकीच्या हाणा-मारीला काही महत्व नाही राहिलेले.

यानंतर फडके साहेबांनी अजून कोणाला बोलायचे आहे का असे विचारले असता श्री. न. म. जोशी हे बोलण्यासाठी उभे राहिले.

श्री. न. म. जोशी यांनी विचारले की भांडरकर संस्थेत जे तीन वेळा पत्र पाठवले तर ते परत आले तर नाव गाळायचं, अस आपण तिथे केलेल आहे तर मग तो ठराव आपण आता याठिकाणी घेऊ शकतो का ? म्हणजे आपला पुढच्या वर्षीचा खर्चाच सगळ टळेल.

याबाबत मा. फडके साहेबांनी माहिती दिली की तांत्रिक दृष्ट्या कुठल्यातरी सदस्याने आयत्या वेळाचा विषय म्हणून तो ठराव मांडला पाहिजे, त्याला दुस-याने अनुमोदन दिले पाहिजे, मग तो मांडता येईल. मग श्री. न. म. जोशी म्हणाले मी हा ठराव मांडतो.

यावर फडके साहेबांनी न. म. जोशी यांनी जो ठराव मांडला आहे त्याला अनुमोदन कोणाचे आहे असे विचारले असता अॅड. जे. जे. कुलकर्णी यांनी हात वर करून अनुमोदन असल्याचे सांगितले. त्यानंतर फडके साहेबांनी मग हा ठराव सर्व संमतीने मंजूर करायचा का ? याचा कोणाचा विरोध आहे का ? असे विचारले. कोणाचा विरोध न आल्याने हा ठराव मंजूर झाला असे करा असे मा. अध्यक्षानी जाहीर केले.

ठराव क्र. 09 : शिक्षण प्रसारक मंडळीच्या आजीव सभासदांना तीन वेळा रजिस्टर अेडीने त्यांनी दिलेल्या पत्त्यावर संस्थेकडून पत्र पाठवले जाईल. तीनही वेळेला जर त्याची पोच आली नाही आणि सभासदांचे पत्र Refuse, Unclaimed, Expired, Not Found याच्यापैकी कोणाताही शेर मारून परत आले तर त्या सदस्यांचे नाव शि. प्र. मंडळीच्या सभासद यादीतून कमी करण्यात येईल.

यानंतर डॉ. राजीव हजीरनीस यांनी सांगितले की ते गोव्याला प्राचार्य असतांना नवीन शैक्षणिक धोरणाच्या पार्श्वभूमीवर त्यांनी एक प्रस्ताव तयार केला होता की रोजगारक्षमता आणि उद्योगक्षमता वाढवण्यासाठी आपल्या देशामध्ये सेंटर फॉर इनोव्हेशन इन सायन्स अँड टेकनॉलॉजी आहे, परंतु दुर्दैवाने सेंटर फॉर इनोव्हेशन इन सोशल सायन्स नाहीये. सोशल सायन्स मधून ब-याचा प्रमाणात रोजगारक्षमता आणि उद्योजगता वाढत असते. या प्रकारचा प्रस्ताव मा. डॉ. अशोकराव मोडक सरांनी याच्यात इंटरेस्ट घेतला आणि त्यांनी तो केंद्रीय पातळीवर नेण्याचा प्रयत्नही केलेला आहे. हाच प्रस्ताव मी मा. अॅड. एस. के. जैन आणि मा. अॅड. मिहिर प्रभुदेसाई यांनाही दिलेला होता. तर माझी अशी विनंती आहे की, अशा प्रकारचा प्रस्ताव निदान आपण संस्था पातळीवर जर काही

करु शकलो तर त्याचा विचार करावा. मी थोडासा एक प्रयत्न केला होता. सुदैवाने आपल्या संस्थेत त्याला सहकार्य मिळालं.

यावर मा. अध्यक्ष महोदय यांनी आपली सूचना लिहून घेतलेली असल्याचे सांगितले व अजून कोणाला बोलायचे आहे का असे विचारले. त्यावेळी श्री. गंगाधर राजाराम घारे यांनी सुरुवातीला श्री. न. म. जोशी यांनी मांडलेल्या ठरावास विरोध दर्शविला परंतु मा. अध्यक्ष यांनी त्यांना सदर ठराव सविस्तर समजावून सांगितला तेव्हा श्री. घारे यांनी आता आपला या ठरावास विरोध नाही असे सांगितले.

यानंतर मा. श्री. सूर्यकांत पाठक यांनी विषय मांडला की - आता जी व्यसनाधीनतेचा विषय काढला तसा पुणे शहरातच नव्हे तर महाराष्ट्रामध्ये लव्ह जिहाद हा विषय खूप गाजतो आहे. आपल्याकडे चांगल ऑडिटोरियम आहे तर मग आपण कॉलेजच्या विद्यार्थीनींना या ऑडिटोरियम मध्ये 'केरला स्टोरी' हा सिनेमा दाखवला तर सामाजिक कर्तव्य केल अस आपल्याला वाटत का ? अर्थात हा विषय इथे योग्य आहे कि नाही किंवा आपल्या शैक्षणिक मध्ये येईल की नाही याची मला शंका आहे. पण आपण अडव्होकेट आहात, तर हे जर का जमणार असेल तर अवश्य कराव अस मला वाटतं.

यावर श्री. सुधीर काळकर, सदस्य, नियामक मंडळ यांनी सांगितले की आपण खाजगी स्तरावर हा प्रयत्न केला असून आतापर्यंत १५० मुलींना हा सिनेमा दाखवण्याची व्यवस्था केली आहे. तसे प्रयत्न चालू आहेत, या येत्या काळात तेही होईल.

आता अजून कुणाला विषय मांडायचा आहे का ? असे मा. अध्यक्ष यांनी विचारले.

डॉ. शरद खरे हे म्हणाले की माझी काही सूचना नाहिये, पण आता इथे त्या सुपरिडेंट ऑफ पुलीस यांनी जी सूचना मांडली त्याला माझा पूर्ण पाठिंबा आहे. कारण आपल्या समाजामध्ये सध्या क्राईम चा रेट खूप वाढतोय. त्याचा अभ्यास शिक्षण संस्थांनी करण आवश्यक आहे अस माझ मत असल्यामुळे Criminology, Crime or Cyber crime या संबंधामध्ये कॉलेज निघण आवश्यक आहे अस मला वाटत.

मा. अध्यक्षांनी, ही सूचना विचारात घेतलेली आहे. याशिवाय अजून कोणाला बोलायचे आहे का असे विचारले. तेव्हा श्री. विजय देवधर हे बोलण्यास उभे राहिले व त्यांनी सर्व सभासदांना विनंती केली की, त्यांनी त्यांच्या पत्त्यामध्ये झालेला बदल, आपला भ्रमणधवनी क्रमांक आणि ई-मेल आयडी हा संस्थेला कळवावा.

त्यांनंतर शर्मिष्ठा प्रभाकर पुंडे यांनी विचार मांडला की, व्यसनाधीनता हा विषय आता विचारात घेतला गेला, त्याच्यात मला एक सूचवायच होत की, शि. प्र. मंडळीच आर्ट्स, कॉमर्स कॉलेज आहे. त्या अनुषंगाने तिथे मानसशास्त्र हा विषय शिकवला जातो. तर व्यसनाधीनता म्हणजे आता Pandemic मध्ये ब-याच मुलांना हा प्रॉब्लेम आला. कळत नव्हत काय करायच ? त्या अनुषंगाने ते व्यसनाधीनते कडे गेले. तर आपण कौन्सिलिंग सेंटर जर चालू केलं इथे त्यासाठी तर त्याचा नक्कीच फायदा मुलांना होईल आणि पालक व कर्मचारी वर्ग जो इथे काम करतो त्यांना सुध्दा याचा फायदा होईल.

मा. अध्यक्षांनी ही सूचना चांगली असल्याचे म्हटले.

यानंतर डॉ. इनामदार मॅडम यांनी मा. अध्यक्ष अॅड. सदानंदजी फडके यांना त्यांनी मार्गदर्शनपर चार शब्द बोलण्याची विनंती केली. तेव्हा मा. अध्यक्ष म्हणाले तत्पूर्वी मला आता गर्जेद्र पवार यांनी सांगितल की त्यांना काहीतरी बोलायचय. तर ते आधी बोलतील.

श्री. गर्जेद्र पवार :- व्यासपीठावर उपस्थित असलेले अध्यक्ष फडके सर, नियामक मंडळाचे अध्यक्ष जैन सर, चितळे सर, सर्व शिक्षण संस्थांचे प्रमुख, उपस्थित सर्व सभासद आणि ही सभा. मी फडके साहेबांना सांगितल आज माझी पुन्हा उपाध्यक्ष पदी निवड करण्यात आली तर किमान सगळ्यांचे आभार तरी मानले पाहिजेत. म्हणून मी सर्वांचा अत्यंत आभारी आहे. आणि जैन सरांनी जे काही सांगितल, एक माजी विद्यार्थी म्हणून मी आज हा जो हॉल आहे, मागच्या पाच वर्षांपूर्वी इथे माझी निवड झाली होती, तेव्हाचा हॉल आणि आत्ताचा हॉल. मनापासून कौतुक करावस वाटत. पूर्वीचे पदाधिकारी, पूर्वीचे नियामक मंडळ त्याचा सगळा इतिहास बघितला तर गेल्या पाच वर्षांत आपल्या संस्थेने जे काही यश मिळवलं आणि ३७५ कोटी पेक्षा जास्त ठेवी हा एक मोठा विषय आहे. त्याबद्दल मा. जैन सर आणि तुमच्या सर्व टिमच माजी विद्यार्थी संघटने तर्फे आभार व्यक्त करतो. धन्यवाद!

यानंतर डॉ. इनामदार यांनी मा. अॅड. फडके साहेबांना दोन शब्द बोलण्याची विनंती केली.

अॅड. सदानंद फडके हे आपल्या अध्यक्षीय भाषणात बोलतांना म्हणाले की, व्यासपीठावरील मा. उपाध्यक्ष गर्जेद्रजी पवार, नियामक मंडळाचे अध्यक्ष एस. के. जैन, उपाध्यक्ष मा. श्रीकृष्ण चितळे, सचिव राधिकाजी इनामदार आणि ओळीने नावं घेतो जे नियामक मंडळाचे सदस्य आहेत त्यामध्ये काळकरांपासून भंडारी, नवीन आलेले शाळिग्राम, सतीश पवार, प्रभुदेसाई, गर्जेद्रजी पटवर्धन, पराग ठाकूर, राजेशजी आणि केशवराव वझे, जयंत किराड आणि आमचे सुनील जोशी.

गेल्या पाच वर्षांचा आपण मागोवा घेतला तर सांपत्तिक दृष्ट्या, व्यावहारिक दृष्ट्या, लौकिक दृष्ट्या आपली प्रगती निश्चितपणे झालेली आहे हे १००% सत्य आहे. परंतु राष्ट्राचा विचार करत असतांना आपली संस्था ही वेगळ काहीतरी अपेक्षा करू इच्छिते. राष्ट्रसमोरची आव्हानं ही महाभयानक आहेत. ज्यावेळेला तुम्ही घौडदौड करत असता त्यावेळी तुमच्या प्रगतीवर जळणारे अनेक जण असतात. आणि आज जगभरामध्ये भारतावर जळणारे अनेक देश आहेत. आज मला कौतुक कुठे वाटल, शिंदे मॅडमनी एक विद्यार्थी तयार केला आणि ४० वर्षांनंतर भारताला सुवर्णपदक प्राप्त करून दिल हा भीम पराक्रम आहे. कारण ती मूकबधिर शाळा ही बंद करायची का इथपर्यंत विषय होता. तुम्ही लक्षात घ्या आपली पिढी जी आहे त्या पिढीने जो शोध बघितला तो कुठला तरी वॉलचा रेडिओ होता. त्याला उजव्या बाजूला एक बटण होत, आणि ते हिस्व बटण होत ते पूर्ण नीट फिरल तर तो रेडिओ नीट चाललाय. नंतर ट्रान्झिस्टर आले, नंतर पॉकेट ट्रान्झिस्टर आले. आपण फोन बघितले ते डायलचे फोन होते, त्याअगोदर आपण ट्रंककॉल कुठे बुक करायचा असेल तर आपण पोस्ट खात्यात जात होतात. तिथ पोस्ट मास्तर लागला का कॉल, लागला का कॉल? विचारायचे. टेलिग्राम यायचे. तार आली म्हणजे कोणीतरी मेल्याचीच तार असायची ती. पण नंतर ट्रंककॉल आले मग ट्रंककॉलवर बुकींग मग त्यामध्ये PP - Particular Person च बुकींग. नंतर आपापल्या घरी ते फोन आले ते डायलचे. ते फोनही गायब झाले. आपल्या लहानपणी मोनोग्राम होता, ज्याच्या घरी तो मोनोग्राम आणि त्याच्या त्या मोठया रेकॉर्ड्स असायच्या तो श्रीमंत मानला जायचा. मग त्या LP record, EP record नंतर शोध लागला कॅसेटचा आणि त्या तबकडया इतिहास जमा झाल्या. सीडी

चा शोध लागला आणि त्या टेप्स भंगारात निघाल्या. जग आज घौडदौड करतेय आणि या घौडदौडी मध्ये जगाच्या प्रवाहाबरोबर, वेगाबरोबर आपण राहिलो नाही तर आपण सुध्दा कालबाह्य होऊ हे कळायला सुध्दा आपल्या संस्थेला वेळ लागला ही वस्तुस्थिती आहे. विचारच मांडायचा झाला तर आपल्या नंतर डी. वाय. पाटील इन्स्टिट्यूट येते, पंतगराव कदमांच भारती विद्यापीठ येत, वि. द. कराडांच एम.आय.टी. येत अशी अनेक उदाहरणं देता येतील की जी आपल्या नंतर आली पण दिसतांना त्यांची घौडदौड होते. पण शिक्षण प्रसारक मंडळीचा विद्यार्थी म्हणून जो आपला मानाचा तुरा आहे तो कोणी घेऊ शकले नाही. ही वस्तुस्थिती आहे. म्हणून प्रगती करत असतांना आपल जे गुणवत्तेच प्रावीण्य आहे ते आपल्याला सोडायचे नाहीये. मी सोलापूरला आल्यानंतर सगळ्यांचे विचार, सगळ्यांची मनोभूमिका अशीये की आम्हाला नकी, या ग्रॅन्टेड शाळा नकोत. कारण त्या ग्रॅन्टेबल केल्यामुळे, अनुदान मिळाल्यामुळे गुणवत्तेशी कुठतरी तडजोड होतीय का असा विचार प्रत्येक माणसाच्या मनात निर्माण झालाय. म्हणून असलेल्या ग्रॅन्टेबल शाळा परत करा आणि आपण नॉन-ग्रॅन्टेबल करू अशी मानसिकता येत चाललीये. पण काळाप्रमाणे आपल्याला वागावं लागतयं. आपण एखादा कोर्स सुरु केला आणि त्याच्याकरता शिक्षक नेमले आणि नंतर तो कोर्स चालला नाही तर ते जे प्राध्यापक नेमले जातात ते परमनंट झालेले असतात आणि मग त्यांचा पगार हा संस्थेवर बोजा म्हणून पडणार नाहीना याची काळजी घ्यावी लागते. अनेक कोर्सेस आहेत, की जी काळाची गरज आहे. पण जर टेलीफोन दुरुस्तीचा कोर्स सुरु केला असता तर त्याला आम्ही दोन मास्तर नेमले असते, ते परमनंट झाले असते नंतर टेलिफोन बंद झाले पण त्या मास्तरांना पगार घावा लागला असता. संस्थेवर तो बोजा वाढला असता. या सगळ्यांचा तौलानिक विचार करावा लागतो. म्हणून मी मघाशी सांगितल की मी समाधानी आहे का ? तर नाही. समाधान राहणारच नाही कारण येणारा काळ जो आहे तो नवनीवन आव्हानं घेऊन येतोय. आणि या आव्हानांना सामोरं जाऊन आपण त्याचा सामना करण आणि एवढ्याकरिता ही आपली कसरत आहे. याच्याकरिता आपल्यासारखे सजग, जागरूक सभासद ही सुध्दा संस्थेची फार मोठी ताकद आहे. मी खरं सांगतो वकीलसाहेब, मघाशी मी अपेक्षा करत होतो, तुम्ही जी सूचना सांगितली ना की संस्था वर्धापनाच्या दिवशीच सगळ्या गुणवत्तांचा सत्कार करायचा. अपेक्षा करत होतो, कुणीतरी एक सभासद मी हा ठराव मांडतोय, दुस-याने अनुमोदन दिलय, ठराव पास झाला की तो इथ कागदावर येतो. आणि मग दरवर्षी संस्थेवर जबाबदारी येते की तो संस्थेचा वर्धापन दिन जो आहे तो साजरा करायचा. या पाच वर्षांत मला तो एकच कार्यक्रम आठवतोय. तेव्हा फक्त झाला होता. अध्यक्ष म्हणून मला काय अधिकार आहेत हे आपल्याला जास्त माहितीये. तेव्हा मला फक्त इथ जनरल बॉडीमध्ये वर्षामध्ये एकदा येऊन किती प्रगती झाली, किती काय आहे यामध्ये नक्की प्रगती आहे. १००% सत्य आहे. पण समाधान आहे का, तर नाही. आव्हानं खूप आहेत. आपल्या वेळी कुठे जाहिराती होत्या का ? व्लारसेसच्या वगैरे. आम्हाला MPSC, UPSC ची Academy सुरु करायचीय, मी बोललो नाही, पण आम्हाला ती सुरु करायचीयं. आपलेच माजी विद्यार्थी पोलीस खात्यातील तिथ येऊन शिकवायला तयार आहेत. चाणक्य मंडळ सारखी आपली संस्था आपण उभी करू शकतो ही वस्तुस्थिती आहे. पण सगळ्या गोष्टी बोलून दाखवायच्या नसतात. एकच सांगतो आताची जी टीम आहे ती एका प्रगतीच्या ध्येयानं भारावलेली आहे. ते सगळेजण १००%, बिनचुक, काम , निर्दोष आहेत का ? मी अस म्हणणार नाही दोष प्रत्येका मध्ये आहेत. परंतु टीमवर्क म्हणून काम तर ते या टीमने निश्चितपणे चांगल केलेले आहे आणि म्हणून आगामी कालावधी मध्ये या टीमकडून अजूनही अपेक्षा वाढणार. शेवटी अपेक्षा या काम करणा-या कडूनच केल्या जातात. म्हणून सर्वसाधारण सभा ही तुमच्याकडून या अपेक्षा व्यक्त करते. आपण सर्वांनी परत पाच वर्षांकरिता माझी निवड केली याबद्दल मी आपल्या सगळ्यांचा आभारी आहे, धन्यवाद ! जयहिंद, जय महाराष्ट्र !

डॉ. इनामदार यांनी मा. अध्यक्षांना धन्यवाद दिले व त्या म्हणाल्या आपण सर्वसाधारण सभेचे अध्यक्ष, शि. प्र. मंडळीचे उपाध्यक्ष आणि शि. प्र. मंडळीचे सभासद यांनी सर्वांकडून ज्या अपेक्षा केल्यात त्या अपेक्षांच्या कसोटीवर आम्ही उतरू असा विश्वास मी आमच्या सर्व प्रशासकीय मंडळ व नियामक मंडळाच्या सदस्यांच्या वतीने व्यक्त करते आणि पुढचं आभाराच गोड काम करण्यासाठी, ज्याचं मिठाईचंच दुकान आहे, व्यवसाय आहे त्या मा. उपाध्यक्ष चितळे सरांना मी आमंत्रित करते.

मा. श्री. श्रीकृष्ण चितळे यांनी प्रथम न. म. जोशी सरांना नमन करून, शि. प्र. मंडळीचे अध्यक्ष मा. फडके सर, उपाध्यक्ष गजेंद्र पवार सर, जैन सर, सेक्रेटरी व नियामक मंडळातील सर्व सदस्य. यांना अभिवादन केले. तसेच शिक्षण प्रसारक मंडळीचे अध्यक्ष म्हणून अॅड. सदानंद फडके यांची निवड झाल्याबद्दल त्यांचे व संस्थेच्या उपाध्यक्ष पदी श्री. गजेंद्र पवार यांची निवड झाल्याबद्दल त्यांचेही मनःपूर्वक अभिनंदन केले. मा. फडके साहेबांचं मार्गदर्शन वेळोवेळी नियामक मंडळास मिळत असते. यापुढेही ते मिळत राहिल असा विश्वास व्यक्त केला. त्यानंतर त्यांनी नियामक मंडळावर स्वीकृत सदस्य म्हणून निवड झालेले दोन सभासद श्री. किरण शाळिग्राम आणि श्री. विवेक नायक यांचे स्वागत केले व आभार व्यक्त करतांना चितळे सर म्हणाले - नवीन शैक्षणिक धोरणाबद्दल बरीच चर्चा चालू आहे. त्यावर अभ्यासगट आपण निवडलेला आहे. त्याची पूर्ण कल्पना आपल्याला मा. सेक्रेटरी व मा. जैन सर यांनी दिलेलीच आहे. संस्थेच्या प्रगतीकरता आपल्या संस्थेतील जे सर्व शिक्षक-शिक्षकेतर कर्मचारी ज्या धडाडीने काम करतायेत त्याबद्दल त्यांचे आभार मानतो. तसेच आपले ऑडिटर डी. आर. बर्वे अॅण्ड असोसिएटस् ते व त्यांचे सहकारी यांचेही मी आभार मानतो. त्याचप्रमाणे आज सभा सुरु होतांना माझे मित्र श्री. सूर्यकांत पाठक यांनी अध्यक्ष पद स्वीकारलं आणि सभेची सुरुवात केली त्याबद्दल त्यांचेही मी आभार मानतो आणि धन्यवाद देतो. आजच्या सभेस मा. फडके सर, गजेंद्र पवार सर उपस्थित राहिले त्याबद्दल त्यांचे आभार. तसेच आपण सर्व सभासद वेळात वेळ काढून या सभेस हजर राहिलात त्याबद्दल आपलेही मनःपूर्वक आभार. सभेची तयारी करणं हे एक फार मोठे काम असतं. सर्वांना पत्र पाठवण, अहवाल तयार करणे इ. याकरिता आमचे ज्येष्ठ सहकारी किराड सर यांनी फार मेहनत घेतली आणि त्यांना आपल्या ऑफीसने खूप सहकार्य केलं त्याबद्दल सर्व ऑफीस स्टाफचेही आभार. सर्व शिक्षकांचे आभार मानतांना आणि अभिनंदन करतांना मला सांगावेसे वाटते की आपल्या संस्थेच्या दोन सी.बी.एस.ई. बोर्डाच्या शाळांचे यंदाचे १०वी च पहिले वर्ष होत आणि त्यांचा रिझल्ट हा १००% लागलेला आहे. त्याबद्दल मॉरिस मॅडम आणि खाडिलकर मॅडम यांचे अभिनंदन. तसेच रुइया मूकबधिर विद्यालयाच्या मुख्याध्यापिका त्यांचेही आभार आणि अभिनंदन. यानंतर शेवटी सगळ्यांचे आभार व अभिनंदन करून मा. चितळे सरांनी मुद्दाम एक गोष्ट सांगितली की, आपल्याला पाठवलेल्या पत्रामध्ये 'सूचना' म्हणून एक दुसरे पान आहे, त्यामध्ये क्रमांक पाच वर सभासदांनी त्यांचे पत्त्यात बदल झाल्यास तो संस्थेस अवश्य कळवावा अशी सूचना लेखी स्वरूपात केलेली आहे, त्याची सर्वांनी नोंद घ्यावी. एवढे बोलून त्यांनी आपले भाषण संपवले.

यानंतर इनामदार मॅडम :- आपण आता सभेच्या शेवटाकडे आलेलो आहोत. पण एक महत्वाची गोष्ट सांगायची राहून गेलीय कदाचित वीजेचा जो लंपडाव झाला त्यामुळे असेल. पण आता नुकताच १२वी चा रिझल्ट लागलेला आहे आणि आमच्या संस्थांची जी ज्युनीअर कॉलेजेस आहेत, त्या सगळ्यांचा अप्रतिम असा रिझल्ट लागलेला आहे, त्याबद्दल सर्व संस्थाप्रमुख, शिक्षक आणि विद्यार्थीगण या सगळ्यांचं शिक्षण प्रसारक मंडळी तर्फे खूप-खूप अभिनंदन! जाता-जाता एवढेच म्हणेन की सभेची सांगता आपण पसायदानाने करणार आहोत, परंतु तत्पूर्वी माझ्या मनात एक विचार आला तो मी तुमच्याशी शेअर करू इच्छिते, मा. अध्यक्षांची अनुमती असेल तर. सव्वा

चार वाजता साधारण आपली सभा सुरु झाली आणि आता सहा वाजलेत. ज्या पेशव्यांनी आणि तन्मयतेनी तुम्ही सर्व सदस्य या सभेला उपस्थित राहिलात, हिरीरीने त्यामध्ये सहभाग घेत आहात. आपल्या सर्वांना बघून मला एकच गोष्ट आठवते की ती म्हणजे भर रणरणत्या उन्हातून आपण जेव्हा वाटचाल करत असतो, तेव्हा आपल्या दृष्टीस पडतो एक बहव्याचा वृक्ष. त्याच सुंदर वर्णन इंदिरा संत या कवयत्रींनी आपल्या कवितेत केलेलं आहे आणि त्याला सुवर्णलोक असे म्हटलंयं. तो बहव्याचा वृक्ष दिसल्यानंतर मनाला जो गारवा मिळतो, जी सुखद शांती मिळते तशी आपणा सर्वांच्या उपस्थितीमुळे आम्हा सर्व शि. प्र. मंडळीच्या नियामक मंडळाच्या सदस्यांना नक्कीच मिळते अस मला मनापासून वाटतं आणि म्हणून चितळे सरांनी आभाराच गोड काम केलेलंच आहे, तरीसुद्धा सचिव या नात्याने मी आपणा सर्वांना मनःपूर्वक नमस्कार करते आणि धन्यवाद देते. या सभेची सांगता पसायदानाने होईल असे सांगून त्या म्हणाल्या त्यानंतर कोणी बोलायचे नसते असा प्रघात आहे, म्हणून आधीच सांगते, सभेनंतर सभासदांसाठी अल्पोपहराची व्यवस्था केलेली आहे, सर्वांनी त्याचा आस्वाद घ्यावा ही नम्र विनंती.

यानंतर एस.पी. एम. इंग्लिश मिडीयम स्कूल, पुणे या शाळेची विद्यार्थीनी कु. रमा जोगदंड हिने गायलेल्या पसायदानानंतर सभा समाप्त झाली.

(अॅड. सदानंद गो. फडके)
अध्यक्ष, शिक्षण प्रसारक मंडळी

(डॉ. राधिका इनामदार)
चितणीस, शिक्षण प्रसारक मंडळी

Audited Financial Statements

Of

Shikshana Prasarak Mandali, Pune

Sharda Sabhagriha,
S.P. College Campus,
Pune: 411 030

For

Financial Year Ended On 31st March, 2023

Auditors

M/s. D R B S V & Associates

Chartered Accountants

(Formerly known as D. R. Barve & Associates Chartered Accountants)

6B, Shrinand Apartment
Sadashiv Peth
Opposite New English School
Tilak Road
Pune-411 030

Audit Report Of An Auditor Relating To Accounts Audited Under Sub-Section [2] Of Section -33 & 34 And Rule-19 Of The Bombay Public Trusts Act, 1950.

To,
Shikshana Prasarak Mandali, Pune
Registration No. F/86
Pune

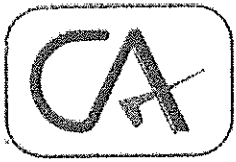
We have audited the accompanying financial statements of your trust which comprise the Balance Sheet as at March 31, 2023, the Income & Expenditure account, and schedules forming part of the same for the year ended on that date.

These financial statements are the responsibility of the Trust's Management. Our responsibility is to express an opinion on these financial statements based on our audit.

We conducted our audit in accordance with auditing standards generally accepted in India. Those standards require that we plan and perform our audit to obtain reasonable assurance about whether the financial statements are free from material misstatement.

An audit includes examining, on a test basis, evidence supporting the amounts and disclosures in the financial statements. An audit also includes assessing the accounting principles used and significant estimates made by the management, as well as evaluating the overall financial statements presentation. We believe that our audit provides a reasonable basis for our opinion.

- a. The accounts are maintained regularly and in accordance with the provisions of the Act and Rules.
- b. The receipts and disbursements are properly and correctly shown in the accounts.

- c. The cash balance and vouchers in the custody of the Secretary & Heads of respective Institutes on the date of audit were in agreement with the books of account.
- d. All books, deeds, accounts, vouchers, other documents, or records required by us, were produced before us for our verification.
- e. The trust is in the process of updating register for movable & immovable properties in the prescribed format. The items mentioned therein need to be tallied with the assets physically available at various locations employing bar code technology to enable better control over physical verification and impairment of fixed assets.
- f. The Secretary, the Heads of the Institutes and other persons appeared before us and furnished the necessary information required by us for the purpose of audit.
- g. The property or funds of the trust were not applied for any object or purpose other than the objects or purposes of the trust.
- h. The amount receivable and outstanding for a period of more than one year is Rs. 8.17 Crores.

The amount payable and outstanding for a period of more than one year is Rs. 0.08 Crores.

(Refer note 3(iii) & 3(iv) of Schedule 18 - Notes to Accounts)

The amount written off during the year is Rs 1.80 Crores.

(Refer note 3(v) of Schedule 18 - Notes to Accounts)

- i. The tenders/quotations were invited wherever applicable.
- j. No any money of the public trust has been invested contrary to the provisions of Section-35.
- k. As per the information and explanations given to us, there is no any alienations of the immovable property contrary to the provisions of section 36 which have come to our notice.
- l. According to the information and explanations given to us, there were no any case/s of irregular, illegal or improper expenditure or failure or omission to recover monies or other property belonging to the public trust or of loss or wastage of money or other property of the trust.
- m. The budget has been filed in the form provided by Rule-16A.
- n. The maximum and minimum number of trustees is maintained during the year.
- o. The meetings are held regularly as provided in the Trust Deed.
- p. The Trust has maintained the Minutes Book of the proceedings of the meeting of the trustees.
- q. As per the information and explanations given to us, no trustees have any interest in the investment of the Trust.
- r. As informed to us, no trustee is a debtor or creditor of the Trust.
- s. The irregularities pointed out by us in previous year's audit report are in the process of being complied with.

- t. Matter/s which we think fit to bring to the notice of the Deputy or Assistant Charity Commissioner, are stated as under:

The financial statements for the year are based on our following comments, the precise impact of which is unascertainable.

❖ "Sundry Credit Balances":

- Various branches of the trust have included certain items under Sundry Credit Balances pertaining to various Capital or Revenue Grants received from Social Welfare Office.
- A part of unutilized grant is appearing as liability as on the balance sheet date.
- Revenue Grants showing credit balances are also appearing as liability along-with Capital Grants which remained unutilized on the balance sheet date.

❖ "Other Funds":

Various items listed under "Other Funds" include various capital and revenue grants.

It includes:

- "Development Fund"
- Other funds created out of contribution towards Parents Teachers Association
- Welfare Fund for non-teaching staff etc.

The balance of unutilized portion of Capital as well as Revenue Grants, at the year-end, is shown in the balance sheet.

D R B S V & ASSOCIATES
Chartered Accountants

❖ "Internal Control":

Internal control over Fees Reconciliation process needs to be strengthened at various units of the Trust.

❖ "Payments/Reconciliation of Taxes":

The Liability/Input Tax Credit (ITC) of Goods & Service Tax (GST) is considered on the basis of available information provided by the management of the trust.

For D R B S V & Associates
(Formerly known as D.R. Barve & Associates)
Chartered Accountants
Firm Registration No.: 122260W

Shireesh N. Agte

CA Shireesh N. Agte
(Partner)
Membership No. 044641
UDIN: 23044641BGWFRA3510

Place: Pune
Date: 25.10.2023

The Bombay Public Trust Act, 1950 Registration No F/86/Pune

Schedule VIII [Vide Rule 17(1)]

Shikshana Prasarak Mandali, Pune 411030

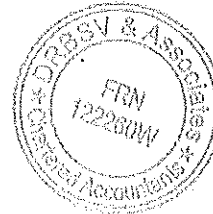
Balance Sheet as at 31st March 2023

(Amount in Rs.)

Funds and Liabilities	Sch. No.	As at 31.03.2023	As at 31.03.2022	Property and Assets	Sch. No.	As at 31.03.2023	As at 31.03.2022
		Amount	Amount			Amount	Amount
Trust Fund Or Corpus	1	1,05,04,78,953.00	1,00,14,16,537.00	Immovable Properties	6	88,78,24,722.05	78,69,82,162.05
Other Earmarked Funds	2	1,00,53,87,797.13	89,13,43,870.63	Intangible Assets	7	1,60,28,317.91	1,64,68,157.91
				Investments	8	7,951.50	7,951.50
				Movable Properties	9	27,39,15,728.83	24,22,00,408.57
				Furniture & Fixtures	10	19,23,24,351.80	12,08,95,175.94
Loans (Secured /Unsecured)	3	96,300.00	96,300.00	Loans (Secured Or Unsecured) (Good)		-	-
- From Trustees							
- From Others				Advances	11		
Liabilities	4	32,39,06,402.43	33,66,48,784.09	- Trustees		-	-
				- For Expenses		1,73,21,796.70	2,13,43,934.14
				- For Advances		2,49,22,449.64	6,37,47,830.33
				- For Rent and Other Deposits			
				- For Sundry Credit Balances		8,22,50,111.23	7,22,79,239.80
				Income Outstanding	12		
				- Rent		3,18,600.00	9,44,000.00
				- Interest		1,68,27,912.05	75,74,909.81
				- Other Income		38,52,10,392.68	53,62,76,996.49
Current Fund	5	3,87,72,51,042.35	3,33,14,22,725.44	Cash & Bank Balances	13	4,76,03,53,817.28	4,05,30,26,944.94
Total		6,88,78,55,154.85	6,15,98,47,684.01	Total		6,88,78,55,154.85	6,15,98,47,684.01

The above balance-sheet to the best of our belief contains a true account of the Funds and Liabilities and of the Property and Assets of the Trust.

For Shikshana Prasarak Mandali

As per our report of even date
For DRBSV & Associates
(Formerly known as D. R. Barve & Associates)
Chartered Accountants
Firm Registration No. 122260W

P.P. Kate
P.P. Kate
(Accountant)

R. N. Inamdar
R. N. Inamdar
(Secretary)

S. K. Jain
S. K. Jain
(Chairman, Managing Council)
(For and on behalf of Managing Council)

CA Shireesh N. Agte
CA Shireesh N. Agte
(Partner)
Membership No. 044641

Place : Pune
Date: 25.10.2023

The Bombay Public Trust Act, 1950 Registration No F/86/Pune
Schedule IX [Vide Rule 17(1)]

Shikshana Prasarak Mandali, Pune 411030

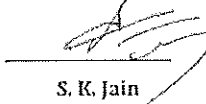
Income and Expenditure Account for the year ended 31st March, 2023 (Amount in Rs.)

Expenditure	Sch. No.	Year ended 31.03.2023	Year ended 31.03.2022	Income	Sch. No.	Year ended 31.03.2023	Year ended 31.03.2022
		Amount	Amount			Amount	Amount
Expenses in respect of properties	14	18,30,37,981.86	8,18,27,819.83	Rent		24,09,676.00	12,37,166.00
Establishment Expenses	15	3,08,25,177.45	2,25,14,762.88	Interest (Realised)			
Legal Expenses		5,02,090.00	17,25,000.00	On Securities		-	-
Audit Fees		14,75,000.00	13,98,300.00	On Loans		-	-
Amounts written off		1,80,44,692.00	9,74,269.00	On FDs with Banks		21,06,26,605.53	14,27,75,710.90
Miscellaneous Expenses		32,11,058.64	29,78,424.91	On Other Bank Accounts		1,01,75,639.40	70,31,291.13
Depreciation				Dividend		-	-
On Intangible Asset		4,39,840.00	4,47,172.00	Donations for Specific Purpose		63,87,839.00	26,96,000.00
On Movable Property		4,53,64,486.77	4,41,65,640.23	Donations in Cash or Kind		1,19,80,553.00	45,38,094.00
On Furniture & Fixture		1,84,63,248.03	1,29,77,329.74	Grants		1,13,25,04,815.51	98,05,17,604.69
Amounts Trf. To Development Fund		10,00,00,000.00	45,00,00,000.00	Income From other Sources	17	2,90,41,92,560.50	2,37,03,54,454.52
Expenditure on Objects of the Trust	16	3,33,10,85,797.28	2,55,47,55,192.12	Deficit carried over to B/S			
Surplus carried over to B/S		54,58,28,316.91	33,53,86,410.53				
Total		4,27,82,77,688.94	3,50,91,50,321.24	Total		4,27,82,77,688.94	3,50,91,50,321.24

For Shikshana Prasarak Mandali

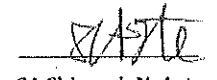

P.P. Kate
(Accountant)

R. N. Inamdar
(Secretary)

S. K. Jain
(Chairman, Managing Council)
(For and on behalf of Managing Council)

As per our report of even date
For D R B S V & Associates
(Formerly known as D. R. Barve & Associates)
Chartered Accountants
Firm Registration No. 122260W

CA Shireesh N. Agte
(Partner)

Membership No. 044641

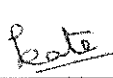
Place : Pune
Date: 25.10.2023

The Bombay Public Trust Act, 1950 Registration No F/86/Pune
Receipts & Payments Account
For the year ended 31.03.2023

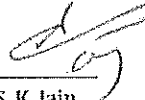
Receipts	Year ended	Year ended	Payments	Year ended	Year ended
	31.03.2023	31.03.2022		31.03.2023	31.03.2022
	Amount	Amount		Amount	Amount
Opening Balance					
-Cash	-	-			
-Bank	4,05,30,26,944.94	3,34,74,23,398.54			
Receipts during the year			Payments during the year		
Capital Receipts			Capital Payments		
- Corpus Donations	4,90,62,416.00	3,22,62,500.00	- Purchase of Fixed Assets	33,83,93,015.31	11,94,67,490.97
- Fund Receipts (CR)	-	-	- Investment in FD	-	-
- Loan Receipts (CR)	-	-	- Advances Given	-	11,06,48,855.29
- Advances Received (CR)	1,48,99,927.58	14,73,41,845.50	- Repayment of Loans	-	-
- Deposit Received (CR)	69,44,314.08	-	- Payment for outstanding expenses	-	-
			- Repayment of Advance	-	-
- Sale of assets	18,20,763.79	7,51,106.00	- Repayment of Deposit	-	43,565.72
- Maturity proceeds of Fixed Deposits	-	-	- Payment to creditors	27,71,430.23	2,43,31,120.65
- Repayment of advances paid earlier (DR)	4,04,27,616.05	-	- Utilisation of funds	11,40,43,926.50	36,40,331.97
- Receipts towards income outstanding (DR)	-	-			
Revenue Receipts			Revenue Expenses/ Payments		
- Rent Received	30,35,076.00	6,77,886.75	- Expenses in respect of Properties	42,37,360.26	4,08,39,124.83
- Interest Received	21,15,49,242.69	14,72,00,698.12	- Establishment Expenses	3,08,25,177.45	2,25,14,762.88
- Donations (Revenue)	1,83,68,392.00	72,34,094.00	- Remuneration Expenses	-	-
- Grants Received	1,13,25,04,815.51	98,05,17,604.69	- Legal Expenses	5,02,090.00	17,25,000.00
- Fees Received	3,05,52,59,164.31	2,27,19,59,980.68	- Audit Fees	14,75,000.00	13,98,300.00
- Other Income	-	-	- Miscellaneous Expenses	32,11,058.64	29,78,424.91
			- Expenditure on the object of Trust	3,33,10,85,797.28	2,55,47,55,192.12
			Closing Balance		
			-Cash	-	-
			-Bank	4,76,03,53,817.28	4,05,30,26,944.94
	8,58,68,98,672.95	6,93,53,69,114.28		8,58,68,98,672.95	6,93,53,69,114.28

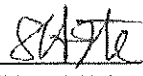
For Shikshana Prasarak Mandali

As per our report of even date
For D R B S V & Associates
(Formerly known as D. R. Barve & Assoc
Chartered Accountants
Firm Registration No. 122260W

P.P. Kate
(Accountant)

R. N. Inamdar
(Secretary)

S. K. Jain
(Chairman, Managing Council)
(For and on behalf of Managing Council)

CA Shireesh N. Agte
(Partner)
Membership No. 44641

Place : Pune
Date: 25.10.2023

Shikshana Prasarak Mandali, Pune 411030

Schedules attached to and forming part of financial statements for the year ended 31.03.2023

1 Trust Fund Or Corpus (Amount in Rs.)

Sr. No.	Particulars	As at 31.03.2023	As at 31.03.2022
	Balance as per Last B/Sheet	1,00,14,16,537.00	96,91,54,037.00
	Add:-Contribution during the year	4,90,62,416.00	3,22,62,500.00
	Total	1,05,04,78,953.00	1,00,14,16,537.00

2 Other Earmarked Funds

Sr. No	Particulars	As at 31.03.2023	As at 31.03.2022
1	Endowment Fund	2,16,19,331.02	2,05,15,031.02
2	Funds for Employees	6,61,60,000.00	3,71,32,090.00
3	Jubilee Funds	10,20,803.00	10,20,803.00
4	Building Renovation & Repairs Fund	2,10,00,000.00	2,10,00,000.00
5	Development Funds of Institutions	1,16,87,134.18	1,30,06,173.18
6	Sahayyak Nidhi	2,49,205.54	2,49,205.54
7	Vidyarthi Nidhi	3,99,227.93	4,95,737.93
8	Vikas Nidhi	9,22,580.00	9,22,580.00
9	Students Aid Fund	33,193.76	33,193.76
10	Poor Boys Fund	2,81,753.94	2,81,753.94
11	Students Welfare Fund	-	9,95,916.50
12	Liability for various funds	1,55,00,934.42	1,41,80,781.42
13	Depreciation Fund	13,23,512.34	13,23,512.34
14	Reserve Fund for Colleges	1,50,000.00	1,50,000.00
15	Past students (alumini) Asso.	37,092.00	37,092.00
16	Funds Set Aside		
	-Unutilised	73,00,30,294.00	78,00,00,000.00
	-Utilised*	13,49,72,735.00	-
	Total	1,00,53,87,797.13	89,13,43,870.63

	* Amount Utilised during the year [Refer Sch No 6 (2.1)]	14,99,69,706.00	-
	Less: Depreciation for the year Utilised	1,49,96,971.00	-
		13,49,72,735.00	-

3 Loans From Others

Sr. No	Particulars	As at 31.03.2023	As at 31.03.2022
A	Unsecured Loans		
	(1) Deposit/Loan from Public	96,300.00	96,300.00
	Total	96,300.00	96,300.00

Shikshana Prasarak Mandali, Pune 411030

Schedules attached to and forming part of financial statements for the year ended 31.03.2023

4 Liabilities		(Amount in Rs.)	
Sr. No.	Particulars	As at 31.03.2023	As at 31.03.2022
1	For Expenses		
	(a) Sundry Creditors	9,60,72,090.52	13,54,47,970.02
	(b) University Fees	48,875.00	1,46,950.00
	(c) Audit Fees	13,27,500.00	13,81,250.00
	(d) Sundry Credit Balances (Provisions)	22,64,58,016.91	19,96,72,614.07
	Total	32,39,06,482.43	33,66,48,784.09
2	For Advances		
	(a) Fees in Advance	47,25,93,336.00	46,02,44,614.00
	(b) Institutional Advances	-	-
	(c) Others	40,47,066.58	14,95,861.00
	Total	47,66,40,402.58	46,17,40,475.00
3	For Rent and Other Deposits		
	(A) From Students		
	(a) Liabrary	2,55,79,870.00	2,26,73,441.00
	(b) Hostel	27,72,350.00	20,53,850.00
	(c) Caution Money	2,28,03,184.00	1,74,63,177.00
	(d) Laboratory & Canteen	5,92,517.00	6,03,592.00
	(e) Locker	73,000.00	58,000.00
	Sub- Total (3A)	5,18,20,921.00	4,28,52,060.00
	(B) From Others		
	(a) Temporary	1,75,12,067.07	1,25,67,679.07
	(b) Security	12,07,000.00	10,25,000.00
	(c) Others	13,04,078.06	7,41,522.98
	(d) ICICI Deposit	-	77,13,490.00
	Sub- Total (3B)	2,00,23,145.13	2,20,47,692.05
	Total (3) (3A +3B)	7,18,44,066.13	6,48,99,752.05
4	Sundry Credit Balances		
	(a) Donations	93,439.00	3,06,148.00
	(b) Grants for various purposes	4,20,52,066.21	2,26,89,287.58
	(c) Schlorships & Prizes	1,98,98,812.42	2,60,90,318.72
	(d) Donations for specific purposes	24,500.00	24,500.00
	(e) Fees Refundable	10,32,358.00	7,21,444.00
	(f) Other Liabilities	1,91,48,935.60	2,24,47,541.50
	Total	8,22,50,111.23	7,22,79,239.80
	Grantd Total	95,46,41,062.37	93,55,68,250.94

5 Current Fund

Sr. No.	Particulars	As at 31.03.2023	As at 31.03.2022
	Opening Balance	3,33,14,22,725.44	2,99,60,36,314.91
	Add: Surplus for the Year	54,58,28,316.91	33,53,86,410.53
	Total	3,87,72,51,042.35	3,33,14,22,725.44

Shikshana Prasaraka Mandali, Pune 411030

Schedules attached to and forming part of financial statements for the year ended 31.03.2023

6 Immovable Property

(Amount in Rs.)

Sr. No.	Particulars		As at 31.03.2023		As at 31.03.2022
1	Land		20,29,80,929.44	20,33,87,595.44	20,31,84,262.44
	Balance as per last Balance sheet	20,31,84,262.44		-	
	Add :- Additions during the year	-		-	
	Less : Amortisation of Land	2,03,333.00		2,03,333.00	
2	Building		36,82,53,159.27	94,82,04,502.87	36,70,68,262.87
	Balance as per last B/sheet	94,82,04,502.87		94,82,04,502.87	
	Add - Capitalised during the year	3,98,86,023.40		-	
	Less - Sold during the year	-		-	
		98,80,90,526.27		94,82,04,502.87	
	Less - Depreciation up to 31st Mar, 2022 of earlier years	58,11,36,240.00		54,03,50,878.00	
	Less - Depreciation for the year	3,87,01,127.00		4,07,85,362.00	
	Add - Depreciation of sold Asset	-		-	
		61,98,37,367.00		58,11,36,240.00	
2.1	Building (Out of Funds set aside)		13,49,72,735.00		
	Balance as per last B/sheet	-			
	Add - Capitalised during the year	14,99,69,706.00			
	Less - Sold during the year	-			
		14,99,69,706.00			
	Less - Depreciation up to 31st Mar, 2022 of earlier years	-			
	Less - Depreciation for the year	1,49,96,971.00			
	Add - Depreciation of sold Asset	-			
		1,49,96,971.00			
3	Buildings under Construction		18,16,17,898.34		21,67,29,636.74
	Balance as per last B/sheet	21,67,29,636.74		14,03,90,668.71	
	Add - Additions during the year	19,86,11,314.00		7,63,38,968.03	
		41,53,40,950.74		21,67,29,636.74	
	Less - Advance to Contractor	4,38,67,323.00		-	
	Less - Capitalised during the year	18,98,55,729.40		-	
	Total		88,78,24,722.05		78,69,82,162.05

Depreciation amounting to Rs 3,87,01,127/- (Previous Year amounting to Rs 4,07,85,362/-) on above Assets is debited to income & Expenditure A/c

Depreciation amounting to Rs 1,49,96,971/- (Previous Year amounting to Rs Nil) on above Assets purchased out of Funds set aside is deducted from Funds set aside.

Shikshana Prasaraka Mandali, Pune 411030

Schedules attached to and forming part of financial statements for the year ended 31.03.2023

7 Intangible Asset

(Amount in Rs.)

Particulars	As at 31.03.2023	As at 31.03.2022
Balance as per Last B/Sheet	1,64,68,157.91	1,71,87,630.91
Add - Additions during the year	-	1,60,474.00
Less-		
Sold /Scrapped / Transferred during the year	-	4,32,775.00
Less- Amortisation for the year	4,39,840.00	4,47,172.00
Total	1,60,28,317.91	1,64,68,157.91

8 Investments

Sr. No.	Particulars	Face Value 2022-23	Face Value 2021-22	Book Value 2022-23	Book Value 2021-22
	G P Notes	8,000.00	8,000.00	7,951.50	7,951.50
	Total	8,000.00	8,000.00	7,951.50	7,951.50

SHIKSHANA PRASARAKA MANDALI, PUNE-411030

Schedules attached to and forming part of financial statements for the year ended 31.03.2023

9 Sr. No	Movable Properties Particulars	Opening Balance 01.04.2022	Addition		Sold/ Written Off	Total	Depreciation	Closing Balance 31.03.2023
			During the Year					
A) Movable Properties								
1	Library Books	1,77,79,721.49	30,93,810.75		435.00	2,08,73,097.24	30,28,094.75	1,78,45,002.49
2	Apparatus	19,55,34,464.88	6,54,70,571.28	3,66,264.00		26,06,38,772.16	4,23,36,392.02	21,83,02,380.14
	Sub Total (A)	21,33,14,186.37	6,85,64,382.03	3,66,699.00		28,15,11,869.40	4,53,64,486.77	23,61,47,382.63
	Sub Total (A) Previous Year	24,24,88,912.36	1,51,13,115.24	1,22,201.00		25,74,79,826.60	4,41,65,640.23	21,33,14,186.37
B) Movable Properties out of Grant & Donations								
1	Library Books	12,15,733.20	10,67,957.00	11,44,856.20		11,38,834.00	98,925.00	10,39,909.00
2	Apparatus	2,76,70,489.00	1,97,27,831.20	1,06,148.00		4,72,92,172.20	1,05,63,735.00	3,67,28,437.20
	Sub Total (B)	2,88,86,222.20	2,07,95,788.20	12,51,004.20		4,84,31,006.20	1,06,62,660.00	3,77,68,346.20
	Sub Total (B) Previous Year	2,19,44,287.00	1,60,67,075.20	947.00		3,80,10,415.20	91,24,193.00	2,88,86,222.20
Grand Total (A) + (B)								
	Grand Total (A) + (B)	24,22,00,408.57	8,93,60,170.23	16,17,703.20		32,99,42,875.60	5,60,27,146.77	27,39,15,728.83
	Grand Total (A) + (B) Previous Year	26,44,33,199.36	3,11,80,190.44	1,23,148.00		29,54,90,241.80	5,32,89,833.23	24,22,00,408.57

Depreciation amounting to Rs 4,53,64,486.77 (Previous Year amounting to Rs 4,41,65,640.23) on above Assets is debited to Income & Expenditure A/c

Depreciation amounting to Rs 1,06,62,660/- (Previous Year amounting to Rs 91,24,193/-) on above Assets purchased out of Grants & Donations is deducted from capitalised grant.

SHIKSHANA PRASARAKA MANDALI, PUNE 411030

Schednles attached to and forming part of financial statements for the year ended 31.03.2023

10 Furniture And Fixtures		(Amount in Rs.)						
Sr. No	Particulars	Opening Balance 01.04.2022	Addition		Sold / Written Off	Total	Depreciation	Closing Balance 31.03.2023
			During the year					
1	A) Furniture And Fixtures							
	Furniture and Fixtures	11,97,24,654.94	8,91,94,248.08	2,03,060.59	20,87,15,842.43	1,84,63,248.03	19,02,52,594.40	
	Sub Total (A)	11,97,24,654.94	8,91,94,248.08	2,03,060.59	20,87,15,842.43	1,84,63,248.03	19,02,52,594.40	
	Sub Total (A) Previous Year	12,20,34,729.18	1,08,62,438.50	1,95,183.00	13,27,01,984.68	1,29,77,329.74	11,97,24,654.94	
1	B) Furniture And Fixtures out of Grant & Donations							
	Furniture And Fixtures	11,70,521.00	11,13,306.40	-	22,83,827.40	2,12,070.00	20,71,757.40	
	Sub Total (B)	11,70,521.00	11,13,306.40	-	22,83,827.40	2,12,070.00	20,71,757.40	
	Sub Total (B) Previous Year	3,23,746.00	9,25,420.00	-	12,49,166.00	78,645.00	11,70,521.00	
	Grand Total (A) +(B)	12,08,95,175.94	9,03,07,554.48	2,03,060.59	21,09,99,669.83	1,86,75,318.03	19,23,24,351.80	
	Grand Total (A) +(B) Previous Year	12,23,58,475.18	1,17,87,858.50	1,95,183.00	13,39,51,150.68	1,30,55,974.74	12,08,95,175.94	

Depreciation amounting to Rs 1,84,63,248.03 (Previous Year amounting to Rs 1,29,77,329.74) on above Assets is debited to Income & Expenditure A/c

Depreciation amounting to Rs 2,12,070/- (Previous Year amounting to Rs 78,645/-) on above Assets purchased out of Grants & Donations is deducted from capitalised grant.

SHIKSHANA PRASARAKA MANDALI, PUNE 411030

Schedules attached to and forming part of financial statements for the year ended 31.03.2023

11 Advances

(Amount in Rs.)

Sr. No	Particulars	As at 31.03.2023	As at 31.03.2022
a)	To Trustees	-	-
b)	To Employees - against Salary	1,73,21,796.70	2,13,43,934.14
c)	To Contractors	2,49,22,449.64	6,37,47,830.33
d)	To Lawyers	-	-
e)	To Others	31,27,99,114.41	31,03,79,212.33

12 Income Outstanding

Sr. No	Particulars	As at 31.03.2023	As at 31.03.2022
a)	Rent	3,18,600.00	9,44,000.00
b)	Interest	1,68,27,912.05	75,74,909.81
c)	Other		
1	Grant Receivable	7,28,80,207.00	7,86,14,603.00
2	Fees Receivable	31,18,60,869.80	45,71,92,307.50
3	Other	4,69,315.88	4,70,085.99
	Sub Total (c)	38,52,10,392.68	53,62,76,996.49

13 Cash And Bank Balances

Sr. No	Particulars	As at 31.03.2023	As at 31.03.2022
	Cash in Hand		
	Cash at Banks		
	(a) In current Accounts	20,40,17,840.52	20,52,14,187.75
	(b) In Savings Accounts	20,47,89,984.69	25,46,31,798.43
	(C) In Deposit Accounts	4,35,15,45,992.07	3,59,31,80,958.76
	Total	4,76,03,53,817.28	4,05,30,26,944.94

SHIKSHANA PRASARAKA MANDALI, PUNE 411030

Schedules attached to and forming part of financial statements for the year ended 31.03.2023

14 Expenses In Respect Of Properties (Amount in Rs.)

Sr. No	Particulars	Year ended 31.03.2023	Year ended 31.03.2022
1	Rates, Taxes and Cesses	1,07,49,991.44	91,72,852.80
2	Repairs and Maintenance	13,22,15,347.68	3,05,53,877.04
3	Fire Insurance (Building only)	11,62,870.74	11,03,539.99
4	Amortisation on Land	2,03,333.00	2,03,333.00
5	Depreciation on Building	3,87,01,127.00	4,07,85,362.00
6	Lease Rent	5,312.00	8,855.00
	Total	18,30,37,981.86	8,18,27,819.83

15 Establishment Expenses

Sr. No	Particulars	Year ended 31.03.2023	Year ended 31.03.2022
1	Salaries & Allowances	1,63,05,526.00	1,55,06,546.00
2	Printing & Stationery	4,73,641.00	4,00,048.00
3	Electricity Charges	4,23,863.00	6,08,119.56
4	Postage & Telephone	2,77,796.19	2,48,284.88
5	Travelling & Conveyance	11,05,345.00	5,52,746.00
6	Bank Charges	26,805.26	29,972.44
7	Repairs & Maintenance	4,26,314.00	4,43,301.00
8	Other Office Expenses	89,95,608.00	24,69,316.00
9	Payment for Pension	1,26,799.00	1,43,226.00
10	Security Charges	25,56,820.00	19,89,814.00
11	Housekeeping Exp	1,06,660.00	1,23,389.00
	Total	3,08,25,177.45	2,25,14,762.88

SHIKSHANA PRASARAKA MANDALI, PUNE 411030

Schedules attached to and forming part of financial statements for the year ended 31.03.2023

16 Expenditure On Object Of The Trust		(Amount in Rs.)	
Sr. No	Particulars	Year ended 31.03.2023	Year ended 31.03.2022
A	Educational Expenses		
1	Payments to Staff and Staff Charges	2,26,77,38,523.60	1,79,37,00,356.45
2	Drawing, Laboratory and Technical Educational Expenses	5,74,65,922.60	4,59,98,347.56
3	Prizes etc.	2,25,67,577.00	57,66,492.00
4	Rent		
	- Paid to H.O.		
	- Paid to Others	3,08,08,425.44	2,26,41,670.14
5	Hostel Expenses	1,86,36,543.41	88,99,367.48
6	Gymkhana Expenses	3,96,56,525.84	52,73,629.82
7	Examination and other Educational Expenses	56,61,72,810.45	41,76,08,610.95
8	Service Charges		
9	Interest on Public Deposit / Loan	5,100.00	11,810.00
10	Interest on Funds (Gratuity & Other Funds)		
11	Professional Charges	71,69,039.00	48,86,590.00
12	Interest on Bank Loans		
	Sub- Total (A)	3,01,02,20,467.34	2,30,47,86,874.40
B	Establishment Expenses		
1	Printing & Stationery	1,34,50,209.00	84,67,657.40
2	Electricity Charges	3,66,16,747.38	3,57,72,913.51
3	Postage & Telephone	1,36,40,374.87	1,19,42,530.52
4	Travelling & Conveyance	58,35,685.92	42,13,726.48
5	Interest & Bank Charges	8,90,019.70	9,41,500.18
6	Repairs & Maintenance	6,70,91,832.42	4,54,24,155.65
7	Other Office Expenses	14,02,35,301.35	11,24,91,232.13
8	Security Charges	2,22,69,798.74	2,02,07,722.50
9	Housekeeping Exp	2,08,35,360.56	1,05,06,879.35
	Sub- Total (B)	32,08,65,329.94	24,99,68,317.72
	Grand-Total (A+B)	3,33,10,85,797.28	2,55,47,55,192.12

17 Income From Other Sources

Sr. No	Particulars	Year ended 31.03.2023	Year ended 31.03.2022
1	Tuition Fees	2,46,43,62,518.50	2,14,71,39,719.00
2	Term Fees	2,81,90,750.00	2,57,57,750.00
3	Other Fees	22,60,35,170.13	8,33,27,895.00
4	Hostel Fees	4,56,09,551.00	19,59,685.00
5	Other Income	9,91,06,434.87	8,06,91,134.52
6	Special Education Facility	4,08,88,136.00	3,14,78,271.00
	Total	2,90,41,92,560.50	2,37,03,54,454.52

Shikshana Prasaraka Mandali, Pune.

Schedule No. 18

Notes to & forming part of the Accounts for the year ended 31st March, 2023

01] Shikshana Prasaraka Mandali is established & registered in 1888 under the Societies Registration Act XXI of 1860 and also registered under Bombay Public Trusts Act, 1950 and having Registration No. F/86/Pune.

The Trust is engaged in the activity of providing educational facilities through its various institutes, schools, colleges located at Pune, Mumbai, Chiplun, Solapur & Bengaluru.

02] **Significant Accounting Policies:**

i) Basis of Preparation of Financial Statements:

a) The financial statements have been prepared under the historical cost convention on accrual basis in accordance with the generally accepted accounting principles in India as adopted consistently by the Trust.

ii) Use of Estimates

The preparation of financial statements requires the management to make judgements, estimates and assumptions that affect the reported amounts of revenues, expenses, assets and liabilities and the disclosure of contingent liabilities, at the end of reporting period. Although these estimates are based on management's best knowledge of current events & actions, uncertainty about these assumptions and estimates could result in the outcomes requiring a material adjustment to the carrying amounts of assets or liabilities in future periods. These differences between actuals & estimates are recognized in the period in which the results are known/materialised.

iii) Events occurring subsequent to Balance sheet date.

Events occurring after the Balance Sheet date, which have a material impact on the financial affairs of the trust are taken into cognizance while presenting financial statements of the Trust.

iv) Prior Period & Extraordinary items.

Prior period & extraordinary items and changes in accounting policies, having material impact on the financial affairs of the trust are disclosed, wherever required.

v) Depreciation:

Depreciation on fixed assets is provided at the rates as per provisions of Income Tax Act, 1961.

Depreciation on additions to Fixed Assets made during the year and used for 180 or more days or less than 180 days is provided @ 100% or 50% respectively of the eligible rate of depreciation for respective Block of Assets.

Depreciation on fixed assets acquired out of own funds is charged off to income and expenditure account on the above basis.

Depreciation on fixed assets acquired out of grant funds is deducted from grants capitalized during the current/ earlier year.

Depreciation on fixed assets acquired out of funds set aside in earlier years is deducted from "Amount set aside (Utilized)".

vi) Revenue Recognition:

a) Revenue is recognized to the extent that it is probable that the economic benefits will flow to the Trust and the revenue can be reliably measured.

b) For certain courses, the fees are received from students in advance for period beyond Balance sheet date. In such case, revenue from course fees is recognized on pro-rata basis. Revenue up to Balance sheet date is recognized as Income and balance is recorded as "fees received in advance" on liability side of Balance sheet. The revenue is spread over period of courses.

c) The fees/other receipts received in advance during the year for subsequent academic year are considered as Fees received in advance.

d) Specific donations received during the year for corpus are added to the corpus.

Other donations received during the year are recognized as revenue and credited to income and expenditure account.

The donations in kind are valued at the appropriate rate to the best of management judgment and are recognized as revenue and credited to income and expenditure account.

e) Grants are recognized to the extent the same are approved by the appropriate relevant authority up to date of finalization of accounts, where it is probable that the economic benefits will flow to the Trust and amount of grant can be reliably ascertained. Grants received towards salary are considered as revenue receipts.

Shikshana Prasaraka Mandali, Pune.

Schedule No. 18

Notes to & forming part of the Accounts for the year ended 31st March, 2023

- f) Interest income is recognized on a time proportion basis taking into account the amount outstanding and the applicable interest rate.
- g) Rent income is recognized on accrual basis.

iv) Fixed Assets:

Fixed Assets are stated at cost less accumulated depreciation. Cost includes purchase cost together with inward freight, duties, taxes and incidental cost of acquisition and installation.

Fixed assets acquired out of own funds and grant funds are shown separately in the balance sheet.

v) Foreign Currency Transactions:

- a) Transactions in foreign currency are recorded at the exchange rates prevailing at the time of transactions.
- b) Gains or losses realized upon settlement of foreign currency transactions are included in the period in which the transaction is settled.
- c) Monetary items denominated in the foreign currencies at the year-end are restated at year end rates.

vi) Grants received from Government & Others:

Capital Grants

Capital Grants received for acquisition of fixed assets are capitalized.

Fixed assets acquired out of above grants are also correspondingly capitalized.

Depreciation for the year on fixed assets acquired out of above grants is deducted from capitalized grant.

Revenue Grants

Grants received on revenue account are recognized as revenue and credited to income and expenditure account to the extent amount spent.

Unspent Grant at the end of the year is carried forward in the balance sheet till the time it is utilized.

Shikshana Prasarak Mandali, Pune.

Schedule No. 18

Notes to & forming part of the Accounts for the year ended 31st March, 2023

vii) Investments:

Investments of the Trust are stated at cost.

viii) Employee Benefits:

a) Short term Benefits:

Employee benefits are recognized as expenditure in the Income & Expenditure account at the undiscounted amount. The benefits include Salaries/wages, Stipend, Welfare expenses etc.

b) Long term Benefits:

Defined Contribution Plan:

Contribution to provident fund is recognized on accrual basis in the Income & Expenditure Account.

Defined Benefit Plan:

Leave Encashment:

Leave Encashment to the employees is recognized on accrual basis.

Gratuity:

Gratuity is provided for on the basis of demand raised by LIC on the basis of accrued gratuity up to the end of the year under report.

ix) Borrowing Cost:

Borrowing Cost is charged to Income & Expenditure Account for the year in which it is incurred except for eligible capital assets which is capitalized till the date the asset is put to use.

X) Provisions for Contingent Liabilities

Provisions: Provisions, involving substantial degree of estimation in measurement, are recognised if:

- a) the Trust has a present obligation as a result of a past event and
- b) it is probable that there will be an outflow of resources and
- c) the amount of the obligation can be reliably estimated.

Provisions are not discounted to its present value and are determined based on best Management estimate required to settle the obligation at the Balance Sheet date. These are reviewed at each Balance Sheet date and adjusted to reflect the current best estimates.

Contingent liabilities: Contingent liabilities are disclosed in case of:

- a) a present obligation arising from past events, when it is not probable that an outflow of resources will be required to settle the obligation,
- b) a present obligation when no reliable estimate is possible; and
- c) a possible obligation arising from past events where the probability of outflow of resources is not remote.

Contingent Liabilities are reviewed at each Balance Sheet date.

Contingent Assets: Contingent Assets are neither recognized nor disclosed.

3] Other Notes:

- i. The financial statements are prepared in the format prescribed under Bombay Public Trust Act, 1950 and the rules framed there under.

Certain expenditure although incurred on the Object of the Trust, has been classified under other heads of expenditure to adhere to the prescribed format under the said Act.

- ii. There is no earmarked investment towards various earmarked funds as appearing in the Balance Sheet.

However, the total earmarked funds are broadly represented by the total investment in deposits and other instruments of the trust.

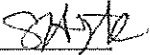
Shikshana Prasaraka Mandali, Pune.

Schedule No. 18

Notes to & forming part of the Accounts for the year ended 31st March, 2023

- iii. The debit amount outstanding for more than one year is reported in respect of incomes due and receivable against services rendered and which is outstanding for a period of one year as on balance sheet date.
- iv. The credit amount outstanding for more than one year is reported in respect of liabilities towards sundry credit balances due in respect of services availed or material purchased and outstanding for a period of more than one year as on balance sheet date.
- v. The amounts written off during the year refer to the income receivable which was recognized in earlier years and which is no more receivable at the end of year under report.
- vi. The balances of Receivables, Payables, Loans and Advances & Deposits are subject to confirmation.
- vii. Previous year's figures have been re-grouped/rearranged where-ever necessary to make them comparable with the current year's figures.

For D R B S V & Associates
(Formerly known as D.R. Barve & Associates)
Chartered Accountants
Firm Registration No.: 122260W

CA Shireesh N. Agte
(Partner)
Membership No. 044641
UDIN:
Place: Pune
Date: 25.10.2023

For Shikshana Prasaraka Mandali

P. P. Kate
(Accountant)

R. N. Inamdar
(Secretary)

S. K. Jain
(Chairman,
Managing Council)

Audited Financial Statements

Of

Shikshana Prasaraka Mandali, Pune

Sharda Sabhagriha,
S.P. College Campus,
Pune: 411 030

For

Financial Year Ended On 31st March, 2024

Auditors

M/s. D R B S V & Associates
Chartered Accountants

6B, Shrinand Apartment
Sadashiv Peth
Opposite New English School
Tilak Road
Pune-411 030

**Audit Report Of An Auditor Relating To Accounts Audited Under
Sub-Section [2] Of Section -33 & 34 And Rule-19 Of
The Maharashtra Public Trusts Act, 1950 and Rules, 1951**

To,
Shikshana Prasarak Mandali,
Pune

We have audited the accompanying financial statements of your trust which comprise the Balance Sheet as at March 31, 2024, the Income & Expenditure Account and the schedules forming part of the same for the year ended on that date.

Our responsibility is to express an opinion on these financial statements based on our audit.

We conducted our audit in accordance with auditing standards generally accepted in India. Those standards require that we plan and perform our audit to obtain reasonable assurance about whether the financial statements are free from material misstatement.

An audit includes examining, on a test basis, evidence supporting the amounts and disclosures in the financial statements. An audit also includes assessing the accounting principles used and significant estimates made by the management, as well as evaluating the overall financial statements presentation. We believe that our audit provides a reasonable basis for our opinion.

- a. The accounts are maintained regularly and in accordance with the provisions of the Act and Rules.
- b. The receipts and disbursements are properly and correctly shown in the accounts.
- c. The cash balance and vouchers in the custody of the secretary & Heads of respective Institutes as on the date of audit were in agreement with the books of account.

- d. All books, deeds, accounts, vouchers, other documents, or records required by us, were produced before us for our verification.
- e. The trust is in the process of updating register of movable & immovable properties in the prescribed format. The items mentioned therein need to be tallied with the assets physically available at various locations employing bar code technology to enable better control over physical verification and impairment of fixed assets.
- f. The secretary & Heads of respective Institutes and other persons appeared before us and furnished the necessary information required by us for the purpose of audit.
- g. The property or funds of the trust were not applied for any object or purpose other than the objects or purposes of the trust.
- h. The amount receivable and outstanding for a period of more than one year is Rs. 10.18 Crores.

(Refer note 3(iii) of Schedule 17 of Notes to Accounts)

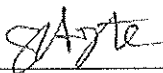
The amount written off during the year is Rs 0.68 Crores.

(Refer note 3(iv) of Schedule 17 of Notes to Accounts)

- i. The tenders/quotations were invited wherever applicable.
- j. No any money of the public trust has been invested contrary to the provisions of Section-35.
- k. As per the information and explanations given to us, there are no any cases of alienations of the immovable property contrary to the provisions of section 36 which have come to our notice.

- l. According to the information and explanations given to us, there were no any case/s of irregular, illegal or improper expenditure or failure or omission to recover monies or other property belonging to the public trust or of loss or wastage of money or other property of the trust.
- m. The budget has been filed in the form provided by Rule-16A.
- n. The maximum and minimum number of trustees is maintained during the year.
- o. The meetings are held regularly as provided in the Trust Deed.
- p. The Trust has maintained the Minutes Book of the proceedings of the meeting of the trustees.
- q. As per the information and explanations given to us, no trustees have any interest in the investment of the Trust.
- r. As informed to us, no trustee is a debtor or creditor of the Trust.
- s. The irregularities pointed out by us in previous year's audit report are in the process of being complied with.
- t. There is no any special matter which we think fit or necessary to bring to the notice of the Deputy or Assistant Charity Commissioner.

For D R B S V & Associates
Chartered Accountants
Firm Registration No.: 122260W

CA Shireesh N. Agte
(Partner)
Membership No. 044641
UDIN: 24044641BKAVTX5158

Place: Pune
Date: 28-09-2024

The Bombay Public Trust Act, 1950 Registration No F/86/21.11.1952/Pune
Schedule VIII [Vide Rule 17(1)]
Shikshana Prasaraka Mandali, Pune 411 030

Balance Sheet as at 31st March 2024

(Amount in Rs.)

Funds and Liabilities	Sch. No	As at 31.03.2024	As at 31.03.2023	Property and Assets	Sch. No	As at 31.03.2024	As at 31.03.2023
		Amount	Amount			Amount	Amount
Trust Fund Or Corpus	1	1,09,21,34,003.00	1,05,04,78,953.00	Immovable Properties	6	1,07,60,07,052.05	88,78,24,722.05
Other Earmarked Funds				Intangible Assets	7	1,35,08,353.91	1,60,28,317.91
Depreciation Fund		13,23,512.34	13,23,512.34	Investments	8	7,951.50	7,951.50
Reserve Fund		1,50,000.00	1,50,000.00	Movable Properties	9	47,00,30,100.74	46,62,40,080.63
Any other Fund	2	1,34,39,56,321.37	1,00,39,14,284.79	Loans (Secured Or Unsecured) (Good)			
Loans (Secured /Unsecured)				Advances	10		
- From Trustees				- Trustees		1,77,78,918.60	1,73,21,796.70
- From Others	3	96,300.00	96,300.00	- Employees		5,38,91,323.56	2,49,22,449.64
Liabilities				- Contractors			
- For Expenses		33,33,87,959.96	32,39,06,482.43	- Lawyers		31,56,44,448.87	31,27,99,114.41
- For Advances	4	39,96,12,966.08	47,66,40,402.58	- Others			
- Rent and Other Deposits		9,85,83,929.07	7,18,44,066.13	Income Outstanding	11		
- Sundry Credit Balances		13,34,35,093.85	8,22,50,111.23	- Rent		7,63,887.00	3,18,600.00
				- Interest		2,35,59,972.38	1,68,27,912.05
				- Other Income		41,84,04,383.76	38,52,10,392.68
				Cash & Bank Balances	12		
				Cash in hand			
				Cash at bank			
				- In current accounts		21,07,93,317.94	20,40,17,840.52
				- In savings accounts		18,78,84,059.69	20,47,89,984.69
				- In deposit accounts		5,10,87,57,008.92	4,35,15,45,992.07
Current Fund	5	4,49,43,50,693.26	3,87,72,51,042.35				
Total		7,89,70,30,778.93	6,88,78,55,154.85	Total		7,89,70,30,778.93	6,88,78,55,154.85

The above balance-sheet to the best of our belief contains a true account of the Funds and Liabilities and of the Property and Assets of the Trust.

As per our report of even date
For D R B S V & Associates
Chartered Accountants
Firm Registration No. 122260W

CA Shireesh N. Agte
(Partner)
Membership No. 44641

Place : Pune
Date: 28.09.2024

P.P. Kate
(Accountant)

For Shikshana Prasaraka Mandali

R.N. Inamdar
(Secretary)

S. K. Jain
(Chairman, Managing Council)
(For and on behalf of Managing Council)

The Bombay Public Trust Act, 1950 Registration No F/86/21.11.1952/Pune
Schedule IX [Vide Rule 17(1)]
Shikshana Prasarak Mandali, Pune 411030

Income and Expenditure Account for the year ended 31st March, 2024

(Amount in Rs.)

Expenditure	Sch. No	For the year ended 31.03.2024	For the year ended 31.03.2023	Income	Sch. No	For the year ended 31.03.2024	For the year ended 31.03.2023
		Amount	Amount			Amount	Amount
To Expenses in respect of properties				By Rent			
Rates, taxes, cesses		1,10,71,357.00	1,07,49,991.44	(Accrued)		49,29,445.00	24,09,676.00
Repairs & maintenance		13,28,43,752.11	13,22,15,347.68	(Realised)		-	-
Salaries		-	-	By Interest		-	-
Insurance		12,53,279.52	11,62,970.74	(Accrued)		-	-
Depreciation		3,76,50,562.00	3,89,04,460.00	(Realised)		-	-
Other Expenses		-	-	On Securities		-	-
(a) Lease Rent		69,81,195.00	5,312.00	On Loans		-	-
				On FDs with Banks		28,52,59,163.19	21,06,26,605.53
				On Other Bank Accounts		1,05,72,559.37	1,01,75,639.40
				On Other deposits		-	-
To Establishment Expenses	13	5,50,91,063.77	3,08,25,177.45				
Remuneration to Trustees		-	-	By Dividend		-	-
To Legal Expenses		11,53,450.00	5,02,090.00	By Donation in cash or kind		1,87,94,193.00	1,83,68,392.00
To Audit Fees		14,75,000.00	14,75,000.00	By Grants		1,20,83,95,120.00	1,13,25,04,815.51
To amounts written off		67,70,958.00	1,00,44,692.00	By Income From other Sources	16	3,24,48,35,799.62	2,90,41,92,560.50
(a) Bad Debts		-	-				
(b) Loan Scholarships		-	-	By transfer from Reserves		-	-
(c) Irrecoverable rents		-	-				
(d) Other items		-	-				
To Miscellaneous Expenses		37,46,655.00	32,11,058.64				
To Depreciation	14	7,16,15,413.72	6,42,67,574.80				
To Expenditure on Objects of the Trust							
(a) Religious		-	-				
(b) Educational	15	3,47,52,33,943.00	3,33,10,85,797.28				
(c) Medical Relief		-	-				
(d) Relief of poverty		-	-				
(e) Other charitable objects		-	-				
Amounts Set Aside		35,00,00,000.00	10,00,00,000.00				
To Surplus carried over to Balance Sheet		61,70,99,650.91	54,58,28,316.91	By Deficit carried over to Balance Sheet			
Total		4,77,27,86,280.18	4,27,82,77,688.94	Total		4,77,27,86,280.18	4,27,82,77,688.94

As per our report of even date
For D R B S V & Associates
Chartered Accountants
Firm Registration No. 122260W

For Shikshana Prasarak Mandali

CA Shireesh N. Agte
(Partner)
Membership No. 44641

P. P. Kate
(Accountant)

R. N. Inamdar
(Secretary)

S. K. Jain
(Chairman, Managing Council)
(For and on behalf of Managing Council)

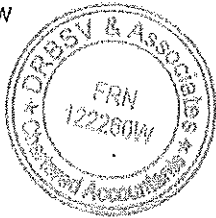
Place: Pune
Date: 28.09.2024

The Bombay Public Trust Act, 1950 Registration No F/86/Pune
Shikshana Prasarak Mandali, Pune 411030
Receipts & Payments Account
For the year ended 31.03.2024

Receipts	Year ended	Year ended	Payments	Year ended	Year ended
	31.03.2024	31.03.2023		31.03.2024	31.03.2023
	Amount	Amount		Amount	Amount
Opening Balance					
-Cash					
-Bank	4,76,03,53,817.28	4,05,30,26,944.94			
Receipts during the year			Payments during the year		
Capital Receipts			Capital Payments		
- Corpus Donations	4,16,55,050.00	4,90,62,416.00	- Purchase of Fixed Assets	32,81,94,006.88	33,83,93,015.31
- Fund Receipts (CR)			- Investment in FD		
- Loan Receipts (CR)			- Advances Given	3,22,71,330.28	
- Advances Received (CR)	6,06,66,460.15	1,48,99,927.58	- Repayment of Loans		
- Deposit Received (CR)	2,67,39,862.94	69,44,314.08	- Payment for outstanding expenses		
			- Repayment of Advance	7,70,27,436.50	
- Sale of assets	27,88,758.55	18,20,763.79	- Repayment of Deposit		
- Maturity proceeds of Fixed Deposits			- Payment to creditors		27,71,430.23
- Repayment of advances paid earlier (DR)		4,04,27,616.05	- Utilisation of funds		11,40,43,926.50
- Funds Received	99,57,963.42				
- Receipts towards income outstanding (DR)					
Revenue Receipts			Revenue Expenses/ Payments		
- Rent Received	44,84,158.00	30,35,076.00	- Expenses in respect of Properties	15,21,49,581.97	42,37,360.26
- Interest Received	28,90,99,662.23	21,15,49,242.69	- Establishment Expenses	5,58,91,063.77	3,08,25,177.45
- Donations (Revenue)	1,87,94,193.00	1,83,68,392.00	- Remuneration Expenses		
- Grants Received	1,17,01,24,323.00	1,13,25,04,815.51	- Legal Expenses	11,53,450.00	5,02,090.00
- Fees Received	3,24,99,12,605.54	3,05,52,59,164.31	- Audit Fees	14,75,000.00	14,75,000.00
- Other Income			- Miscellaneous Expenses	37,46,655.08	32,11,058.64
			- Expenditure on the object of Trust	3,47,52,33,943.08	3,33,10,85,797.28
			Closing Balance		
			-Cash		
			-Bank	5,50,74,34,386.55	4,76,03,53,817.28
	9,63,45,76,854.11	8,58,68,98,672.95		9,63,45,76,854.11	8,58,68,98,672.95

As per our report of even date
For D R B S V & Associates
Chartered Accountants
Firm Registration No. 122260W

CA Shireesh N. Agte
(Partner)
Membership No. 44641

P.P. Kate
P.P. Kate
(Accountant)

For Shikshana Prasarak Mandali

R.N. Namdar
R.N. Namdar
(Secretary)

S.K. Jain
S. K. Jain
(Chairman, Managing Council)
(For and on behalf of Managing Council)

Place : Pune
Date: 28.09.2024

Shikshana Prasaraka Mandali, Pune 411030

Schedules attached to and forming part of financial statements for the year ended 31.03.2024

1 Trust Fund Or Corpus		(Amount in Rs.)	
Sr. No.	Particulars	As at 31.03.2024	As at 31.03.2023
	Balance as per Last B/Sheet	1,05,04,78,953.00	1,00,14,16,537.00
	Add:-Contribution during the year	4,16,55,050.00	4,90,62,416.00
	Total	1,09,21,34,003.00	1,05,04,78,953.00

2 Any Other Funds			
Sr. No	Particulars	As at 31.03.2024	As at 31.03.2023
1	Vidyarti Nidhi	82,759.90	3,99,227.93
2	Poor Boys Fund	2,81,753.94	2,81,753.94
3	Sahayak Nidhi	2,49,205.54	2,49,205.54
4	Development Fund Of Institutions	98,70,966.16	1,16,87,134.18
5	Parisar Vikas Nidhi	3,42,308.13	9,22,580.00
6	Funds for Employees	7,96,02,677.40	6,61,60,000.00
7	Endowment Fund	2,22,36,331.02	2,16,19,331.02
8	Past Student (Alumini) Asso.		37,092.00
9	Students Aid Fund		33,193.76
10	Jubilee Funds	10,20,803.00	10,20,803.00
11	Liability for various funds	60,58,261.28	1,37,95,934.42
12	Funds Set Aside		
	- Unutilised	1,08,00,30,294.00	73,00,30,294.00
	- Utilised	12,14,75,461.00	13,49,72,735.00
13	Building Renovation & Repairs Fund	2,10,00,000.00	2,10,00,000.00
14	Commerce Building Fund	17,05,500.00	17,05,000.00
	Total	1,34,39,56,321.37	1,00,39,14,284.79

3 Loans From Others			
Sr. No	Particulars	As at 31.03.2024	As at 31.03.2023
1	Unsecured Loans		
	Deposit/Loan from Public	96,300.00	96,300.00
	Total	96,300.00	96,300.00

Schedules attached to and forming part of financial statements for the year ended 31.03.2024

4 Liabilities

(Amount in Rs.)

Sr. No	Particulars	As at 31.03.2024	As at 31.03.2023
1	For Expenses		
	(a) Sundry Creditors	14,62,93,583.32	9,74,48,465.52
	(b) Sundry Credit Balances	18,70,94,376.64	22,64,58,016.91
	Total	33,33,87,959.96	32,39,06,482.43
2	For Advances		
	(a) Fees in Advance	39,84,22,470.00	47,25,93,336.00
	(b) Institutional Advances		
	(c) Others	11,90,496.08	40,47,066.58
	Total	39,96,12,966.08	47,66,40,402.58
3	For Rent and Other Deposits		
	(A) From Students		
	(a) Library	2,89,06,175.00	2,55,79,870.00
	(b) Hostel	72,02,350.00	27,72,350.00
	(c) Caution Money	3,44,08,593.00	2,28,03,184.00
	(d) Laboratory & Canteen	8,74,417.00	5,92,517.00
	(e) Locker	1,02,000.00	73,000.00
	(B) From Others		
	(a) Temporary	2,43,52,499.07	1,75,12,067.07
	(b) Security	15,90,792.00	12,07,000.00
	(c) Others	11,47,103.00	13,04,078.06
	Total	9,85,83,929.07	7,18,44,066.13
4	Sundry Credit Balances		
	(a) Donations	-	93,439.00
	(b) Grants for various purposes	3,82,08,574.99	4,20,52,066.21
	(c) Scholarships & Prizes	3,30,31,221.12	1,98,98,812.42
	(d) Donations for specific purposes	-	24,500.00
	(e) Fees Refundable	21,55,411.00	10,32,358.00
	(f) Other Payables	6,00,39,886.74	1,91,48,935.60
	Total	13,34,35,093.85	8,22,50,111.23

5 Current Fund

(Amount in Rs.)

Sr. No.	Particulars	As at 31.03.2024	As at 31.03.2023
	Opening Balance	3,87,72,51,042.35	3,33,14,22,725.44
	Add: Surplus for the Year	61,70,99,650.91	54,58,28,316.91
	Total	4,49,43,50,693.26	3,87,72,51,042.35

Schedules attached to and forming part of financial statements for the year ended 31.03.2024

6 Immovable Property

Particulars	Land	Building		Building under Construction	Total
		Out of own funds	Out of amount set aside		
Cost					
As at 1 April 2022	20,33,87,595.44	94,82,04,502.87	-	21,67,29,636.74	1,36,83,21,735.05
Add: Additions during the year	-	3,98,86,023.40	14,99,69,706.00	19,86,11,314.00	38,84,67,043.40
Less: Deductions during the year	-	-	-	4,38,67,323.00	4,38,67,323.00
Less: Capitalised during the year	-	-	-	18,98,55,729.40	18,98,55,729.40
As at 31 March 2023	20,33,87,595.44	98,80,90,526.27	14,99,69,706.00	18,16,17,898.34	1,52,30,65,726.05
As at 1 April 2023	20,33,87,595.44	98,80,90,526.27	14,99,69,706.00	18,16,17,898.34	1,52,30,65,726.05
Add: Additions during the year	-	90,81,732.00	-	24,01,91,725.00	24,92,73,457.00
Less: Deductions during the year	-	-	-	8,61,559.00	8,61,559.00
Less: Capitalised during the year	-	-	-	90,81,732.00	90,81,732.00
As at 31st March 2024	20,33,87,595.44	99,71,72,258.27	14,99,69,706.00	41,18,66,332.34	1,76,23,95,892.05
Depreciation/Amortisation					
Upto 31st March 2022	2,03,333.00	58,11,36,240.00	-	-	58,13,39,573.00
For the year	2,03,333.00	3,87,01,127.00	1,49,96,971.00	-	5,39,01,431.00
Deductions during the year	-	-	-	-	-
Adjustment during the year	-	-	-	-	-
Upto 31st March 2023	4,06,666.00	61,98,37,367.00	1,49,96,971.00	-	63,52,41,004.00
Upto 31st March 2023	4,06,666.00	61,98,37,367.00	1,49,96,971.00	-	63,52,41,004.00
For the year	2,03,333.00	3,74,47,229.00	1,34,97,274.00	-	5,11,47,836.00
Adjustment during the year	-	-	-	-	-
Deductions during the year	-	-	-	-	-
Upto 31st March 2024	6,09,999.00	65,72,84,596.00	2,84,94,245.00	-	68,63,88,840.00
W.D.V.					
As at 31 March 2022	20,31,84,262.44	36,70,68,262.87	-	21,67,29,636.74	78,69,82,162.05
Addition during the year	-	3,98,86,023.40	14,99,69,706.00	19,86,11,314.00	38,84,67,043.40
Deletions during the year	-	-	-	4,38,67,323.00	4,38,67,323.00
Depreciation/Amortisation for the year	2,03,333.00	3,87,01,127.00	1,49,96,971.00	-	5,39,01,431.00
Less: Capitalised during the year	-	-	-	18,98,55,729.40	18,98,55,729.40
As at 31 March 2023	20,29,80,929.44	36,82,53,159.27	13,49,72,735.00	18,16,17,898.34	88,78,24,722.05
As at 31 March 2023	20,29,80,929.44	36,82,53,159.27	13,49,72,735.00	18,16,17,898.34	88,78,24,722.05
Addition during the year	-	90,81,732.00	-	24,01,91,725.00	24,92,73,457.00
Deletions during the year	-	-	-	8,61,559.00	8,61,559.00
Depreciation/Amortisation for the year	2,03,333.00	3,74,47,229.00	1,34,97,274.00	-	5,11,47,836.00
Less: Capitalised during the year	-	-	-	90,81,732.00	90,81,732.00
As at 31 March 2024	20,27,77,596.44	33,98,87,662.27	12,14,75,461.00	41,18,66,332.34	1,07,60,07,052.05

Depreciation amounting to Rs 376,50,562/- (Previous Year amounting to Rs 389,04,460/-) on above Assets is debited to Income & Expenditure A/c

Depreciation amounting to 1,34,97,274/- (Previous Year amounting to Rs Rs 1,49,96,971) on above Assets purchased out of Funds set aside is deducted from Funds set aside.

Schedules attached to and forming part of financial statements for the year ended 31.03.2024

7 Intangible Assets

Sr. No	Particulars	Opening Balance 01.04.2023	Addition During the year		Sold/ Written Off	Total	Amortisation	Closing Balance 31.03.2024
			Upto 04.10.2023	After 04.10.2023			Amount	
			Used for 180 days or more	Used for less than 180 days				
A	Intangible Assets							
1	Trademarks	29,24,933.91	-	-	-	29,24,933.91	7,31,233.00	21,93,700.91
2	Software		75,56,091.00			75,56,091.00	18,74,995.00	56,81,096.00
	Sub Total (A)	29,90,910.91	75,56,091.00	-	-	1,04,81,024.91	26,06,228.00	78,74,796.91
	Sub Total (A) Previous Year	33,42,780.81	-	-	-	33,42,780.01	4,39,840.00	29,90,912.91
B	Intangible Assets Under Development							
1	Patents	56,03,407.00	-	-	-	-	-	56,33,557.00
2	Softwares	74,34,000.00	-	-	74,34,000.00	-	-	-
	Sub Total (B)	1,30,37,407.00	-	-	74,34,000.00	-	-	56,33,557.00
	Sub Total (B) Previous Year	1,30,37,406.00	-	-	-	-	-	1,30,37,406.00
	Grand Total (A+B)	1,60,28,317.91	75,56,091.00	-	74,34,000.00	1,04,81,024.91	26,06,228.00	1,35,08,353.91
	Grand Total (A+B) Previous Year	1,63,80,186.81	-	-	-	33,42,780.81	4,39,840.00	1,60,28,317.91

8 Investments

Sr. No	Particulars	Face Value 2023-24	Face Value 2022-23	Book Value 2023-24	Book Value 2022-23
	G P Notes	8,000.00	8,000.00	7,951.50	7,951.50
	Total	8,000.00	8,000.00	7,951.50	7,951.50

Sr. No	Particulars	Opening Balance 01.04.2023	Addition During the year		Sold/ Written Off	Total	Depreciation	Closing Balance 31.03.2024
			Upto 04.10.2023	After 04.10.2023			Amount	
			Used for 180 days or more	Used for less than 180 days				
	A) Movable Properties Acquired Out Of Own Funds							
1	Furniture and Fixtures	19,17,41,695.67	41,01,558.52	1,15,74,577.83	2,31,429.75	20,71,86,402.27	2,03,13,315.82	18,68,73,086.45
2	Library Books	1,84,83,268.30	20,43,495.34	33,77,689.28	52,933.81	2,46,51,519.11	31,52,496.47	2,14,99,022.63
3	Apparatus	19,92,86,262.87	81,42,177.12	2,50,45,079.13	25,04,384.99	22,99,69,134.13	3,29,29,486.62	19,70,39,647.51
4	Computers	1,67,78,493.19	56,80,552.54	1,70,38,724.40	10.00	3,94,97,760.13	1,25,85,343.11	2,69,12,417.02
		42,62,89,720.03	2,07,67,783.52	5,70,36,070.64	27,88,758.55	50,13,04,815.64	6,90,09,185.72	43,23,24,173.61
	Capital Work in progress							34,81,814.20
	Sub Total (A)	42,62,89,720.03	2,07,67,783.52	5,70,36,070.64	27,88,758.55	50,13,04,815.64	6,90,09,185.72	43,58,05,987.81
	Sub Total (A) Previous Year	33,30,00,217.82	7,34,18,653.37	8,42,69,034.19	5,70,750.95	49,01,17,154.43	6,38,27,734.80	42,62,89,419.63
	B) Movable Properties Acquired Out Of Grants							
1	Furniture and Fixtures	29,96,756.40	8,002.00	-	-	30,04,758.40	3,00,476.00	27,04,282.40
2	Library Books	10,67,908.00	2,985.00	21,245.00	-	10,92,138.00	1,62,227.33	9,29,910.68
3	Apparatus	2,67,62,992.20	3,33,809.00	11,69,281.00	-	2,82,66,082.20	41,67,065.63	2,40,99,016.58
4	Computers	91,22,704.00	13,96,800.00	2,24,000.48	-	1,07,43,504.48	42,52,601.20	64,90,903.28
	Sub Total (B)	3,99,50,360.60	17,41,596.00	14,14,526.48	-	4,31,06,483.08	88,82,370.15	3,42,24,112.93
	Sub Total (B) Previous Year	2,90,55,700.00	1,60,88,127.02	58,58,927.58	-	5,10,02,754.60	1,10,52,394.00	3,99,50,360.60
	Grand Total (A) +(B)	46,62,40,080.63	2,25,09,379.52	5,84,50,597.12	27,88,758.55	54,44,11,298.72	7,78,91,555.87	47,00,30,100.74
	Grand Total (A) +(B) Previous Year	36,20,55,917.82	8,95,06,780.39	9,01,27,961.77	5,70,750.95	54,11,19,909.03	7,48,80,128.80	46,62,40,080.63

Depreciation amounting to Rs. 6,90,09,185.72/- (Previous Year amounting to Rs.6,38,27,734.80/-) on above Assets is debited to Income & Expenditure A/c

Depreciation amounting to Rs.88,82,370.15/- (Previous Year amounting to Rs 1,10,52,394/-) on above Assets purchased out of Grants & Donations is deducted from capitalised grant/ donation.

Schedules attached to and forming part of financial statements for the year ended 31.03.2024

10 Advances**(Amount in Rs.)**

Sr. No	Particulars	As at 31.03.2024	As at 31.03.2023
1)	To Trustees	-	-
	Sub Total (1)	-	-
2)	To Employees		
	- against Salary	1,62,56,069.24	1,73,21,796.70
	- against Expenses	15,22,849.36	-
	Sub Total (2)	1,77,78,918.60	1,73,21,796.70
3)	To Contractors	5,38,91,323.56	2,49,22,449.64
	Sub Total (3)	5,38,91,323.56	2,49,22,449.64
4)	To Lawyers	-	-
	Sub Total (4)	-	-
5)	To Others		
	- Deposits	1,40,98,511.34	-
	- Prepaid Expenses	54,74,336.94	20,40,16,460.08
	- Others	29,60,71,600.59	10,87,82,654.33
	Sub Total (5)	31,56,44,448.87	31,27,99,114.41
	Grand Total (1+2+3+4+5)	38,73,14,691.03	35,50,43,360.75

11 Income Outstanding**(Amount in Rs.)**

Sr. No	Particulars	As at 31.03.2024	As at 31.03.2023
1)	Rent	7,63,887.00	3,18,600.00
	Sub Total (1)	7,63,887.00	3,18,600.00
2)	Interest	2,35,59,972.38	1,68,27,912.05
	Sub Total (2)	2,35,59,972.38	1,68,27,912.05
3)	Other		
	a) Grant Receivable	11,11,51,004.00	7,28,80,207.00
	b) Fees Receivable - Students	30,55,65,916.26	31,18,60,869.80
	c) Other Receivable	16,87,463.50	4,69,315.88
	Sub Total (3)	41,84,04,383.76	38,52,10,392.68
	Grand Total (1+2+3)	44,27,28,243.14	40,23,56,904.73

Schedules attached to and forming part of financial statements for the year ended 31.03.2024

12 Cash & Bank Balances

(Amount in Rs.)

Sr.	Particulars	As at 31.03.2024	As at 31.03.2023
1	Cash in hand		
2	Cash at bank		
	- In current accounts	21,07,93,317.94	20,40,17,840.52
	- In savings accounts	18,78,84,059.69	20,47,89,984.69
	- In deposit accounts	5,10,87,57,008.92	4,35,15,45,992.07
	Total	5,50,74,34,386.55	4,76,03,53,817.28

13 Establishment Expenses

Sr. No	Particulars	Year ended 31.03.2024	Year ended 31.03.2023
1	Salaries & Allowances	4,44,00,821.00	1,63,05,526.00
2	Printing & Stationery	3,15,864.00	4,73,641.00
3	Electricity Charges	6,02,994.00	4,23,863.00
4	Postage & Telephone	5,97,492.97	2,77,796.19
5	Travelling & Conveyance	10,49,968.78	11,05,345.00
6	Bank Charges	42,400.82	26,805.26
7	Repairs & Maintenance	6,28,363.00	4,26,314.00
8	Other Office Expenses	53,72,977.20	89,95,608.00
9	Payment for Pension	1,16,976.00	1,26,799.00
10	Security Charges	24,21,847.00	25,56,820.00
11	Housekeeping Exp	3,41,359.00	1,06,660.00
	Total	5,58,91,063.77	3,08,25,177.45

14 Amortisation & Depreciation Charges

Sr. No	Particulars	Year ended 31.03.2024	Year ended 31.03.2023
1	On Intangible Assets	26,06,228.00	4,39,840.00
2	On Movable Properties	6,90,09,185.72	6,38,27,734.80
	Total	7,16,15,413.72	6,42,67,574.80

15 Expenditure On Object Of The Trust

(Amount in Rs.)

Sr. No	Particulars	Year ended 31.03.2024	Year ended 31.03.2023
A	Educational Expenses		
1	Payments to Staff and Staff Charges	2,35,20,11,533.90	2,26,77,38,523.60
2	Drawing, Laboratory and Technical Educational Expenses	5,69,88,258.42	5,74,65,922.60
3	Rent		
	- Paid to H.O.		
	- Paid to Others	7,25,60,972.90	3,08,08,425.44
4	Gymkhana Expenses	4,35,58,385.78	3,96,56,525.84
5	Examination and other Educational Expenses	64,61,47,811.52	61,45,45,969.86
6	Service Charges Paid to S P M		
7	Interest on Public Deposit	5,100.00	5,100.00
	Sub- Total (A)	3,17,12,72,062.52	3,01,02,20,467.34
B	Establishment Expenses		
	Printing & Stationery	1,36,41,707.70	1,34,50,209.00
2	Electricity Charges	3,85,48,316.54	3,66,16,747.38
3	Postage & Telephone	1,13,92,326.17	1,36,40,374.87
4	Travelling & Conveyance	59,62,705.44	58,35,685.92
5	Interest & Bank Charges	7,24,010.03	8,90,019.70
6	Repairs & Maintenance	6,59,15,848.09	6,70,91,832.42
7	Other Office Expenses	11,90,62,949.36	14,02,35,301.35
8	Housekeeping Exp	2,14,77,772.83	2,22,69,798.74
9	Security expenses	2,72,36,244.40	2,08,35,360.56
	Sub- Total (B)	30,39,61,880.56	32,08,65,329.94
	Grand-Total (A+B)	3,47,52,33,943.08	3,33,10,85,797.28

16 Income From Other Sources

Sr. No	Particulars	Year ended 31.03.2024	Year ended 31.03.2023
1	Tuition Fees	2,71,29,09,513.85	2,46,43,62,518.50
2	Term Fees	3,08,55,518.00	2,81,90,750.00
	Other Fees	33,99,73,825.13	31,25,32,857.13
	Other Income	16,10,96,942.64	9,91,06,434.87
	Total	3,24,48,35,799.62	2,90,41,92,560.50

Shikshana Prasaraka Mandali, Pune.

Schedule No. 17

Notes to & forming part of the Accounts for the year ended 31st March, 2024

01] **Shikshana Prasaraka Mandali** was established & registered in 1888 under the Societies Registration Act XXI of 1860 and also registered under The Maharashtra Public Trusts Act, 1950 and having Registration No. F/86/Pune.

The Trust is engaged in the activity of providing educational facilities through its various institutes, schools, colleges located at Pune, Mumbai, Chiplun, Parshuram, Solapur & Bengaluru.

02] Significant Accounting Policies:

i) Basis of Preparation of Financial Statements:

a) The financial statements have been prepared under the historical cost convention on accrual basis in accordance with the generally accepted accounting principles in India as adopted consistently by the Trust.

ii) Use of Estimates:

The preparation of financial statements requires the management to make judgements, estimates and assumptions that affect the reported amounts of revenues, expenses, assets and liabilities and the disclosure of contingent liabilities, at the end of reporting period. Although these estimates are based on management's best knowledge of current events & actions, uncertainty about these assumptions and estimates could result in the outcomes requiring a material adjustment to the carrying amounts of assets or liabilities in future periods. These differences between actuals & estimates are recognized in the period in which the results are known/materialised.

iii) Events occurring subsequent to Balance sheet date:

Events occurring after the Balance Sheet date, which have a material impact on the financial affairs of the trust are taken into cognizance while presenting financial statements of the Trust.

iv) Prior Period & Extraordinary items:

Prior period & extraordinary items and changes in accounting policies, having material impact on the financial affairs of the trust are disclosed, wherever required.

v) Depreciation:

Depreciation on fixed assets is provided at the rates as per provisions of Income Tax Act, 1961.

Depreciation on additions to Fixed Assets made during the year and used for 180 or more days or less than 180 days is provided @ 100% or 50% respectively of the eligible rate of depreciation for respective Block of Assets.

Depreciation on fixed assets acquired out of own funds is charged off to income and expenditure account on the above basis.

Depreciation on fixed assets acquired out of grant funds is deducted from grants capitalized during the current/ earlier year.

Depreciation on fixed assets acquired out of funds set aside in earlier years is deducted from "Amount set aside (Utilized)".

vi) Revenue Recognition:

- a) Revenue is recognized to the extent that it is probable that the economic benefits will flow to the Trust and the revenue can be reliably measured.
- b) For certain courses, the fees are received from students in advance for period beyond Balance sheet date. In such cases, revenue from course fees is recognized on pro-rata basis. Revenue up to Balance sheet date is recognized as Income and balance is recorded as "fees received in advance" on liability side of Balance sheet. The revenue is spread over period of courses.
- c) The fees/other receipts received in advance during the year for subsequent academic year/s are considered as Fees received in advance.
- d) Specific donations received during the year for corpus are added to the corpus.
Other donations received during the year are recognized as revenue and credited to income and expenditure account.
The donations in kind are valued at the appropriate rate to the best of management judgment and are recognized as revenue and credited to income and expenditure account.

Shikshana Prasarak Mandali, Pune.

Schedule No. 17

Notes to & forming part of the Accounts for the year ended 31st March, 2024

- e) Grants are recognized to the extent the same are approved by the appropriate relevant authority up to date of finalization of accounts, where it is probable that the economic benefits will flow to the Trust and amount of grant can be reliably ascertained.
- f) Grants received towards salary are considered as revenue receipts.
- g) Interest income is recognized on a time proportion basis taking into account the amount outstanding and the applicable interest rate.
- h) Rent income is recognized on accrual basis.

iv) Fixed Assets:

Fixed Assets are stated at cost less accumulated depreciation. Cost includes purchase cost together with inward freight, duties, taxes and incidental cost of acquisition and installation. Fixed assets acquired out of own funds, grant funds and out of amount set aside in earlier years are shown separately in the balance sheet.

v) Foreign Currency Transactions:

- a) Transactions in foreign currency are recorded at the exchange rates prevailing at the time of transactions.
- b) Gains or losses realized upon settlement of foreign currency transactions are included in the period in which the transaction is settled.
- c) Monetary items denominated in the foreign currencies at the year-end are restated at year end rates.

vi) Grants received from Government & Others:

a) Capital Grants:

Capital Grants received for acquisition of fixed assets are capitalized.

Fixed assets acquired out of above grants are also correspondingly capitalized.

Depreciation for the year on fixed assets acquired out of above grants is deducted from capitalized grant.

b) Revenue Grants:

Grants received on revenue account are recognized as revenue and credited to income and expenditure account to the extent amount spent.

Unspent Grant at the end of the year is carried forward in the balance sheet till the time it is utilized.

vii) Investments:

Investments of the Trust are stated at cost.

viii) Employee Benefits:

a) Short term Benefits:

Employee benefits are recognized as expenditure in the Income & Expenditure account at the undiscounted amount. The benefits include Salaries/wages, Stipend, Welfare expenses etc.

b) Long term Benefits:

1) Defined Contribution Plan:

Contribution to provident fund is recognized on accrual basis in the Income & Expenditure Account.

2) Defined Benefit Plan:

i) Gratuity:

Gratuity is provided for on the basis of demand raised by LIC on the basis of accrued gratuity up to the end of the year under report.

ix) Borrowing Cost:

Borrowing Cost, if any, is charged to Income & Expenditure Account for the year in which it is incurred except for eligible capital asset which is capitalized till the date the asset is put to use.

x) Leases:

Assets Given On Lease:

Assets given on lease under which all the risks and rewards of ownership are effectively retained by the lessor are classified as operating lease. Lease income from operating lease is recognized in the Income and Expenditure Account.

Assets Taken On Lease:

Assets taken on lease under which all risks and rewards of ownership are effectively retained by the lessor are classified as operating lease. Lease payments under operating Leases are recognized as expenses in the Income and Expenditure Account.

xi) Intangible assets:

Intangible Assets developed which become operational are measured on initial recognition at Cost. Cost includes expenditure incurred for development of Intangible Asset. Following Initial Recognition, Intangible Assets are carried at Cost less Accumulated Amortisation.

Intangible assets under development:

Expenditure incurred in relation to Intangible Assets being developed is shown under "Intangible Assets under Development" till the same become operational.

xii) Provisions, Contingent Liabilities, Contingent Assets:

Provisions: Provisions, involving substantial degree of estimation in measurement, are recognised if :

- a) the Trust has a present obligation as a result of a past event and
- b) it is probable that there will be an outflow of resources and
- c) the amount of the obligation can be reliably estimated.

Provisions are not discounted to its present value and are determined based on best Management estimate required to settle the obligation at the Balance Sheet date. These are reviewed at each Balance Sheet date and adjusted to reflect the current best estimates.

Contingent liabilities: Contingent liabilities are disclosed in case of:

- a) a present obligation arising from past events, when it is not probable that an outflow of resources will be required to settle the obligation,
- b) a present obligation when no reliable estimate is possible; and
- c) a possible obligation arising from past events where the probability of outflow of resources is not remote.

Contingent Liabilities are reviewed at each Balance Sheet date.

Contingent Assets: Contingent Assets are neither recognized nor disclosed.

3] Other Notes:

- i. The financial statements are prepared in the format prescribed under The Maharashtra Public Trusts Act, 1950 and the rules framed there under.
Certain expenditure although incurred on the Object of the Trust, has been classified under other heads of expenditure to adhere to the prescribed format under the said Act.
- ii. There is no separate earmarked investment towards each and every earmarked funds as appearing in the Balance Sheet.
However, the total earmarked funds are broadly represented by the total investment in deposits and other instruments of the trust.

Shikshana Prasarak Mandali, Pune.

Schedule No. 17

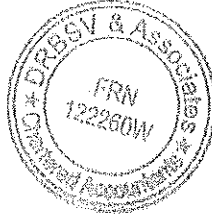
Notes to & forming part of the Accounts for the year ended 31st March, 2024

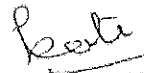
- iii. The debit amount outstanding for more than one year is reported in respect of incomes due and receivable against services rendered in earlier years and which are outstanding for a period of one year or more as on the balance sheet date.
- iv. The amounts written off during the year refer to the incomes recognised in earlier years and remaining receivable at the end of earlier year/s but which are no more receivable at the end of year under report.
- v. The trust is in the process of reconciling/confirming the balances of Receivables, Payables, Loans and Advances & Deposits.
- vi. Previous year's figures have been re-grouped, rearranged, restated, recalculated where-ever necessary to make them comparable with the current year's figures.

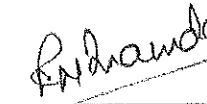
For D R B S V & Associates
Firm Registration No.: 122260W

For Shikshana Prasarak Mandali

CA Shireesh N. Agte
(Partner)
Membership No. 044641
Place: Pune
Date: 28-09-2024

P. P. Kate
(Accountant)

R. N. Inamdar
(Secretary)

S. K. Jain
(Chairman,
Managing Council)